

ΦΩΤΕΙΝΕΣ ΗΜΕΡΕΣ

SUNNY DAYS

ΛΥΚΕΙΟ 2025

NON MINISTRARI SED MINISTRARE

Φωτεινές Ημέρες

SUNNY DAYS

Έκδοση των μαθητριών και των μαθητών του Λυκείου
του Αμερικανικού Κολλεγίου Ελλάδος

Ιούνιος 2025 • Τεύχος 126

4 ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

Εκπρόσωποι Ελληνικού Περιοδικού Λυκείου

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ 2025 ΦΩΤΕΙΝΕΣ ΗΜΕΡΕΣ

Αρχισυντάκτρια: Γαλανή (Ανν) Σταυροπούλου ΓΑ3
Βοηθός Αρχισυντάκτριας: Βικτώρια Καραμήτρου ΓΑ2
Επιμελήτρια Έκδοσης: Φιλίππα Αγγελοπούλου Β1
Γραμματέας: Μαρία Ελένη Σαρίμβη Α9

Μέλη ελληνικού περιοδικού:

Γιάννης Αθανασιάδης ΙΒ1, Χριστίνα Αντωνάκου Β1, Εβίτα Βέργου Α1, Μαίρη Δεδελούδη ΓΑ1, Δωροθέα Καραβελοπούλου Γαλυφιανάκη Α3, Κάτια Καλαντζοπούλου Β3, Άννα Κόντογλου ΓΟΠ2, Τσαμπίκα Κουτουνίδη Α5, Στέλλα Κουφή Α5, Κωνσταντία Κρονιέ Α5, Μαριτίνα Μαμαγκάκη Α6, Μαριλού Μαντέλου ΓΑ2, Αριάδνη Μηνιάτη Α6, Μιχαήλ Ναθαναήλ Α7, Μαρία Πολενάκη Β8, Άγγελος Παναγιώτης Πιθαμίτσης Β6, Ευγενία Περδικομάτη ΙΒ1, Ανδρέας Μιχαήλ Πινότσης ΓΟΠ4, Σωτηρία Ρήγα Α8, Κωνσταντίνος Ρήγας ΙΒ2, Ναταλί Σταυροπούλου Α9, Δανάη Τσελεπή Β8, Ζωή Τσούγκου Α10, Ήβη Τσούτσουρα Β8, Αλκμήνη Φαρμάκη Β8, Ναταλία Χαραλαμποπούλου Α10, Κρυσταλλένια Χατζηνάκη Β8

ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ: Μαρία Λαδά

Το εξώφυλλο φιλοτεκνήθηκε από τη μαθήτριά Παυλίνα Μαμαλάκη Β5

Σχεδιασμός - Επιμέλεια: ΕΛΙΖΑ ΚΑΛΛΙΑΚΜΑΝΗ - Graphic Designer Doculand S.A.
Εκτύπωση: DOCULAND S.A., Αρχιμήδους 82, Κορωπί 19400, 210 9530600, www.doculand.com, info@doculand.com

EDITORIAL 6

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΟΝ ΠΡΟΕΔΡΟ ΤΟΥ ΚΟΛΛΕΓΙΟΥ Dr. DAVID G. HORNER 8

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ-PIERCE

PIERCE: ΕΝΑ ΟΝΟΜΑ, ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ 16

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΑΠΟ ΤΗΝ COLLEGE ARCHIVIST ΚΑΙ ΔΗΜΗΤΡΑ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 19

MEMORIES WORKSHOP 24

Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ 27

ΠΕΝΘΗΜΕΡΗ ΕΚΔΡΟΜΗ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ ΣΤΗ ΒΙΕΝΝΗ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2024 28

ΕΤΟΣ ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΟ...

ΜΙΚΗΣ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΣ 34

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ 36

ΔΙΗΓΗΜΑ

Ο ΑΝΕΜΟΣ ΤΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ 37

ΑΝΩ ΘΡΟΣΚΩ στο ταξί 41

ΠΟΙΗΣΗ

ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ 42

ΚΟΚΚΙΝΟ 45

ΠΟΛΕΜΟΣ 47

Ο ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΟΣ 48

I. ΣΥΝΤΑΓΜΑ 49

II. ΕΞΑΡΧΕΙΑ 50

III. ΘΗΣΕΙΟ 51

IIII. ΜΕΤΑΞΟΥΡΓΕΙΟ 52

ΣΟΑΧ 53

ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ 54

ΑΝΟΙΞΗ ΤΗΣ ΣΚΕΨΗΣ 55

ΜΑΣΚΕΣ 56

Η ΖΩΗ ΣΟΥ ΕΙΝΑΙ ΜΙΚΡΗ 57

ΠΡΟΣΦΥΓΑΣ 58

ΤΕΧΝΗ

ΡΥΘΜΟΣ ΜΠΑΡΟΚ-ΡΟΚΟΚΟ 60

ΕΝΑ ΤΑΞΙΔΙ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟ ΣΙΝΕΜΑ 62

ΟΙ ΜΑΥΡΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ ΤΟΥ ΓΟΥΑ 64

ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΠΩΣ ΕΠΗΡΕΑΖΕΙ Η ΓΕΝΙΑ ΣΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΑΝΗΚΟΥΜΕ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΣΚΕΨΗΣ ΜΑΣ; 68

ΜΙΑ ΠΡΑΞΗ ΑΓΑΠΗΣ 71

Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ Η' ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ 73

ΥΠΕΡΤΟΥΡΙΣΜΟΣ 74

ΑΔΑΜ ΠΟΥ ΕΙ; 76

ΚΑΙ ΟΜΩΣ, ΤΟ 2020 ΔΕΝ ΗΤΑΝ Η ΧΕΙΡΟΤΕΡΗ ΧΡΟΝΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΑ 78

ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Η ΠΡΩΤΗ ΑΥΤΟΚΤΟΝΙΑ ΡΟΜΠΟΤ 80

ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ: "ΜΙΑ ΚΑΙΝΟΥΡΙΑ ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΑ" 82

ΚΡΥΠΤΟΝΟΜΙΣΜΑΤΑ: Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ 85

ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ

ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΙΩΣΗ ΤΗΣ ΦΤΩΧΙΑΣ 87

ΠΕΡΣΕΙΔΕΣ 88

ΑΠΑΝΘΡΑΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ: ΔΡΟΜΟΙ ΠΡΟΣ ΕΝΑ ΒΙΩΣΙΜΟ ΜΕΛΛΟΝ 90

ΤΑ ΚΟΡΑΛΛΙΑ ΠΕΘΑΙΝΟΥΝ ΚΑΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΝΑΛΑΒΟΥΜΕ ΔΡΑΣΗ! 93

ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

BULLYING 96

Η ΑΞΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΖΩΗΣ 100

ΣΧΕΣΕΙΣ ΓΟΝΕΩΝ ΕΦΗΒΩΝ 101

ΕΜΕΙΣ 105

Αγαπητέ αναγνώστη/αναγνώστρια,

Όταν θα πάρεις στα χέρια σου αυτό το περιοδικό, θα έχει τελειώσει αυτή η χρονιά. Συνεπώς, δες τις σελίδες του σαν ένα ημερολόγιο του προηγούμενου έτους.

Τα τελευταία χρόνια, έχουν γίνει πολλές αλλαγές. Η μεταφορά του γυμνασίου στο East Campus, το δημοτικό... Αλλά η αλλαγή είναι κάτι που χαρακτηρίζει το σχολείο μας και η ανθεκτικότητα του μέσα σε αυτή, απόδειξη της θέλησής του να υπάρχει.

Το περιοδικό που κρατάς, κρύβει μέσα του πολλά μυστικά. Έχει δημιουργηθεί από τη σκληρή δουλειά των μελών του περιοδικού μας και κάθε άρθρο και ποίημα είναι μοναδικό. Άνοιξέ το και άφησέ το να σε ταξιδέψει μέσα στις σελίδες του. Γιατί δεν είναι μόνο λόγια.

Είναι μια εμπειρία, μια πορεία ζωής, ένα έργο ποτισμένο με έμπνευση, δημιουργικότητα και προσωπική εργασία. Το δημιούργημά μας είναι το περιοδικό που έχετε στα χέρια σας και με ανυπομονησία ετοιμάζετε να ξεφυλλίσετε τις σελίδες του.

Άννα Κόντογλου ΓΟΠ2

Γιορτάζοντας 150 Χρόνια από τη ίδρυση του, το σχολείο μας αναπτύσσεται, δημιουργεί και εξελίσσεται στο χώρο και το χρόνο και μαζί με αυτό συμπορευόμαστε και εμείς οι μαθητές, οι καθηγητές και οι μελλοντικοί υποστηρικτές του. Οι συγγραφείς, μαθητές του Λυκείου, αφήνουν το αποτύπωμα των κόπων και των προσπαθειών τους σε ένα έργο που θα σας εκπλήξει, θα σας μαγέψει και πάνω απ' όλα θα σας κάνει περήφανους για το σχολείο μας.

Ξεφυλλίζοντας τις σελίδες του, σας καλούμε να εμπνευστείτε από τη θεματολογία του, τα έργα και τα ποιήματα. Μην παραλείψετε να διαβάσετε τις συνεντεύξεις.

Και ... επειδή τα πολλά λόγια είναι φτώχεια ελάτε να «σαλπάρουμε» μαζί και να ζήσουμε αυτό το μαγικό ταξίδι, μέσα από τις σκέψεις, τα ποιήματα και τις ζωγραφιές αλλά και τη συγγραφική δημιουργικότητα μας σε ποικίλα θέματα που απασχολούν και εμάς τους εφήβους, μέσα από το πρίσμα των αξιών του σχολείου μας 150 χρόνια τώρα.

Η Αρχισυντάκτρια, Γαλανή (Ανη) Σταυροπούλου ΓΑ3

Συνέντευξη με τον Πρόεδρο του Κολλεγίου Dr David Horner

Μέλη της Συντακτικής Ομάδας του Ελληνικού Περιοδικού Λυκείου συνομίλησαν με τον Πρόεδρο του Αμερικανικού Κολλεγίου Ελλάδος David G. Horner, με αφορμή τη λήξη της θητείας του, το καλοκαίρι του 2025. Ο Πρόεδρος υποδέχθηκε τους μαθητές στο γραφείο του και απάντησε με χαρά στις ερωτήσεις τους. Τον ευχαριστούμε πολύ για τον χρόνο που μας αφιέρωσε, καθώς και για όσα προσέφερε στο Κολλέγιο όλα αυτά τα χρόνια, από τη θέση του Προέδρου. Του ευχόμαστε να παραμείνει πάντα δημιουργικός, υγιής και δραστήριος!

Φέτος ολοκληρώνεται η θητεία σας, μετά από 17 έτη στη θέση του Προέδρου του Αμερικανικού Κολλεγίου Ελλάδος. Ποιοι ήταν οι στόχοι σας όταν αναλάβατε, ποιες προκλήσεις αντιμετώπισατε και σε τι εστίασατε περισσότερο;

Το 2008, όταν πρωτοήρθα, γνώριζα καλά ότι αναλαμβάνω την ευθύνη ενός εκπαιδευτικού ιδρύματος με πλούσια και μεγάλη παράδοση, σε μία χώρα με εδραιωμένους πολιτικούς θεσμούς και ανθηρή οικονομία. Όσον αφορά το Κολλέγιο, η πληροφόρηση αποδείχθηκε σωστή. Όσο για τα δεδομένα της χώρας, αυτά ανατράπηκαν γρήγορα, με την οικονομική κρίση που έκανε την εμφάνισή της, περίπου ένα χρόνο μετά την ανάληψη των καθηκόντων μου. Μια κρίση που διήρκεσε σχεδόν δέκα χρόνια και μας έφερε ενώπιον προκλήσεων. Κι ενώ γνώριζα καλά τη δυναμική και την ιστορία του Κολλεγίου, ήξερα, επίσης, ότι, τα τελευταία χρόνια, υπήρχε σημαντική μείωση εγγραφών, κυρίως στο διάστημα μεταξύ 2000 και 2008.

Ήταν ανησυχητικό, αν και το Κολλέγιο δεν αντιμετώπιζε πρόβλημα, ότι ο μειωμένος αριθμός εγγραφών, πιθανόν να επέφερε οικονομική αστάθεια: αν η καθοδική πορεία των εγγραφών μαθητών και φοιτητών συνεχιζόταν, η οικονομική ευρωστία δεν θα ήταν εξασφαλισμένη. Έτσι έβαλα στόχο την αντιστροφή αυτής της πορείας και,

μακροπρόθεσμα, τη λήψη αναγκαίων αποφάσεων για το μέλλον του Κολλεγίου.

Μία τέτοια απόφαση ήταν η κατάργηση του Junior College. Επρόκειτο για ένα διετές πρόγραμμα προετοιμασίας φοιτητών, πριν τη μετάβασή τους σε πρόγραμμα πτυχίου. Όταν είχε πρωτοξεκινήσει (αρχές δεκαετίας '90, στο κέντρο των Αθηνών) είχε σχεδόν 2.500 φοιτητές. Ωστόσο, όταν ανέλαβα, φοιτούσαν μόνο 800 – 900, δηλ. μείωση περίπου 50%. Την ίδια πτώση παρουσίαζαν και οι εγγεγραμμένοι μαθητές του Pierce.

Η παύση λειτουργίας του Junior College ήταν μια δύσκολη απόφαση που ελήφθη τον πρώτο χρόνο της θητείας μου, επιτρέποντας, φυσικά, σε όσους φοιτούσαν ήδη να ολοκληρώσουν το πρόγραμμα. Ήταν όμως μια απόφαση που, μακροπρόθεσμα, θα αποκαθιστούσε και θα ενίσχυε την ακαδημαϊκή φήμη των προγραμμάτων πτυχίου του Degree και θα οδηγούσε σε αύξηση των εγγραφών, όπως κι έγινε!

Υπήρξαν κι άλλες δύσκολες αποφάσεις κατά τη διάρκεια αυτής της πορείας, όπως η συνεργασία του Κολλεγίου με το Alba το 2012. Είχε συνέπεια τη συγχώνευση με τη Σχολή Μεταπτυχιακών Σπουδών και τη μεταφορά των φοιτητών του Degree, από το κέντρο της Αθήνας στην Αγία Παρασκευή. Ορισμένοι φοιτητές – περίπου 200 – επέλεξαν να μη συνεχίσουν, πιθανόν λόγω της απόστασης από την εργασία τους.

Επρόκειτο για αποφάσεις που ελήφθησαν εν μέσω οικονομικής κρίσης, μιας κρίσης που έκανε την εμφάνισή της το 2009, αναστάτωσε τις ζωές μας και μάς οδήγησε στην υιοθέτηση ευρύτερης στρατηγικής, με στόχο την εδραίωση και τη μελλοντική διασφάλιση της προνομιακής θέσης του Κολλεγίου. Αν και απαιτήθηκε χρόνος, η στρατηγική που εφαρμόσαμε αποδείχθηκε αποτελεσματική και, ήδη από το 2013, οι εγγραφές άρχισαν να αυξάνονται σταθερά!

Τα χρόνια που βρισκόσασταν στη θέση του Προέδρου, το Σχολείο έχει εξελιχθεί σημαντικά, προσφέροντας πολλές εκπαιδευτικές ευκαιρίες. Ολοκληρώνοντας τη θητεία σας, ποια είναι τα μελλοντικά σχέδια για το Σχολείο;

Όταν ανέλαβα, όπως είπαμε, γνώριζα καλά την εκπαιδευτική παράδοση του Κολλεγίου, καθώς και τις κατευθύνσεις της προηγούμενης ηγεσίας. Θεώρησα ότι ο καλύτερος τρόπος να χαράξουμε τη στρατηγική του Σχολείου, θα ήταν να δούμε την ιστορία του. Για παράδειγμα, να επανεξετάσουμε το θέμα της διαμονής φοιτητών σε εστίες του Κολλεγίου.

Το Κολλέγιο διέθετε τρεις τέτοιες εγκαταστάσεις, οι οποίες αρχικά είχαν σχεδιαστεί για άλλο σκοπό. Η μία είχε μετατραπεί στο σημερινό Communication building, όπου, όμως, υπήρχαν και διαμερίσματα. Αυτό δημιουργούσε σύγχυση, καθώς ενώ το κτίριο προοριζόταν για διδασκαλία, ήταν και χώρος διαμονής επισκεπτών. Σταδιακά, ο χώρος αναμορφώθηκε και πλέον φιλοξενεί αίθουσες διδασκαλίας, γραφεία εκπαιδευτικών και διοικητικού προσωπικού.

Το Κολλέγιο δεν διέθετε εστίες διαμονής, ειδικά σε φοιτητές από το εξωτερικό, από φόβο ότι θα μπορούσαν να προκληθούν προβλήματα στο προάστιο. Η αντίληψη αυτή, αν και όχι αυστηρά καταγεγραμμένη, είχε ως συνέπεια στο Κολλέγιο να φοιτούν κυρίως Έλληνες φοιτητές που ζούσαν στην Αθήνα.

Ο επόμενος πρόεδρος, σε αυτό τον τομέα, θα κληρονομήσει ένα νέο και διαρκώς ενημερωμένο σχέδιο, που καταγράφει τη μελλοντική προοπτική του ιδρύματος. Ονομάζεται "ACG 150", διαμορφώθηκε ήδη από την πρώτη χρονιά που ανέλαβα και συνεχίζει έως και σήμερα, 17 χρόνια μετά την αρχική ιδέα. Ο μακροπρόθεσμος στόχος του ήταν να διαμορφώσουμε το Κολλέγιο του 2025, της χρονιάς που εορτάζεται η 150ή επέτειος από την ίδρυσή του. Η ανάπτυξή του έπρεπε να συνοδεύεται από διεύρυνση οριζόντων και διεθνή προοπτική, γι' αυτό και δημιουργήσαμε τις εστίες, για διαμονή φοιτητών από το εξωτερικό. Αυτή ήταν μια σημαντική αλλαγή στη στρατηγική του Κολλεγίου.

Όταν πρωτοήρθα, εντυπωσιάστηκα από τις εγκαταστάσεις και σκέφτηκα ότι αφού κάλυψαν τις ανάγκες της Αμερικανικής Ολυμπιακής ομάδας, των παικτών του NBA και άλλων κορυφαίων αθλητών, τότε σίγουρα θα ήταν εξαιρετικές και για φοιτητές από το εξωτερικό, ειδικά από τις ΗΠΑ, που θα ήθελαν να σπουδάσουν στην Ελλάδα.

Σχετικά με το Pierce, θυμάμαι μία συζήτηση σε μία από τις πρώτες μου συναντήσεις με στελέχη του Σχολείου, όπου με συμβούλεψαν να εστιάσω στο Pierce και να αναδείξω τη δυναμική του!

Μία από τις πρώτες σκέψεις μου ήταν να δημιουργήσουμε Δημοτικό Σχολείο. Η ιδέα δεν έγινε δεκτή με ιδιαίτερο ενθουσιασμό, ακούσαμε αρνητικές εισηγήσεις από την απερχόμενη ηγεσία και χρειάστηκε χρόνος για να πεισθεί το Συμβούλιο των Επιτρόπων και όλοι οι εμπλεκόμενοι.

Προκειμένου να εστιάσουμε ακόμη περισσότερο στο Pierce, θεσμοθετήσαμε πρόγραμμα IB, καθώς και απογευματινά προγράμματα, ενισχύσαμε το Γραφείο Συμβουλευτικής για Σπουδές στο Εξωτερικό και εγκαινιάσαμε εκπαιδευτικές συνεργασίες με κορυφαία πανεπιστήμια, όπως το Columbia και το Harvard. Με αυτές τις κινήσεις, χαράξαμε νέα πορεία σε σχέση με το παρελθόν, εντελώς απαραίτητη, όμως, για την πρόοδο του Σχολείου.

Ατενίζοντας το μέλλον, ο νέος πρόεδρος, Dr. Wingenbach, θα κληρονομήσει αυτή τη στρατηγική και θα αναλάβει την ηγεσία ενός ιδρύματος που, εδώ και πάνω από 10 χρόνια, έχει διπλάσιο αριθμό εγγραφών μαθητών και φοιτητών! Και θα κληθεί να συνεχίσει αυτή την επιτυχημένη πορεία. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι οι συνθήκες και οι εξελίξεις, θα απαιτήσουν από τον επόμενο Πρόεδρο να προβεί σε νέες κινήσεις και προσαρμογές, αξιοποιώντας πάντα την επιτυχημένη στρατηγική μας!

Το σχολείο μας υπήρξε σταυροδρόμι ιδεών και αντιλήψεων μεταξύ Ελλάδος και Αμερικής. Οι γνώσεις των μαθητών μας καλύπτουν τομείς τόσο του ελληνικού όσο και του αμερικανικού πολιτισμού. Πιστεύετε ότι με παρόμοιους τρόπους μπορεί να ενισχυθεί η συνεργασία Ελλάδας – ΗΠΑ;

Από τη θέση του Προέδρου, γνώρισα κι εγώ την ελληνοαμερικανική κοινότητα και συνειδητοποίησα πόσο βαθιά η κοινότητα αυτή εκτιμά την ελληνική κληρονομιά της. Διατηρούν σχέσεις με την Ελλάδα, κυρίως μέσω της γλώσσας, της θρησκευτικής πίστης και των οικογενειακών δεσμών. Αυτή η αίσθηση ελληνικής ταυτότητας είναι χαρακτηριστικό της ελληνικής διασποράς, στις Ηνωμένες Πολιτείες, την Αυστραλία, τη Νότια Αφρική, τη Γερμανία και αλλού. Στην πραγματικότητα, ο ελληνισμός εκτός Ελλάδας είναι τόσο δυναμικός όσο και εντός.

Η μοναδικότητα του Κολλεγίου, μας επιτρέπει να λειτουργήσουμε υποστηρικτικά και να ενισχύσουμε τους δεσμούς μεταξύ Ελληνοαμερικανών και Ελλάδας. Ένα τέτοιο πρόγραμμα είναι το Heritage Greece. Παρ' ότι δεν ήμουν ο εμπνευστής του, εργάστηκα για την υλοποίησή του και είμαι περήφανος που προσελκύει κάθε χρόνο 70 – 80 Ελληνοαμερικανούς φοιτητές, βοηθώντας τους να επανασυνδεθούν με την ελληνική κληρονομιά τους.

Επιπλέον, προσφέρουμε διεθνείς εκπαιδευτικές εμπειρίες σε Έλληνες φοιτητές να σπουδάσουν σε κολλέγια και πανεπιστήμια στο εξωτερικό, ενισχύοντας τους δεσμούς της χώρας μας με τις ελληνικές κοινότητες σε όλο τον κόσμο.

Το 2025 είναι μια ιστορική χρονιά για το Σχολείο, καθώς γιορτάζουμε 150 χρόνια από την ίδρυσή του, στη Μικρά Ασία. Πιστεύετε ότι υπάρχουν αξίες που παρέμειναν αναλλοίωτες στο χρόνο;

Σε αυτά τα 150 χρόνια ιστορίας, θα βρει κανείς αξίες και ιδανικά που αποτέλεσαν την πυξίδα του Κολλεγίου, παραμένουν αναλλοίωτα μέχρι τις μέρες μας και φωτίζουν και τη δική μας πορεία.

Η πρώτη είναι η αισιοδοξία: το Σχολείο ιδρύθηκε από γυναίκες που ανέλαβαν την ιστορική αποστολή να δημιουργήσουν ένα σχολείο για κορίτσια, σε μια εποχή που οι γυναίκες είχαν ελάχιστες ευκαιρίες προόδου. Το πέτυχαν με λίγους πόρους αλλά με βαθιά αίσθηση ευθύνης, ελπίδα και αφοσίωση στο έργο τους. Η αισιοδοξία τους πήγαζε από τη θρησκευτική τους πίστη, ένα θεμέλιο ζωής που τους έδινε κουράγιο να ξεπεράσουν κάθε δυσκολία και να πετύχουν, παρά τις αντιξοότητες.

Η δεύτερη είναι το ενδιαφέρον για τον συνάνθρωπο: οι ιδρύτριες επιθυμούσαν να προσφέρουν το αγαθό της παιδείας και μάλιστα σε μία κοινωνία που δεν εκτιμούσε την εκπαίδευση των κοριτσιών. Πίστευαν ακράδαντα ότι θα πρέπει οι γυναίκες να μορφώνονται και, συνεπώς, να προσβλέπουν σε ένα καλύτερο μέλλον. Αυτή η δέσμευση στην υπηρεσία των συνανθρώπων μας οδηγεί τα βήματα του Σχολείου σε όλη την ιστορία του και σήμερα αναδεικνύεται μέσα από τα εκπαιδευτικά του προγράμματα, υποστηρίζοντας πρόσφυγες και άλλες κοινωνικές ομάδες που αναζητούν μια καλύτερη ζωή.

Η τρίτη αξία είναι το θάρρος: η ιστορία του Σχολείου μας είναι γεμάτη με πράξεις θάρρους και αυτοθυσίας. Η διευθύντρια του Κολλεγίου στη Σμύρνη μεταφέρθηκε “σηκωτή” από το κτίριο του Κολλεγίου από άνδρες του Ναυτικού των ΗΠΑ, κατά τη διάρκεια της πυρκαγιάς, στη Μικρασιατική Καταστροφή. Αρνήθηκε να αφήσει πίσω τις μαθήτριάς της, ακόμα κι όταν οι φλόγες είχαν κυκλώσει το Σχολείο. Υπήρξαν πολλές ακόμα στιγμές θάρρους, όπως η προσπάθεια ανασυγκρότησης του Σχολείου μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, καθώς και το επίτευγμα ένα άγονο λατομείο στην πλαγιά του Υμηττού, να μετατραπεί σε ένα δεντροφυτεμένο Campus (πάνω από 30.000 δέντρα), με εξαιρετικές εγκαταστάσεις!

Τελευταία διαχρονική αξία είναι η επιμονή: το Σχολείο αντιμετώπισε πολλές προκλήσεις: πολέμους, νομικά και πολιτικά ζητήματα ή διατάξεις του Συντάγματος. Ωστόσο, κάθε φορά, ξεπερνούσε τις δυσκολίες και συνέχιζε την πορεία του. Αυτή η αντίληψη ότι δεν τα παρατάμε αλλά βρίσκουμε λύσεις, ακόμη κι όταν όλες οι πόρτες είναι κλειστές, υπήρξε θεμελιώδης για την επιβίωση και την ανάπτυξη του Σχολείου.

Εκτός από αυτές τις αξίες, δύο ακόμη ιδανικά, αποτελούν την καρδιά της αποστολής του: η ποιοτική εκπαίδευση και η προσφορά. Οι ιδρύτριες, με οδηγό την εκπαίδευσή τους στα καλύτερα εκπαιδευτικά ιδρύματα των Ηνωμένων Πολιτειών, δεσμεύτηκαν να προσφέρουν αντίστοιχα υψηλό επίπεδο παιδείας.

Με αυτές τις διαχρονικές αξίες πορευόμαστε και σήμερα: δέσμευση για αριστεία, διάθεση προσφοράς, ανταπόδοση για όσα δεχθήκαμε, στήριξη όσων έχουν οικονομική ανάγκη και ένταξη προσφύγων στην εκπαίδευση.

Η αισιοδοξία, το ενδιαφέρον και η υπηρεσία προς τον συνάνθρωπο, το θάρρος, η επιμονή και η προσφορά ποιοτικής εκπαίδευσης είναι αδιαπραγμάτευτες αξίες του Κολλεγίου, με ρίζες στην πολύχρονη ιστορία του Σχολείου, εφαρμογή στο σύγχρονο κόσμο του σήμερα και φάρο καθοδήγησης προς ένα λαμπρό μέλλον.

Ο ρόλος του σχολείου είναι να λειτουργεί προς όφελος της κοινότητας, να διαμορφώνει τις εξελίξεις του μέλλοντος και να αντιμετωπίζει τις προκλήσεις κάθε εποχής. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι το Σχολείο μας έχει καλύψει αυτές τις ανάγκες, από την ίδρυσή του μέχρι σήμερα;

Σε όλη την ιστορία του, το Σχολείο μας λειτουργούσε σε αρμονία με τις κοινωνικές και ακαδημαϊκές απαιτήσεις της εποχής του. Το πέτυχε με την εισαγωγή νέων ακαδημαϊκών προγραμμάτων, όπως η Σχολή Κοινωνικών Λειτουργιών, μετά τον Β΄ Π.Π., όταν οι αντίστοιχες ανάγκες ήταν μεγάλες. Το ίδιο ισχύει και για τις Σπουδές Ψυχολογίας, Πληροφορικής, Μάρκετινγκ και άλλους κλάδους, και μάλιστα σε αρκετές περιπτώσεις, πριν από τις αντίστοιχες σχολές των δημοσίων πανεπιστημίων ή άλλων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.

Κατά τη διάρκεια της κρίσης, το Κολλέγιο επεκτάθηκε σε νέους ακαδημαϊκούς τομείς και προγράμματα, η γνώση των οποίων θα μπορούσε να συνεισφέρει στην οικονομική ανάκαμψη: ναυτιλία, εφοδιαστική αλυσίδα, μεταφορές, τουρισμός και βιομηχανία τροφίμων. Με αυτό τον τρόπο, η εκπαίδευση ανταποκρίθηκε στις ανάγκες της χώρας και οι φοιτητές απέκτησαν εφόδια για να αναλάβουν ηγετικούς ρόλους στον τομέα τους.

Το νέο, παγκόσμιο, επίκαιρο και κρίσιμο ζήτημα που έχει αναδειχθεί και μας απασχολεί είναι η βιωσιμότητα. Το Κολλέγιο ενσωμάτωσε στα προγράμματά του και αυτό τον κλάδο σπουδών ώστε οι ηγέτες του αύριο να διαφυλάξουν το περιβάλλον με τις γνώσεις τους.

Σε κάθε εποχή, το Κολλέγιο θέσπισε προγράμματα και ανέλαβε πρωτοβουλίες, ανάλογα με τις ανάγκες της εποχής: ανάκαμψη μετά τον πόλεμο, οικονομική ανάπτυξη μετά την κρίση, βιωσιμότητα για φύση και άνθρωπο. Πιστεύω ότι αυτός είναι ο βασικός ρόλος ενός σχολείου: η ευελιξία, η καινοτομία, η δέσμευση στην εξασφάλιση εφοδίων για μαθητές και φοιτητές ώστε να αδράξουν τις ευκαιρίες και να προσφέρουν υπηρεσία!

Μετά από 17 χρόνια σε αυτή τη θέση, ποια συμβουλή θα δίνετε σε μαθητές, φοιτητές, αποφοίτους, καθώς και σε όλη την εκπαιδευτική κοινότητα του Κολλεγίου;

Αναζητήστε το δικό σας, μοναδικό, δρόμο ζωής. Θεωρώ τον εαυτό μου πολύ τυχερό, καθώς όσο ήμουν στο Πανεπιστήμιο άκουσα συμβουλές που αποδείχθηκαν πολύτιμες και με διαμόρφωσαν. Ένας από τους αγαπημένους μου καθηγητές μου σύστησε να σταδιοδρομήσω στη Διοίκηση της εκπαίδευσης. Περίπου την ίδια χρονική περίοδο ένας οικογενειακός φίλος, Κοσμήτορας του Πανεπιστημίου της Μασαχουσέτης, μου πρότεινε επίσης να ασχοληθώ με τη Διοίκηση εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.

Στη διάρκεια των μεταπτυχιακών μου σπουδών, άκουσα αντίστοιχες συμβουλές που με ενθάρρυναν και με οδηγούσαν προς την ίδια κατεύθυνση. Ένας από αυτούς, πρώην Πρόεδρος Πανεπιστημίου, με συμβούλεψε να εστιάσω τις προσπάθειές μου σε μια καριέρα στη Διοίκηση ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. Με αυτές τις συμβουλές κατά νου συνέχισα, ολοκλήρωσα το μεταπτυχιακό μου στο Stanford και ανέλαβα θέσεις ευθύνης.

Πολλές φορές σκέπτομαι πόσο ευγνώμων νιώθω, καθώς έχω εργαστεί 41 χρόνια στην εκπαίδευση, περιτριγυρισμένος από φοιτητές, μαθητές και εκπαιδευτικούς. Ο δρόμος του καθενός μας είναι ένας και μοναδικός. Εγώ στάθηκα τυχερός που, σε αυτό το δρόμο, συνάντησα ανθρώπους που βρήκαν και ανέδειξαν τα δυνατά μου σημεία και με βοήθησαν με τις συμβουλές τους.

Αυτό συμβουλεύω κι εσάς: βρείτε ανθρώπους να σας καθοδηγήσουν, να σας

βοηθήσουν στην αναζήτηση του δικού σας δρόμου. Δεν υπάρχει τέλεια συνταγή αλλά η επιλογή ενός κορυφαίου σχολείου, όπως το Pierce, μπορεί να είναι μια εξαιρετική αφετηρία.

Ξέρετε, όταν ήμουν στην ηλικία σας, ήθελα να γίνω πράκτορας του FBI, επηρεασμένος από μια δημοφιλή τηλεοπτική εκπομπή... Μπαίνοντας στο Πανεπιστήμιο, συνειδητοποίησα ότι δεν είχα ιδέα τι ήθελα να κάνω. Καλλιέργησα τα ενδιαφέροντά μου, άκουσα πολύτιμες συμβουλές και βρήκα το δρόμο μου.

Μία συμβουλή θα σας έδινα, κι εγώ με τη σειρά μου, και είναι απλή: αναζητήστε αυτό που σας γεμίζει χαρά και δίνει νόημα στη ζωή σας! Οι συμβουλές όσων σας γνωρίζουν αποδεικνύονται πολύτιμες. Ακούστε τους και τότε θα επιτύχετε! Το επάγγελμά σας δεν θα είναι "δουλειά", θα σας προσφέρει ευρύ πεδίο δράσης και θα σας ενθουσιάζει πραγματικά!

Κύριε Πρόεδρε, σας ευχαριστούμε πολύ!

*Γιάννης Αθανασιάδης IB1
Λουκία Αλχανάτη B1
Φαίδρα Λεονταράκη B5*

Pierce: ένα όνομα, μία ιστορία

Η ιστορία του σχολείου μας ξεκινάει το 1875 στη Σμύρνη της Μικράς Ασίας. Μία εποχή που η πανέμορφη αυτή ελληνική πόλη δεν είχε τίποτα άλλο παρά μόνο πλούτο να προσφέρει. Χρόνια λαμπρά, γεμάτα καλλιέργεια και πνευματικό πλούτο. Οι κάτοικοι της Σμύρνης ήταν καλοί και απλοί άνθρωποι, ζούσαν ήρεμες ζωές και ενδιαφέρονταν πολύ να αποκτήσουν μία καλή μόρφωση, αφού ζούσαν και σε ένα σπουδαίο κέντρο πολιτισμού.

Από αυτό εμπνεύστηκε και η Mary West και το American Board of Commissioners και ξεκίνησαν τις εργασίες για τη δημιουργία αυτού που στη συνέχεια έγινε ένα σπουδαίο κέντρο εκπαίδευσης. Η Αμερικανική Σχολή για κορίτσια. Ένα παλαιό ερειπωμένο αρχοντικό, κατάφεραν να το μετατρέψουν σε ένα σπουδαίο κέντρο μόρφωσης και πολιτισμού που υποδέχθηκε πολλές νεαρές μαθήτριες.

Σε σχέση, λοιπόν, με τα στερεότυπα αλλά και τον τρόπο ζωής εκείνης της εποχής, το σχολείο ήταν ένας προοδευτικός χώρος που επέτρεπε στις κοπέλες να εκφράζονται και το σημαντικότερο να είναι ελεύθερες σε μία εποχή που αυτό φυσικά δεν ήταν δεδομένο.

Το σχολείο της Σμύρνης είχε αμερικανικές ρίζες και από εκείνα τα χρόνια μέχρι και τη σημερινή εποχή διατηρεί αυτές τις παραδόσεις και τα έθιμα, όπως τον εορτασμό των Ευχαριστιών, την Ημέρα Ανεξαρτησίας, τα Χριστούγεννα, τα Bazaar, αλλά και τις θεατρικές παραστάσεις. Μεγάλη βάση δόθηκε λοιπόν στην Αμερικανική, λατινική αλλά και ελληνική παιδεία, γι' αυτό και το ρητό που αντιπροσωπεύει το σχολείο μας μέχρι και σήμερα είναι "Non ministrari sed ministrare", δηλαδή "να μην υπηρετείσαι αλλά να υπηρετείς". Πιο συγκεκριμένα, στόχος είναι να κυριαρχεί το πνεύμα και τα σταθερά ιδεώδη που είχαν οι ιδρυτές του Σχολείου μας. Μέχρι και σήμερα, γίνεται αξιόλογη προσπάθεια, προκειμένου να διαδοθούν αυτές οι αρχές στους μαθητές.

Για αρκετά χρόνια το σχολείο στη Σμύρνη λειτουργούσε με επιτυχία, χωρίς προβλήματα και προσέφερε στην κοινωνία της Σμύρνης. Οι τραγικές εξελίξεις στην Σμύρνη επηρέασαν και το Σχολείο. Χρειάστηκε μία περίοδος αναδιοργάνωσης ώστε να καταφέρει να ξαναλειτουργήσει το σχολείο πλέον σε νέο χώρο, στο Παλαιό Φάληρο. Αυτό επιτεύχθηκε ένα χρόνο αργότερα, μετά τη Μικρασιατική καταστροφή το 1923. Γενικά σε περιόδους πολέμου το Κολλέγιο λειτούργησε και ως κέντρο για να βοηθά τους φτωχούς, αλλά και ως νοσοκομείο. Οι περισσότερες από τις μαθήτριες ήταν προσφυγοπούλες που είχαν έρθει από τη Σμύρνη. Γι' αυτό ήταν πολύ χαρούμενες, δασκάλες και μαθήτριες που βρέθηκαν ξανά μαζί μετά από έναν σκληρό αγώνα. Το σχολείο έλαβε καινούρια επωνυμία "Junior college of Greece".

Μετά από λίγα χρόνια, το 1932, τα νέα κτίρια του σχολείου εγκαινιάστηκαν στο Ελληνικό, σε μια έκταση που παραχωρήθηκε από την ελληνική Κυβέρνηση ως

αναγνώριση της εκπαιδευτικής του αριστείας. Αυτό σηματοδότησε την αρχή μιας νέας εποχής για το σχολείο. Το 1936 το Κολλέγιο απέκτησε το όνομα Pierce, προς τιμήν της Ορλίνας Τσάιλντς Πιρς, συζύγου του μεγάλου ευεργέτη του Κολλεγίου, Ουίλιαμ Πιρς.

Κατά τη διάρκεια του Ελληνοϊταλικού πολέμου, το Κολλέγιο χρησιμοποιήθηκε ξανά ως στρατιωτικό νοσοκομείο. Κατά τη γερμανική κατοχή, μέλη του διδακτικού προσωπικού και η Minnie Mils ίδρυσαν το «Σχολείο Θηλέων» στην οδό Μαυρομιχάλη, διασφαλίζοντας τη συνέχιση της εκπαιδευτικής αποστολής του Κολλεγίου, παρά τις αντίξοες συνθήκες. Επομένως, οι μεγαλύτερες μαθήτριες και οι μητέρες γίνονταν δασκάλες στα νεαρά κορίτσια. Από εκείνη την εποχή, το κολλέγιο σταμάτησε να δέχεται ξένες μαθήτριες και άρχισε να λειτουργεί κυρίως στα ελληνικά.

Μετά την απελευθέρωση, το 1946, το σχολείο άνοιξε ξανά τις πόρτες του με την ονομασία «Αμερικανικό Κολλέγιο Θηλέων». Το 1963, το ελληνικό κράτος αναγνώρισε το Κολλέγιο ως ισότιμο με τα δημόσια σχολεία, αναγνωρίζοντας τη σημαντική του συνεισφορά στην κοινωνία, καθώς όλοι οι ιδρυτές είχαν πολεμήσει για την ελευθερία και τα ιδανικά της πατρίδας.

Το 1965, ήταν μία σημαντική χρονιά, καθώς το Κολλέγιο μεταφέρθηκε από το Ελληνικό στους πρόποδες του Υμηττού στην Αγία Παρασκευή, όπου κατασκευάστηκε ένα υπερσύγχρονο συγκρότημα, με εντυπωσιακές εγκαταστάσεις, σηματοδοτώντας μια νέα περίοδο ανάπτυξης και αναγνώρισης για το Pierce.

Το 1973, ο νέος πρόεδρος, Τζον Σ. Μπέιλι, ανέλαβε τα ηνία του Κολλεγίου, συνεχίζοντας την ιστορία ανάπτυξης και καταξίωσης του ιδρύματος. Το 1984, το Κολλέγιο δέχθηκε τα πρώτα αγόρια και μετατράπηκε σε μικτό σχολείο. Τα επόμενα χρόνια, το Κολλέγιο έλαβε σημαντικές διακρίσεις από την Ακαδημία Αθηνών, την Εστία Νέας Σμύρνης, τον Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως, την πόλη των Αθηνών και την Ένωση Γυναικών Ελλάδας.

Επιπλέον, στο χώρο του Κολλεγίου δημιουργήθηκαν σημαντικά έργα, όπως το Σχολικό Μουσείο, η πισίνα ολυμπιακών διαστάσεων, ο Ναός των Τριών Ιεραρχών, το Θέατρο και το υπαίθριο θέατρο, ο στίβος, τα καλλιτεχνικά και μουσικά εργαστήρια, οι αίθουσες πληροφορικής, μαγικερικής ακόμα και γλυπτικής.

Από το 2008, Πρόεδρος του American College of Greece είναι ο Δρ. Ντέιβιντ Γ. Χόρνερ, ο οποίος συνέχισε τις προσπάθειες να εδραιώσει το Κολλέγιο ως το κορυφαίο εκπαιδευτικό ίδρυμα στην Ελλάδα. Τα τελευταία χρόνια, το σχολείο έχει εκσυγχρονιστεί, με αποτέλεσμα να προσφέρει ένα φάσμα δυνατοτήτων στα παιδιά από γνώσεις και πνευματική καλλιέργεια, μέχρι τρόπους, αξίες, ιδανικά και πολύτιμες για τη ζωή εμπειρίες. Τα τελευταία χρόνια λειτουργεί το πρόγραμμα IB (International Baccalaureate), με σπουδαίες επιτυχίες σε κορυφαία πανεπιστήμια στον κόσμο, καθώς και τα προγράμματα εκμάθησης της αγγλικής και γενικά των ξένων γλωσσών.

18 ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ- PIERCE

τα οποία μαθαίνουν στους νέους μία διαφορετική φιλοσοφία, έναν άλλο τρόπο σκέψης και την αγάπη για την γνώση. Ταυτόχρονα, παρέχεται και η ευκαιρία για προγράμματα συνεργασίας με πανεπιστήμια της Ευρώπης και της Αμερικής. Τέλος, υπάρχει και η ευκαιρία συμμετοχής των μαθητών σε διαγωνισμούς, συνέδρια και σε προγράμματα εκπαιδευτικής ανταλλαγής.

Από τους πρόποδες του Υμηττού, το Κολλέγιο, με την εμπειρία της μακράς ιστορίας του και την προσφορά του στην ελληνική κοινωνία και εκπαίδευση, κοιτάζει αισιόδοξα προς το μέλλον. Στα Σπάτα υπάρχουν τα καινούρια «μέλη» της οικογένειας του Σχολείου μας, ο παιδικός σταθμός, το υπερσύγχρονο Δημοτικό και το Γυμνάσιο. Σε λίγο καιρό θα έχει ζήσει 150 σπουδαία χρόνια από τη δημιουργία του. Είναι ένα ίδρυμα αξιόλογο για την προσπάθεια να μάθει όχι μόνο γράμματα στα παιδιά, αλλά να τους καλλιεργήσει πνευματικά και να τους διδάξει για τη ζωή, μέσα από αυτή τη μικρή κοινωνία και τους ανθρώπους της.

Εμείς οι νεότεροι, διαβάζοντας την ιστορία του Σχολείου μας, αναγνωρίζουμε τις προσπάθειες και τις θυσίες, αλλά, κυρίως, την αγάπη με την οποία το Σχολείο έφτασε εδώ που είναι σήμερα. Κι εμείς είμαστε το μέλλον αυτού του ιδρύματος, με το καθήκον να το κρατήσουμε μεγάλο και λαμπρό.

Κάτια Καλαντζοπούλου Β3

Συνέντευξη από την College Archivist κα Δήμητρα Παπακωνσταντίνου

Με αφορμή την ημέρα των ιδρυτών του σχολείου μας, μία μικρή ομάδα του περιοδικού επισκέφτηκε το μουσείο του σχολείου, το οποίο βρίσκεται στις εγκαταστάσεις του Degree. Είχαμε την ευκαιρία να δούμε μία από τις εκθέσεις του μουσείου, που περιλάμβανε φωτογραφίες από τα μαθήματα και τη μαθητική ζωή στο σχολείο σε όλη την πορεία του, τόσο σε φυσική όσο και σε ψηφιακά μορφή, ενώ στο τέλος κατεβήκαμε στον χώρο του αρχείου του σχολείου, δηλαδή στον χώρο όπου όλα αυτά τα κειμήλια του παρελθόντος φυλάσσονται και ψηφιοποιούνται. Πραγματοποιήσαμε, τελικά, μία ιστορική αναδρομή στο παρελθόν του Pierce, και μιλήσαμε με την υπεύθυνη του μουσείου, την κα. Δήμητρα Παπακωνσταντίνου, η οποία μετά το θερμό της καλωσόρισμα, απάντησε στις ερωτήσεις μας.

Αρχικά θα θέλαμε να ρωτήσουμε, πότε άρχισε να γιορτάζεται η μέρα των ιδρυτών, και ποιοι ήταν οι πρώτοι ιδρυτές του σχολείου μας;

Η μέρα των ιδρυτών, σύμφωνα με ένα Sunny Days που έχουμε βρει του 1933, γιορτάστηκε στις 17 Φεβρουαρίου, στις 2 το απόγευμα. Ήταν η εποχή που το κολλέγιο μόλις είχε μετακινηθεί από το Παλαιό Φάληρο στις νέες εγκαταστάσεις του, στο Ελληνικό, και αυτό ήταν η αφορμή έτσι να γίνει μία γιορτή για να τιμήσουν τόσο την ιστορία του κολλεγίου, που όπως ξέρουμε ξεκίνησε από τη Σμύρνη, όσο και τη δύσκολη πορεία από τη Σμύρνη, το Παλαιό Φάληρο και τελικά το Ελληνικό. Όπως ξέρουμε, το κολλέγιο ιδρύθηκε από την ιεραπόστολο Maria West το 1875 στη Σμύρνη, και μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή, μεταφέρθηκε, στην αρχή σε ενοικιαζόμενα δωμάτια και κτήρια στο Παλαιό Φάληρο, και μετά στο Ελληνικό.

Θέλετε να μας πείτε λίγα λόγια για όσα βλέπουμε εδώ στις προθήκες;

Βεβαίως. Αυτή είναι μία έκθεση που έχουμε κάνει με αφορμή τα 100 χρόνια του κολλεγίου στην Ελλάδα, το 1923, δηλαδή, μετά την καταστροφή της Σμύρνης, όταν άνοιξε το κολλέγιο εδώ. Είναι φωτογραφίες από το αρχείο μας που δείχνουν τη ζωή στο κολλέγιο, όχι μόνο τις τάξεις και τα μαθήματα αλλά και τις δραστηριότητες που είχαν, τον αθλητισμό, τις θεατρικές παραστάσεις που ανέβαζαν, και έχουμε και από τα πρώτα τεύχη του Sunny Days.

Μπορείτε να μας μιλήσετε για την ιστορία του κολλεγίου και τις σημαντικότερες στιγμές του;

Για να σας τα δείξω καλύτερα, ας προχωρήσουμε προς τα ψηφιακά μας εκθέματα. Ήδη, όπως ξέρουμε, το κολλέγιο μεταφέρθηκε σε διαφορετικές περιοχές ανάλογα με τις ιστορικές συνθήκες. Ξεκίνησε από τη Σμύρνη, μετά στο Παλαιό Φάληρο, μετά στο Ελληνικό και τελικά στην Αγία Παρασκευή. Σ' αυτά τα ψηφιακά εκθέματα έχουμε φωτογραφίες από όλες αυτές τις περιόδους, από την περίοδο κατασκευής των

εγκαταστάσεων του κολλεγίου, και φωτογραφίες από τη ζωή και τις δραστηριότητες των μαθητριών σε αυτές τις περιοχές. Υπάρχουν όμως και κάποια άλλα τεκμήρια που έχουμε ψηφιοποιήσει και θα ήθελα να σας δείξω, με αφορμή αυτή την ερώτηση. Εδώ βλέπουμε μία μπροσούρα, ένα φυλλάδιο, από τη Σμύρνη, που είναι από τα λίγα τεκμήρια που μας σώζονται από αυτή την περιοχή, το οποίο ουσιαστικά δείχνει το πώς ήταν η ζωή του κολλεγίου ακριβώς πριν τη μικρασιατική καταστροφή. Περιλαμβάνει πληροφορίες όπως το ότι ήταν 300 μαθήτριες και ότι υπήρχε και εκεί κολεγιακό τμήμα απ' όπου έβγαιναν δασκάλες και νοσοκόμες, κάτι δηλαδή σαν πρόδρομος της ανώτερης εκπαίδευσης που έχουμε τώρα. Επίσης ένα εξίσου σημαντικό τεκμήριο είναι ένα βιβλίο εγγραφών που έχουμε που περιγράφει το πόσοι μαθητές φοιτούσαν στο σχολείο, από πού προέρχονταν και σε ποιο θρήσκευμα ανήκαν, τα πρώτα δέκα χρόνια της λειτουργίας του κολλεγίου στην Αθήνα. Για παράδειγμα βλέπουμε ότι τον πρώτο χρόνο, από τις 88 μαθήτριες, οι 73 ήταν προσφυγοπούλες, από τη Σμύρνη, την Κωνσταντινούπολη και άλλες περιοχές. Και τέλος, έχουμε ένα τεκμήριο από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, μια σειρά, για την ακρίβεια τεκμηρίων, που έχουν να κάνουν με την αλληλογραφία, μέσω του Ερυθρού Σταυρού, μελών του κολλεγίου με το Διοικητικό Συμβούλιο των Αμερικανίδων που είχαν πάει στην Αμερική για να βοηθήσουν και να βρουν πόρους και χρήματα για να στείλουν πίσω στην Ελλάδα. Το κολλέγιο τότε είχε επιταχθεί από τους Γερμανούς, και λειτουργούσε σε ιδιωτικά σπίτια στο κέντρο της Αθήνας.

Μια και ήρθατε, όμως, θα ήθελα να σας κάνω ένα «δώρο» και να πάμε κάτω, που είναι ο πραγματικός χώρος που φυλάμε το αρχείο. Εκεί γίνεται η συλλογή, η επεξεργασία και η τελική οργάνωση του αρχείου, προκειμένου σε ηλεκτρονική μορφή να βγει στο μουσείο. Εκεί πραγματοποιείται η καταγραφή της πληροφορίας, η φύλαξη σε αρχειακά κουτιά και τελικά η ψηφιοποίηση του υλικού.

Τι είδη αρχειακού υλικού βρίσκονται σε αυτόν τον χώρο και ποιες περιόδους αφορούν;

Το υλικό μπορεί να είναι έντυπο, βλέπετε και εδώ κάποια παραδείγματα, είτε αποκόμματα εφημερίδων, είτε προσωπικά αρχεία μαθητριών, όπως εργασίες, είτε αποκόμματα από εκδηλώσεις του κολλεγίου, ή ακόμα και δημοσιεύσεις. Οι δημοσιεύσεις μπορεί να είναι και οπτικοακουστικό υλικό, ή δίσκοι βινυλίου για την περίοδο που δεν υπήρχε το ίντερνετ και το μάθημα της μουσικής γινόταν με αυτούς. Οι περίοδοι τις οποίες καλύπτει όλο αυτό το υλικό είναι όλες οι εποχές του κολλεγίου από το '23 που ήρθαμε στην Αθήνα, υλικό από τη Σμύρνη δυστυχώς δεν έχουμε, μέχρι και τις τελευταίες δεκαετίες.

Μπορείτε να μας πείτε πώς εξασφαλίζεται η προστασία του υλικού και επίσης, ποιοι έχουν πρόσβαση σε αυτό;

Το θέμα της προστασίας είναι αρκετά δύσκολο και απαιτητικό γιατί, όπως φαντάζεστε, κάθε υλικό έχει τους δικούς του «κανόνες» για το πώς μπορεί να προστατευτεί,

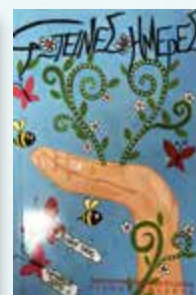
και φυσικά, το οπτικοακουστικό υλικό και το ψηφιακό είναι τα πιο προβληματικά γιατί αν καταστραφεί ένας δίσκος ή μία βιντεοταινία είναι πάρα πολύ δύσκολο να ανακτήσουμε την πληροφορία, σε αντιδιαστολή με το υλικό του χαρτιού που έστω και καμένο ή φθαρμένο, μπορούμε να βρούμε κάποια πληροφορία. Η προσβασιμότητα διασφαλίζεται με την ψηφιοποίηση, γι' αυτό και δίνουμε προτεραιότητα σε αυτή, όσο μπορούμε φυσικά, γιατί είναι απαιτητική, χρειάζεται πολλούς πόρους και χρειάζεται παρακολούθηση, γιατί οι τεχνολογίες αλλάζουν, όπως ξέρετε πολύ καλύτερα από μένα, οι πλατφόρμες αλλάζουν, και πρέπει να παρακολουθούμε το υλικό που έχουμε ψηφιοποιήσει, έτσι ώστε να μπορεί να είναι συνεχώς προσβάσιμο στην κοινότητα τη δική μας και στο ευρύ κοινό.

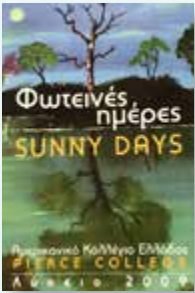
Και τέλος, μπορείτε να μας δείξετε κάποια παραδείγματα από το αρχείο ή ίσως το πρώτο Sunny Days;

Έχω κάποια πολύ ωραία παραδείγματα να σας δείξω. Το πιο παλιό Sunny Days που έχουμε είναι του 1925 και έχει τελείως διαφορετική μορφή από το σημερινό, ήταν πιο πολύ λογοτεχνικό και δεν είχε πολλές φωτογραφίες εξαιτίας της περιόδου. Ένα άλλο τεκμήριο που έχουμε, που είναι εξίσου σημαντικό, είναι ο πρώτος κατάλογος του κολλεγίου, του '23, όταν άνοιξε το κολλέγιο στο Παλαιό Φάληρο. Είναι απλώς ένας δίφυλλος κατάλογος, ο οποίος αναφέρει ότι το σχολείο ήταν στα πρότυπα αμερικανικού κολλεγίου, ότι η αγγλική ήταν η βασική γλώσσα και τη διεύθυνσή του, η οποία υπάρχει ακόμα και σήμερα. Αυτή είναι και η ουσία ενός αρχείου: να μπορεί να φυλάει τα τεκμήρια έτσι ώστε να πιστοποιείται η πληροφορία. Δεν είναι ένας απλός αποθηκευτικός χώρος, είναι ένας χώρος όπου χτυπάει η καρδιά της ιστορίας, είναι ένας ζωντανός χώρος και ο στόχος είναι να μπορεί να χρησιμοποιείται σαν ένα εργαλείο εκπαίδευσης. Αυτός είναι ο λόγος που ψηφιοποιούμε το υλικό, να μπορεί να χρησιμοποιηθεί από όλη την κοινότητα με διαφορετικούς τρόπους και για διαφορετικές δράσεις. Μέχρι τώρα, το Sunny Days το έχουν χρησιμοποιήσει καθηγητές και μαθητές από το Art School στο Deree, έχουμε φοιτητές να κάνουν εργασίες πάνω στα σκίτσα που έχουμε στα περιοδικά των παλιότερων εποχών από το τμήμα γραφιστικής, και έχουμε και φοιτητές ιστορίας που αναλύουν το περιεχόμενο. Επομένως, οι δυνατότητες του υλικού ξεπερνούν μία απλή περιγραφή περιεχομένου και μπορούν να υπηρετήσουν πολλά διαφορετικά τμήματα και επιστήμες.

Ευχαριστούμε πάρα πολύ για τον χρόνο σας και τις πολύτιμες πληροφορίες που μας δώσατε!

*Γιάννης Αθανασιάδης IB1
Βικτώρια Καραμήτρου ΓΑ2
Ναταλία Χαραλαμποπούλου Α10*

MEMORIES WORKSHOP

Μέλη του ελληνικού περιοδικού Λυκείου συμμετείχαν σε ένα memories workshop, στο οποίο συμμετείχαν απόφοιτες του σχολείου μας από παλαιότερα έτη. Το workshop ήταν σχετικό με το περιοδικό και οι κυρίες που συμμετείχαν σε αυτό το workshop είχαν συμμετοχή στο περιοδικό όταν ήταν μαθήτριες. Οι κυρίες που μας μίλησαν έδειχναν τη θέρμη και την αγάπη τους για το σχολείο μας. Οι αναμνήσεις τους ήταν όμορφες και τα μαθητικά τους χρόνια καταλάβαμε ότι τους είχαν μείνει αξέχαστα, όπως ελπίζουμε να συμβεί και σε εμάς!

Οι απόφοιτες του σχολείου μας μάς ενημέρωσαν για τη λειτουργία και τον τρόπο που γινόταν η οργάνωση του περιοδικού, ελληνικού και αγγλικού, στο παρελθόν. Πιο συγκεκριμένα, πληροφορηθήκαμε ότι η εκπροσώπηση στο περιοδικό γινόταν με εκλογές στο τμήμα.

Η συμμετοχή στο περιοδικό, όπως μας είπαν οι απόφοιτες, βοήθησαν πολλές μαθήτριες στην καθημερινότητά τους. Μία κυρία μας είπε ότι ενώ γενικά ήταν ντροπαλή η συμμετοχή της στο περιοδικό τη βοήθησε πολύ. Στο περιοδικό έπρεπε να διαβάζουν κείμενα και να γράφουν, να συνεργάζονται και έτσι οι μαθήτριες έπαιρναν θάρρος. Τα συναισθήματα που μας είπαν ότι ένιωθαν συμμετέχοντας στο περιοδικό ήταν ευχαρίστηση, συγκίνηση και χαρά, γιατί εξελίσσονταν. Οι μαθήτριες, όπως μας είπαν, θεωρούσαν τη συμμετοχή τους στο περιοδικό την «διασκέδασή» τους.

Επίσης, με την συμμετοχή μας στο memories workshop μάθαμε ότι στο παρελθόν στο περιοδικό είχαν μία σελίδα στην οποία μετέφραζαν ελληνικές παροιμίες στα αγγλικά. Όπως μας είπαν είχαν πολύ «χιούμορ» κι έτσι η συμμετοχή τους γινόταν με παιγνιώδη τρόπο και πολύ ευχάριστα.

Στο περιοδικό τότε, όπως και σήμερα, μπορούσε να συμμετέχει όποιο παιδί ήθελε είτε είχε επιλεγεί/εκλεγεί είτε είχε γράψει κάποιο κείμενο που ήθελε να δημοσιευθεί. Οι θεματικές ενότητες που υπήρχαν παλιά στο περιοδικό δεν ήταν τυποποιημένες, όπως και σήμερα. Οι θεματικές ενότητες και τώρα και τότε διαμορφώνονται ανάλογα με τα ενδιαφέροντα των μαθητών/ μαθητριών και ανάλογα με την επικαιρότητα που υπάρχει. Επιπλέον, στο περιοδικό δημοσιεύονταν και κείμενα που γράφονταν μέσα στην τάξη, όπως κείμενα που έγραφαν σε εκθέσεις. Έπειτα γινόταν η επιλογή των κειμένων από τη Συντακτική Επιτροπή.

Όταν ξεκίνησε το περιοδικό το πλαίσιο ήταν πιο ελεύθερο. Τα κείμενα, ελληνικά και αγγλικά δεν ήταν χώρια. Τα κείμενα πάντα ήταν πολλά και το περιοδικό γέμιζε με όμορφα κείμενα, ποιήματα, διηγήματα των μαθητριών. Κάποιες φορές μάλιστα τα κείμενα ήταν τόσα που δεν υπήρχε χώρος και κάποια δημοσιεύονταν την επόμενη χρονιά ή/ και καθόλου. Δεν θέλαμε να απογοητεύσουμε κάποιον από το να μιλήσει.

Βέβαια, οι απόφοιτες του σχολείου μας θαύμασαν και την δουλειά που γίνεται στο σύγχρονο περιοδικό και κατάλαβαν ότι οι συμμετοχές είναι πολλές. Τότε, όμως, δεν είχαν την τεχνολογία που σήμερα μας βοηθάει πάρα πολύ.

Οι απόφοιτες μας τόνισαν ότι η ζωή στο σχολείο ήταν πολύ ωραία και ενδιαφέρουσα τότε που το σχολείο μας ήταν μόνο θηλέων. Η αλήθεια είναι ότι πολλές κυρίες τόνισαν ότι τους άρεσε πολύ και όταν το σχολείο ήταν μεικτό. Όταν το σχολείο ήταν θηλέων συνήθιζαν να κάνουν πάρτυ και να κάνουν παρέα με αγόρια από άλλα σχολεία στα οποία φοιτούσαν και τα αδέρφια τους.

Κάτι ενδιαφέρον που μάθαμε ήταν ότι παλιά είχαμε το οικοτροφείο στο σχολείο μας και υπήρχε μόνο ένα τηλέφωνο, κοινό για όλες. Έτσι, έπρεπε να περιμένουν στην ουρά για να τηλεφωνήσουν. Και πολλές φορές, έμπαιναν και μιλούσαν για ώρες. Οι άλλες κοπέλες που περίμεναν χτυπούσαν την πόρτα και τους έλεγαν να βγουν για να πάρουν κι αυτές τηλέφωνο.

Αυτό γινόταν γιατί μέσα στην εβδομάδα δε έβγαιναν καθόλου, ούτε από το σπίτι, ούτε από το οικοτροφείο. Μέσα στην εβδομάδα τα κορίτσια πήγαιναν φροντιστήριο, έκαναν μαθήματα και άλλα πράγματα που δεν μπορούσαν να παραλείψουν.

Στο σχολείο φορούσαν στολή, αλλά χωρίς ποδιά κι έτσι δεν είχαν τόσο την έννοια της εμφάνισης. Όταν έβγαιναν και συναντούσαν τα αγόρια το συλ δεν είχε σημασία. Τότε τα κορίτσια ήταν πιο ανέμελα. Οι απόφοιτες ρώτησαν και τα μέλη του σημερινού περιοδικού αν σήμερα τα παιδιά φοράνε στολή.

Οι κυρίες που συμμετείχαν στο workshop συμβούλευσαν τους μαθητές μας να γράφουν στο περιοδικό για οτιδήποτε φαίνεται ότι προβληματίζει τους ίδιους γιατί μάλλον αυτό θα ενδιαφέρει και τους υπόλοιπους μαθητές.

Επίσης, η συμπερίληψη ήταν μία πρόταση από τις κυρίες που συμμετείχαν στο workshop και πρότειναν στα παιδιά να δώσουν μεγάλη σημασία στο θέμα αυτό αφού θα είναι κάτι που θα βοηθήσει όλη την εκπαιδευτική κοινότητα.

Στο workshop συμμετείχαν οι κυρίες:

Αγαπαλίδου Λίλιαν
Αμαξοπούλου Θεοδωλογίτου Ευαγγελία
Αβαρέτου Λία
Άλντους Μπερνιδάκη Ελευθερία
Δάρα Παπαμαργαρίτη Ελένη
Γαζή Ελένη
Ιωαννίδου Μαρία
Κατσιαβού Κωνσταντίνα
Κωνσταντινίδου Ντέπη
Κυρίου Σπηλιοπούλου Ελένη
Μαράτου Φανή
Παπανδρέου Κουρτάλη Μαριλένα
Πιμπλή Θεοδώρα
Σμυρνοτοπούλου Άννα

Τα μέλη του περιοδικού Λυκείου που συμμετείχαν ήταν οι:

Μιχαήλ Ναθαναήλ Α7
Ναταλί Σταυροπούλου Α9,
Ζωή Τσούγκο Α10

Αγαπημένοι μας συμμαθητές,

Η μέρα είναι 11 Σεπτεμβρίου 2025 και για πρώτη φορά εδώ και δώδεκα χρόνια το ξηπνιτήρι μας δε θα χτυπήσει στις 7:00 το πρωί. Ακόμα και αν για πολύ καιρό περιμέναμε την ημέρα της "ελευθερίας", δεν μπορούμε να αρνηθούμε ότι ένα κομμάτι του εαυτού μας δεν νοσταλγεί το σχολείο και τους ανθρώπους που το πλαισιώνουν. Από τις καθημερινές προειδοποιήσεις για τις απουσίες, το άγχος των διαγωνισμάτων, τις συζητήσεις στα διαλείμματα και τις πλάκες στην τάξη γίναμε χωρίς να το καταλάβουμε τα μεγάλα παιδιά, οι πρωταγωνιστές της μεγαλύτερης τάξης του σχολείου. Για πολλά χρόνια ακούγαμε ότι οι πανελλήνιες είναι μια ψυχοφθόρα, δύσκολη, απαιτητική και κουραστική διαδικασία που δε θα μας άφηνε τα περιθώρια να απολαύσουμε την τελευταία μας χρονιά στο σχολείο. Τα πράγματα, όμως, δεν είναι έτσι. Κοιτάζοντας την περσινή χρονιά με πιο καθαρό μυαλό βλέπουμε μόνο τα θετικά και συνειδητοποιούμε ότι οι πανελλήνιες δεν είναι το τέλος. Είναι μια από τις πολλές δοκιμασίες που θα αντιμετωπίσουμε μεγαλώνοντας, ίσως η πρώτη που μας μαθαίνει να είμαστε πιστοί στον εαυτό μας και τους στόχους μας.

Η συμβουλή μας είναι να απολαύσετε αυτή τη χρονιά! Απολαύστε τις πολύωρες συζητήσεις για το πού θα πάτε πενήνήμερη και τι θα βάλετε στο Thanksgiving, απολαύστε τα μισάωρα διαλείμματα στο γήπεδο και την τραπεζαρία, απολαύστε τις προετοιμασίες για το Talent Show και τα αμέτρητα χορευτικά που θα σας ενώσουν ακόμα περισσότερο, απολαύστε, όμως, και την καθημερινή σας προσπάθεια και τις μικρές στιγμές, επικεντρωθείτε στο στόχο σας και σε αυτό που πραγματικά εσείς θέλετε να κάνετε!

Να θυμάστε: Σημασία έχει το ταξίδι και όχι ο προορισμός! Στο τέλος καθετί που έχετε ονειρευτεί θα γίνει πραγματικότητα ακόμα και με έναν τρόπο που εσείς δεν περιμένετε. Το κεφάλαιο σχολείο κλείνει με μια ξεχωριστή χρονιά που θα θυμάστε για πάντα. Ζήστε την!

Εξάλλου, όπως είναι γνωστό: «τα μαθητικά τα χρόνια δεν τα αλλάζουμε με τίποτα».

*Βικτώρια Καραμήτρου ΓΑ2
Μαριλού Μαντέλου ΓΑ2*

ΠΕΝΘΗΜΕΡΗ ΕΚΔΡΟΜΗ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ ΣΤΗ ΒΙΕΝΝΗ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2024

Η πενήμερη εκδρομή που κάθε παιδί περιμένει στη τελευταία τάξη του λυκείου του, έφτασε επιτέλους και για εμάς! Η Δευτέρα 9 Δεκεμβρίου ήταν η ημέρα που ξεκίνησε ένα αξέχαστο ταξίδι με πολλές εμπειρίες και όμορφες αναμνήσεις, η τελευταία μας ομαδική εκδρομή, η πιο ωραία ανάμνηση των σχολικών μας χρόνων.

Δευτέρα 9 Δεκεμβρίου

Το βράδυ της προηγούμενης ημέρας η ανυπομονησία ήταν μεγάλη και έτσι όταν νωρίς το πρωί συγκεντρωθήκαμε όλοι στο αεροδρόμιο της Αθήνας, ο ενθουσιασμός είχε κορυφωθεί. Κανένας δε μπορούσε να πιστέψει ότι επιτέλους είχε φτάσει η ημέρα της εκδρομής όπου θα μπορούσαμε να διασκεδάσουμε και να ξεχαστούμε από το διάβασμα και το άγχος του σχολείου. Έτσι, στις 8 το πρωί επιβιβαστήκαμε στο αεροπλάνο και μέσα σε λίγες ώρες, χωρίς καν να το καταλάβουμε, φτάσαμε στην παραμυθένια και χριστουγεννιάτικη Βιέννη. Το κρύο στην αρχή ήταν τσουχτερό, όπως και σε όλη την διάρκεια της εκδρομής αλλά αυτό δε μας εμπόδισε από το να εξερευνήσουμε την πόλη και τις ομορφιές της.

Αν και η μέρα ήταν βροχερή, η πρώτη μας στάση έγινε στην πλατεία «Maria-Theresien» όπου η χριστουγεννιάτικη αγορά μας κέντρισε ιδιαίτερα το ενδιαφέρον. Έπειτα από μια μικρή βόλτα σε αυτή και μια περιήγηση στα τριγύρω στενά για να βρούμε ένα ζεστό καφέ, επισκεφτήκαμε το μουσείο Ιστορίας της Τέχνης όπου είδαμε πολλούς πίνακες και αγάλματα σπουδαίων καλλιτεχνών. Έπειτα από ένα διάλειμμα για ξεκούραση, επισκεφτήκαμε το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας όπου περιηγηθήκαμε σε αίθουσες με ομοιώματα ζώων που δύσκολα συναντάμε στην καθημερινή ζωή και στις πόλεις, και μάθαμε για την εξέλιξη της ζωής στον πλανήτη. Ήταν μια πολύ ενδιαφέρουσα εμπειρία. Το απόγευμα, καθώς είχε βραδιάσει κάναμε μια βόλτα στα γύρω μαγαζιά και ολοκληρώσαμε την πρώτη περιήγηση στην πόλη με ένα hot dog από τη χριστουγεννιάτικη αγορά. Το βράδυ

τακτοποιηθήκαμε στα δωμάτια, φάγαμε στο εστιατόριο του ξενοδοχείου και μετά από λίγη ώρα βρεθήκαμε να συζητάμε για τις πρώτες μας εντυπώσεις στα δωμάτια, μέχρι να μας πάρει ο ύπνος.

Τρίτη 10 Δεκεμβρίου

Η δεύτερη μέρα, μας βρήκε να ετοιμαζόμαστε από νωρίς καθώς θα κάναμε μια εκδρομή σε μια διαφορετική πόλη. Έπειτα από ένα γρήγορο πρωινό και μετά από λίγη ώρα προετοιμασίας για την ημέρα, βρεθήκαμε μέσα σε λίγα λεπτά στους κήπους του ανακτόρου Belvedere, τη θερινή κατοικία της βασιλικής οικογένειας. Αν και οι κήποι δεν ήταν ιδιαίτερα ανθισμένοι λόγω του χειμερινού καιρού, περπατήσαμε στο χώρο, βγάλαμε φωτογραφίες και θαυμάσαμε την αρχιτεκτονική των ανακτόρων. Έτσι, με αυτές τις όμορφες εικόνες να μας συνοδεύουν, κατευθυνθήκαμε προς την Μπρατισλάβα, την πρωτεύουσα της Σλοβακίας. Μέσα σε μια μόλις ώρα από την Βιέννη, βρεθήκαμε να περιπλανιόμαστε στα γραφικά στενάκια αυτής της πόλης, όπου ο κόσμος ήταν πολύς και το κρύο ακόμη πιο τσουχτερό από εκείνο της Βιέννης. Η ξεναγός μας, μας μίλησε για την ιστορία της πόλης, μας έδειξε ορισμένα σημαντικά αξιοθέατα όπως το άγαλμα «Čumil», το παλιό δημαρχείο με την περίτεχνη αρχιτεκτονική του και τον καθεδρικό ναό του Αγίου Μαρτίνου, ο οποίος είναι ο μεγαλύτερος της πόλης. Έτσι μετά είχαμε ελεύθερο χρόνο για να εξερευνήσουμε μόνοι μας την πόλη, όπου περπατήσαμε, φάγαμε και απολαύσαμε τη χριστουγεννιάτικη ατμόσφαιρα στην κεντρική πλατεία.

Το βράδυ έκλεισε με βόλτα στο κέντρο της Βιέννης, όπου συναντηθήκαμε για λίγη ώρα με τους υπόλοιπους συμμαθητές μας και ξεκινήσαμε τις πρώτες μας αγορές. Το στολισμένο κέντρο το βράδυ ήταν πραγματικά μαγευτικό! Τα φωτάκια στους δρόμους και οι χριστουγεννιάτικες αγορές που πλημμύριζαν από κόσμο ήταν σκηνικό βγαλμένο από ταινία. Τη βόλτα αυτή συμπλήρωσε η επίσκεψη μας σε ένα εστιατόριο με παραδοσιακό φαγητό όπου δοκιμάσαμε παραδοσιακή σούπα και το φημισμένο «σνιτσελ» ενώ για γλυκό το γνωστό “apple strudel”.

Τετάρτη 11 Δεκεμβρίου

Έπειτα από το προηγούμενο βράδυ, το πρωί ήταν αρκετά δύσκολο να ξυπνήσουμε γι' αυτό και το πρωινό μας αποφασίσαμε να το πάρουμε στην κεντρική χριστουγεννιάτικη αγορά της Βιέννης στη πλατεία «Rathausplatz». Οι επιλογές για τους λάτρεις του μπρετζελ ήταν αμέτρητες ενώ η ζεστή σοκολάτα στις κόκκινες κούπες που μπορούσαμε να κρατήσουμε ως ενθύμιο, ήταν η πιο σωστή επιλογή για να μας ζεστάνει από το πρωινό κρύο.

Το πρόγραμμα μας ξεκινούσε με επίσκεψη στο μουσείο της Σίσι και το παλάτι Hofburg το οποίο ήταν βασικό ανάκτορο της δυναστείας των Αψβούργων. Στο μουσείο της Σίσι είχαμε την ευκαιρία να περιηγηθούμε σε βασιλικές αίθουσες καθώς και να δούμε αντικείμενα και φορέματα της Σίσι από μια παλαιότερη εποχή. Οι χώροι ήταν πολύ όμορφα διακοσμημένοι και αντικατόπτριζαν το κύρος και την καθημερινότητα του παλατιού. Έπειτα, στον λίγο ελεύθερο χρόνο που μας είχε απομείνει, περιπλανηθήκαμε

στους κεντρικούς δρόμους της Βιέννης, κάνοντας στάσεις για να θαυμάσουμε τις όμορφες γωνίες της πόλης και τον κόσμο να περιπλανιέται ανέμελος.

Στη συνέχεια, έπειτα από μια μικρή στάση σε ένα μοναστήρι έξω από τη Βιέννη, ο δρόμος μας οδήγησε στα δάση Μάγιερλινγκ όπου το χιόνι που υπήρχε στις κορυφές των δέντρων και στις άκρες των δρόμων δημιουργούσε μια χειμωνιάτικη και παράλληλα σκοτεινή ατμόσφαιρα λόγω και του ότι ο ήλιος είχε δύσει. Έτσι φτάσαμε στην περιοχή Μπάντεν, μια περιοχή γνωστή για τα Λουτρά της και την ήσυχη και χαλαρή ατμόσφαιρα που επικρατεί. Η αναζήτηση για καφέ και γλυκό ήταν απαραίτητη και καθώς το κρύο συνέχιζε να διαπερνά τα ρούχα μας, κάτσαμε σε ένα τοπικό καφέ να ξεκουραστούμε. Στην επιστροφή μας προς τα πούλμαν κάναμε μια βόλτα από την κεντρική πλατεία της πόλης και έπειτα μέσα σε λίγη ώρα βρεθήκαμε πάλι, στη βραδινή Βιέννη.

Αμέσως τρέξαμε να συναντήσουμε τους υπόλοιπους συμμαθητές μας που δεν είχαμε δει τις προηγούμενες ημέρες. Τον χρόνο που είχαμε, τον αξιοποιήσαμε για να θαυμάσουμε τη μαγευτική ατμόσφαιρα που υπήρχε στη χριστουγεννιάτικη αγορά. Το παγοδρόμιο ήταν γεμάτο από παρέες και οικογένειες ενώ η αγορά έσφυζε από κόσμο που χάζευε στα μικρά μαγαζάκια με τα στολίδια και τα φαγητά. Ήταν σαν να

βρισκόμασταν σε παραμύθι. Η χριστουγεννιάτικη μουσική που έπαιζε η ορχήστρα και οι φωτεινές καρδιές που στόλιζαν τα δέντρα-πόσο μάλλον αυτή που φαινόταν να αιωρείται-ενέτειναν τον ενθουσιασμό και τη χαρά μας. Ήταν μια από τις πιο όμορφες στιγμές της εκδρομής. Η μέρα μας ολοκληρώθηκε με βραδινό στο ξενοδοχείο και πολλή ανυπομονησία για την επόμενη μέρα.

Πέμπτη 12 Δεκεμβρίου

Ακόμα και αν ο ύπνος ήταν κάτι που δε θέλαμε να τελειώσει, η ενέργεια μας για να εξερευνήσουμε την πόλη ήταν σαφώς περισσότερη. Η μέρα όπου θα είχαμε τον περισσότερο ελεύθερο χρόνο στη Βιέννη είχε φτάσει και ο καιρός έτυχε να είναι με το μέρος μας, καθώς ο ηλιόλουστος καιρός θύμιζε περισσότερο άνοιξη παρά χειμώνα. Έτσι με αφετηρία την ελληνική συνοικία στη Βιέννη ξεκινήσαμε τη περιπλάνηση μας. Επισκεφτήκαμε την ορθόδοξη ελληνική εκκλησία της περιοχής και έπειτα περάσαμε από το σπίτι του Ρήγα Φερραίου, μιας εξέχουσας προσωπικότητας της ελληνικής επανάστασης. Ύστερα, κατευθυνθήκαμε προς τον ναό του Αγίου Στέφανου, του οποίου η αρχιτεκτονική είναι εμβληματική και καθολική. Κόσμος συνέρρεε για να επισκεφτεί τον ιστορικό αυτό ναό και έτσι με τη σειρά μας, μπήκαμε και εμείς μέσα και περιηγηθήκαμε τριγύρω. Στον ελεύθερο χρόνο που μας απέμεινε, κάναμε μια στάση για καφέ και βρεθήκαμε περπατώντας στον εξωτερικό χώρο του μουσείου Albertina όπου και απολαύσαμε τον ζεστό ήλιο και συζητάγαμε για το πόσο γρήγορα είχαν περάσει οι μέρες. Το μεσημέρι μας συνεχίστηκε με ψώνια στα καταστήματα του κέντρου και το βράδυ το πρόγραμμα περιλάμβανε μια ακόμη επίσκεψη σε χριστουγεννιάτικη αγορά, σε αυτή των θερινών

ανακτόρων των Αψβούργων. Ένα μεγάλο φωτεινό αστέρι βρισκόταν στην είσοδο της αγοράς και φώτιζε τον χώρο τριγύρω ενώ εμείς κάναμε βόλτα στα μικρά μαγαζάκια που υπήρχαν. Το βράδυ επιστρέψαμε στο κέντρο όπου συναντηθήκαμε ξανά με τους υπόλοιπους συμμαθητές μας και είδαμε για μια τελευταία φορά τη Βιέννη. Η βραδιά μας λοιπόν έκλεισε με ένα glihwiien και караόκε στο πούλμαν όσο επιστρέψαμε στο ξενοδοχείο.

Παρασκευή 13 Δεκεμβρίου

Και κάπως έτσι, ξημέρωσε η τελευταία μας μέρα στη Βιέννη, να βρισκόμαστε στα δωμάτια να μαζεύουμε τα πράγματα μας χωρίς να θέλουμε να επιστρέψουμε στην Αθήνα. Ίσως η στεναχώρια μας ήταν τέτοια όσο ήταν και ο ενθουσιασμός μας το βράδυ της προηγούμενης Κυριακής που ετοιμαζόμασταν για το ταξίδι. Μια τελευταία βόλτα ήταν απαραίτητη γι' αυτό και φύγαμε όσο πιο γρήγορα γινόταν από το ξενοδοχείο για να απολαύσουμε την ημέρα. Έπειτα συγκεντρωθήκαμε όλοι μαζί σε ένα εμπορικό κέντρο όπου και περάσαμε λίγο περισσότερο χρόνο μαζί πριν δώσουμε το τελευταίο μας ραντεβού στο αεροδρόμιο. Και έτσι αποχαιρετώντας τη Βιέννη, φτάσαμε αργά το βράδυ της Παρασκευής στην Αθήνα, γεμάτοι αξέχαστες αναμνήσεις και εμπειρίες τις οποίες θα αναπολούμε όσο μεγαλώνουμε.

Και τι είναι αυτό που συνειδητοποιήσαμε καθώς τελείωσε η εκδρομή μας; Πως οι χαρές, η αγάπη, τα γέλια, οι πλάκες και τα ταξίδια είναι αυτά που μας κρατούν ενωμένους και μας

προσφέρουν στιγμές που θα είναι για πάντα χαραγμένες στο μυαλό μας και θα μας θυμίζουν τα μαθητικά μας χρόνια. Ένα ευχαριστώ στους καθηγητές που μας χάρισαν αυτές τις στιγμές, είναι λίγο για να δείξουμε την εκτίμηση, την ευγνωμοσύνη και το σεβασμό που νιώθουμε για την ευθύνη που ανέλαβαν ώστε να μας μείνει αυτή η εκδρομή αξέχαστη. Και ελπίζουμε πως κάποια μέρα θα μπορούσαμε να ξαναβρεθούμε έτσι όλοι μαζί, αναπολώντας την πενήντημερη μας και θυμίζοντας ο ένας στον άλλο τα αστεία και τις στιγμές που ζήσαμε μαζί. Auf Wiedersehen!

Βικτώρια Καραμήτρου ΓΑ2

ΜΙΚΗΣ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΣ

Ο Μίκης Θεοδωράκης υπήρξε Έλληνας συνθέτης και πολιτικός με κρητική και μικρασιατική καταγωγή. Υπήρξε μία από τις σπουδαιότερες προσωπικότητες στην Ελλάδα κατά το δεύτερο μισό του 20ου αιώνα και ένας από τους σημαντικότερους Έλληνες μουσικοσυνθέτες.

Γεννήθηκε στη Χίο στις 29 Ιουλίου του 1925 από πατέρα Κρητικό και μητέρα Μικρασιάτισσα. Ο πατέρας του ήταν ανώτερος υπάλληλος οπότε στα παιδικά του χρόνια έζησε σε πολλά μέρη της Ελλάδας εξαιτίας των μεταθέσεων του πατέρα του. Όταν ήταν δώδεκα ετών έγραψε το πρώτο του τραγούδι. Τη διετία 1937-1939 ξεκίνησε να μαθαίνει βιολί στο Ωδείο Πατρών. Ταυτόχρονα εκείνη την περίοδο δημιούργησε τα πρώτα του τραγούδια, βασισμένα σε στίχους διάσημων ποιητών, όπως ο Παλαμάς και ο Σολωμός. Σε ηλικία δεκαεπτά ετών έδωσε την πρώτη του συναυλία παρουσιάζοντας το έργο «Κασσιανή». Έκανε τις μουσικές του σπουδές στο Κονσερβατόριο του Παρισιού και στο Ωδείο Αθηνών.

Συμμετείχε ενεργά στην αντίσταση κατά των κατακτητών. Την 25η Μαρτίου του 1943, συνελήφθη και βασανίστηκε από τους Ιταλούς. Στη συνέχεια επέστρεψε στην Ελλάδα όπου συνέχισε τις μουσικές του σπουδές. Ταυτόχρονα εντυπωσιάστηκε από την έντεχνη ευρωπαϊκή μουσική. Στη διάρκεια του εμφυλίου εξορίστηκε στην Ικαρία

και στη συνέχεια στη Μακρόνησο. Όμως, συνέχισε το έργο του και τον Μάρτιο του 1950 παρουσιάζει το πρώτο του έργο «Πανηγύρι της Ασή-Γωνιάς».

Στην περίοδο της Μεταπολίτευσης, ασχολήθηκε ενεργά με την πολιτική. Εκλέχθηκε βουλευτής δύο φορές με το ΚΚΕ και δύο με τη Νέα Δημοκρατία και υπηρέτησε ως υπουργός στην κυβέρνηση Μητσοτάκη.

Συνολικά, σε όλη την καριέρα του, έγραψε πάνω από 1.000 τραγούδια. Το σημαντικότερο όμως από αυτά είναι η μελοποίηση του «Επιταφίου» του Γιάννη Ρίτσου. Το 1958 άρχισε να διαβάζει το έργο και αμέσως άρχισε να μελοποιεί οχτώ από τα ποιήματα του έργου.

Σε όλη τη διάρκεια της ζωής του του απονεμήθηκαν πολλά βραβεία. Το 1959 του δόθηκε το βραβείο «Κόπλεϋ» για τον καλύτερο ευρωπαϊό συνθέτη. Το 1970 πήρε το βραβείο BAFTA για την πρωτότυπη μουσική του στην ταινία «Z». Το 1983 τιμήθηκε με το Βραβείο Λένιν και το 2000 προτάθηκε για βραβείο Νόμπελ Ειρήνης. Ακόμα, ήταν υποψήφιος για Γκράμι για τη μουσική του στις ταινίες «Ζορμπάς» και «Serpico».

Πέθανε στις 2 Σεπτεμβρίου του 2021 σε ηλικία 96 ετών από ανακοπή καρδιάς.

Στέλλα Κουφή Α5

Τζένη Μαστοράκη (1949-2024)

Η Τζένη Ιφιγένεια Μαστοράκη ήταν μία από τις σημαντικότερες Ελληνίδες μεταφράστριες και υπήρξε μία από τις πιο εξέχουσες μορφές της ποιητικής γενιάς της δεκαετίας του '70.

Γεννήθηκε στις 21 Φεβρουαρίου του 1949 στου Ζωγράφου, στην Αθήνα. Από μικρή ηλικία οι ιστορίες που άκουγε στο ραδιόφωνο την είχαν μαγέψει ενώ την καρδιά της είχε κλέψει και το θέατρο καθώς, όπως είχε αναφέρει και η ίδια σε μία συνέντευξή της, «έσερνε» τη μητέρα της σε ακατανόητες θεατρικές παραστάσεις.

Σε ηλικία δεκαέξι ετών άρχισε να ασχολείται με τη δημοσιογραφία έχοντας μία στήλη στο περιοδικό «Μοντέρνοι Ρυθμοί» που ονομαζόταν «16χρονες κουβέντες». Στη συνέχεια μετονομάστηκε σε «17χρονες κουβέντες» και έπειτα σε «18χρονες κουβέντες». Μετά συνεργάστηκε και με άλλα περιοδικά όπως «η Αθηναία», «το Χόμπυ» και «το Πρώτο».

Σπούδασε στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Βυζαντινή και Μεσαιωνική φιλολογία.

Την εμφάνισή της στον χώρο της ποίησης και των γραμμάτων έκανε το 1971 με την πρωτόλεια συλλογή της «Το Συναξάρι της Αγίας Νιότης» στην Ποιητική Αντί-Ανθολογία του Δημήτρη Ιατρόπουλου. Το 1972 εξέδωσε το πρώτο της βιβλίο «Διόδια». Έχει εκδώσει τέσσερα βιβλία με το τελευταίο να είναι έντονα επηρεασμένο από το έργο του Διονύσιου Σολωμού. Το έργο της αναγνωρίστηκε από μεγάλους ποιητές όπως ο Γιάννης Ρίτσος και η Νανά Καλλιανέση. Ταυτόχρονα τα ποιήματά της έχουν μεταφραστεί σε πολλές γλώσσες. Και η ίδια όμως στη ζωή της μετέφρασε έργα μεγάλων συγγραφέων όπως ο Κάρσον ΜακΚάλερς και ο Μαρξ Κάρλο Γκολντόνι.

Ο αγαπημένος πίνακας της συγγραφέως ήταν ο «Εφιάλτης» του Γιόχαν Φουσελί. Σύμφωνα με την ίδια, η συγγραφέας εστίαζε στο στοιχείο του τρόμου που προσπαθεί να περάσει ο πίνακας. Ταυτόχρονα, έδειχνε μία αγάπη για τα γοτθικά αναγνώσματα αφού το αγαπημένο της βιβλίο ήταν ο Κόμης Δράκουλας που της είχε δοθεί από τον αδελφό της.

Το 1989 βραβεύτηκε με το βραβείο Thorton Niven Wilder από το Πανεπιστήμιο Κολούμπια για το μεταφραστικό της έργο. Το 1992 έλαβε βραβείο από την Εθνική Επιτροπή Παιδικού Βιβλίου για τη μετάφραση του βιβλίου «Ο ταξιδιώτης της αυγής». Το 2020 της απονέμει το Μεγάλο Βραβείο των Γραμμάτων από την επιτροπή κρατικών βραβείων λογοτεχνίας.

Απεβίωσε στις 30 Ιουλίου του 2024 σε ηλικία 75 ετών.

Η κόρη της, η διεθνούς φήμης σκηνογράφος και ενδυματολόγος Μαγιά Τρικεριώτη, είναι απόφοιτος του Pierce και ήταν ενεργό μέλος της Συντακτικής Επιτροπής του περιοδικού Φωτεινές Ημέρες Λυκείου.

Στέλλα Κουφή Α5

Ο Άνεμος της Αλλαγής

Η ζωή μου ήταν σαν τον άνεμο. Ασταθής, όλο αλλαγές. Δεν ξέρω σίγουρα, αλλά μου φάνηκε πως γνώρισα μόνο την κακή πλευρά του ανέμου. Δεν υπήρχε περίοδος που να ήμουν ήρεμη. Η οικογένειά μου ήταν ένα χάος, συνέχεια νεύρα και καβγάδες. Όσο και αν προσπαθούσα να μην εμπλέκομαι, ποτέ δεν τα κατάφερνα. Με τους φίλους μου στο σχολείο πηγαίναμε από το κακό στο χειρότερο. Βέβαια μπορεί για όλα αυτά να έφταιγε η εφηβεία, αλλά ειλικρινά δεν ξέρω.

Ο άνεμός μου ήταν σκληρός και απάνθρωπος. Δεν κατάφερα ποτέ να τον ελέγξω, για να βάλω τα πράγματα σε μια τάξη. Το προσπάθησα τ' ορκίζομαι. Απλά δεν τα κατάφερα. Έκανα πολλά λάθη στην πορεία, το παραδέχομαι. Μα ποτέ δεν μου δόθηκε η ευκαιρία να τα διορθώσω. Πάντα κάτι συνέβαινε και ο άνεμός μου με παρέσερνε στην αντίθετη κατεύθυνση. Όμως, ήθελα πραγματικά να αλλάξω. Πρώτα τον εαυτό μου και ύστερα όλα τα άλλα θα έπαιρναν τον δρόμο τους. Όχι τόσο για έμένα, μα για τους άλλους, τους γονείς μου, τους φίλους μου. Και προπάντων για την αδερφή μου. Και προσπάθησα σκληρά. Για δεκαεφτά ολόκληρα χρόνια προσπαθούσα ασταμάτητα να τιθασιεύσω τον άνεμό μου.

Μέχρι που ήρθε εκείνη η μέρα. Τότε όλα άλλαξαν. Επιτέλους ήμουν ελεύθερη! Ελεύθερη από την παλιά μου ζωή, ελεύθερη να αρχίσω μία καινούρια! Αναγεννήθηκα! Ήξερα πλέον τι έπρεπε να κάνω, πώς να προχωρήσω σταθερά στη ζωή μου. Στη νέα μου ζωή. Μπόρεσα επιτέλους να ελέγξω τον άνεμό μου.

Η Αμάρεϊ περπατούσε βιαστικά. Η διαδρομή από το σχολείο στο σπίτι, της φαινόταν ατελείωτη. Ίσως έφταιγε το γεγονός πως σήμερα είχε τα πιο βαρετά μαθήματα. Ανυπομονούσε να φτάσει σπίτι και να μιλήσει στην αδερφή της. Αν ήταν εκεί βέβαια. Μπορεί να την είχαν καλέσει πάλι σε κανένα πάρτι από εκείνα που κάνουν συχνά οι μεγάλες.

Έφτασε στην καγκελόπορτα του κήπου και σταμάτησε απ' έξω. Αφουγκράστηκε προσεκτικά. Σιωπή... Από τα ανοιχτά παράθυρα της μονοκατοικίας δεν ακουγόταν ο παραμικρός θόρυβος.

Ξαφνικά φύσηξε ένας δυνατός άνεμος. Ήταν δυνατός, αλλά όχι βίαιος και χαρούμενη έκλεισε τα μάτια για να τον απολαύσει. Ο άνεμος μπήκε από το παράθυρο στην κρεβατοκάμαρά της. Ακούστηκε κάτι να πέφτει. Η Αμάρεϊ άνοιξε την πόρτα και μπήκε στον κήπο.

Δεν ξέρω τι είναι πιο περίεργο. Το γεγονός ότι με ακολουθεί συνέχεια ένας άνεμος ή ότι μπορώ να πετάω μαζί του. Γιατί αυτό γίνεται. Κάθε φορά που θέλω να εμφανιστώ κάπου, πρώτα ο άνεμος κάνει αισθητή την παρουσία μου. Και μετά με φέρνει μαζί του, σαν να είμαι πούπουλο. Ή σαν να μην υπάρχω. Τον τελευταίο καιρό κανείς δεν

μου δίνει σημασία λες και είμαι εντελώς άορατη. Μόνο η αδερφή μου φαίνεται να παρατηρεί ότι είμαι εκεί. Μερικές φορές μου μιλάει αλλά τα προβλήματά της μοιάζουν ανιαρά. Μπορώ να καταλάβω πως ο άνεμός της έχει αρχίσει να γίνεται άγριος. Επειδή μεγαλώνει μάλλον.

Τώρα ο δικός μου άνεμος είναι ήρεμος, πιο ήρεμος δεν γίνεται. Επιτέλους μπόρεσα να ανακαλύψω την πλευρά του που δεν είχα γνωρίσει ποτέ όσο ζούσα πριν. Επιτέλους, μπορώ να ζήσω μια ζωή όπως τη θέλω εγώ. Όμως πρώτα θα πρέπει να διορθώσω τα λάθη μου. Υπάρχουν τόσα πολλά που πρέπει να αλλάξουν ακόμα. Πλέον ξέρω πως γι' αυτό μου δόθηκε η δεύτερη ευκαιρία.

Η Αμάρει ξεκλείδωσε την βαριά ξύλινη πόρτα του σπιτιού της και μπήκε μέσα. Φώναξε μια δυο φορές μα δεν πήρε απάντηση. Εννοείται πως οι γονείς της δεν θα ήταν εκεί. Ποτέ δεν ήταν. Αυτή τη φορά δεν υπήρχε καν σημείωμα στο τραπέζι της κουζίνας. Απέστρεψε τη σκέψη της από το συγκεκριμένο θέμα και ανέβηκε τρέχοντας τις σκάλες.

Μπαίνοντας στο δωμάτιό της ακούμπησε την σάκα της πάνω στο κρεβάτι και αγνοώντας ένα πεσμένο κουτί, πήγε κατευθείαν στο παράθυρο. Ο άνεμος που είχε σταματήσει από ώρα, ξανάρχισε με μεγαλύτερη ορμή αυτή τη φορά. Έριξε μια γρήγορη ματιά στον κήπο. Τα δέντρα κινούνταν μπρος πίσω ενώ μια τρομαγμένη γάτα αναζητούσε καταφύγιο.

Ο άνεμος κόπασε. Γύρισε και αντίκρισε την αδερφή της δίπλα στο παράθυρο να της χαμογελά. Ξαφνικά δεν είχε όρεξη να της μιλήσει πια. Έτριψε κουρασμένα τα μάτια της. Ύστερα έβγαλε από ένα συρτάρι του γραφείου της ένα τετράδιο και το άνοιξε σε μια καθαρή σελίδα.

Δεν παρατήρησε πως η αδερφή της είχε πλέον εξαφανιστεί.

Διάλεξε ένα μολύβι και με όμορφα, προσεκτικά γράμματα άρχισε να γράφει
“Αγαπητό ημερολόγιο,

Υπάρχει κάτι που δεν σου έχω πει και είναι καιρός να στο εξομολογηθώ. Τα τελευταία τρία χρόνια συμβαίνουν περίεργα πράγματα. Σου έχω μιλήσει ασφαλώς για την αδερφή μου, για το πόσο τη θαύμαζα. Βασικά τη θαυμάζω ακόμα, αν και τώρα δεν ξέρω γιατί. Ίσως για την ικανότητά της να αλλάζει γρήγορα. Θυμάσαι που σου είχα πει για το τροχαίο που είχε γίνει; Ε, λοιπόν, μετά από αυτό το συμβάν έχει αλλάξει τελείως.

Είναι περίπλοκο. Παλιά ήταν λίγο νευρική, θύμωνε εύκολα αν την ενοχλούσες έστω και λίγο. Τώρα, δεν ξέρω, είναι ήρεμη, γαλήνια κατά κάποιον τρόπο και δεν την ενδιαφέρουν καθόλου τα προβλήματα του κόσμου. Νομίζω είμαι η μόνη που μπορεί να την δει. Όλοι οι άλλοι φαίνεται να την έχουν ξεχάσει. Ωστόσο όταν την κοιτάζω στα

μάτια, το βλέμμα της είναι κάπως... απόμακρο, σαν να μην μπορεί πραγματικά να με δει. Δεν μπορώ να σου το περιγράψω με λέξεις, αλλά μάλλον καταλαβαίνεις τι θέλω να πω.

Κι ύστερα είναι αυτός ο άνεμος. Μερικές φορές μέσα στη μέρα φυσάει ξαφνικά ένας δυνατός άνεμος. Δεν είναι από αυτούς τους ανέμους που σε σπρώχνουν από πίσω μέχρι να φτάσεις σπίτι. Αντιθέτως, παρόλη την ορμή του, νιώθω πως κρύβει μια ηρεμία πέρα από τη φαντασία μου.

Μετά από αυτόν τον άνεμο εμφανίζεται εκείνη. Δεν μπορώ να εξηγήσω πώς το κάνει, απλά γίνεται, ως δια μαγείας. Παλιότερα έψαχνα σε εγκυκλοπαίδειες και βιβλία τις απαντήσεις στα ερωτήματά μου. Τώρα, όμως, ξέρω. Μπορώ να τα εξηγήσω χωρίς να έχω ψάξει τίποτα.

Δεν μπορώ να κοροϊδεύω άλλο τον εαυτό μου. Ξέρω τι πραγματικά συνέβη σ' εκείνο το τροχαίο. Εκείνη έφυγε και δεν μπορεί να γυρίσει πίσω με κανένα τρόπο. Τώρα καταλαβαίνω. Ήμουν μόλις έντεκα όταν με άφησε, και με άφησε απότομα. Όλα έγιναν πολύ γρήγορα και μάλλον δεν πρόλαβα να τα επεξεργαστώ. Φαντάζομαι έτσι έγινε. Οι γονείς μας έτσι και αλλιώς δεν με νοιάστηκαν ποτέ, εκείνη ουσιαστικά με μεγάλωσε. Και μετά την έχασα και αυτή και μου 'μείνε το σφύριγμα του ανέμου. Θυμάμαι το άκουγα και έκλαιγα. Ίσως αυτός ήταν ο τρόπος μου να το αντιμετωπίσω.

Όμως, τώρα είμαι δεκατεσσάρων, έχω μεγαλώσει. Μπορώ να καταλάβω κάποια πράγματα. Αυτή τη στιγμή αισθάνομαι περήφανη γιατί κανείς δεν με βοήθησε. Τα έκανα όλα μόνη μου. Και μάλλον έτσι θα συνεχίσω να ζω.

Θέλω να ξέρεις πως τέλος τα ψέματα και οι δικαιολογίες. Εδώ και τώρα αποδέχομαι τα γεγονότα και τα αφήνω πίσω, κρατώντας τις αναμνήσεις. Δεν μπορούν να με κρατάνε πίσω άλλο πια.”

Αμάρει τελείωσε τη σελίδα και έκλεισε το τετράδιο. Δεν ήξερε πώς να νιώσει. Λύπη; Ή μήπως ανακούφιση; Έβαλε το τετράδιο στη θέση του και ξάπλωσε στο κρεβάτι.

Τώρα ξέρω. Ξέρω πως όλα έγιναν για κάποιο λόγο, τίποτα δεν ήταν τυχαίο. Τώρα ξέρω πως στο τέλος, αυτό που οι άνθρωποι ονομάζουν τέλος, η ροή των πραγμάτων συνεχίζεται ασταμάτητα. Πίσω από το λευκό πέπλο τρόμου που για αιώνες βασάνιζε τους φιλοσόφους, κρύβεται η ελευθερία και η γαλήνη. Και σ’ εκείνο το μέρος που κάποιοι ονομάζουν παράδεισο, υπάρχει ένας απαλός άνεμος που σε καθοδηγεί για πάντα. Και πλέον είναι σίγουρο πως η ζωή μου, και οι ζωές όλων μας, είναι σαν τον άνεμο.

Ναταλία Χαραλαμποπούλου A10

ΑΝΩ ΘΡΟΣΚΩ στο ταξί

-Χίλια συγγνώμη για το τηλέφωνο. Ξέρεις, έχω κι εγώ έναν γιο δεκάξι χρονών και... έχουμε θέματα με το φαγητό. Όλο απ' έξω και απ' έξω. Αμάν με αυτό το απ' έξω! Αλλά ξέρω... όταν πάει να σπουδάσει θα ζητάει το φαγητό της μάνας του σα να τανε το νέκταρ που πίνουν οι θεοί. Σα να 'τανε το πιο ωραίο και νόστιμο πράγμα στον κόσμο.

Κι εμένα, ξέρεις μου άρεσαν τα αυτοκίνητα. Μεγάλη μανία. Έπαιρνα τ' αμάξι και έτρεχα για να ξεσκάσω, να πάρω μια ανάσα ρε παιδί μου απ' την καθημερινότητα. Εσένα σου αρέσουν τ' αμάξια; Έτσι, η ταχύτητα;

-Ναι

-Σε όλους, μικρέ. Ξέρεις, κάποτε είχα έντεκα καταστήματα με παιδικά ρούχα. Ήταν η ζωή μου ολόκληρη. Τ' αμάξι, και τα καταστήματα μου. Έδινα κάθε λεπτό της ζωής μου σ αυτή τη δουλειά.

Αλλα... ποιος να 'χε φανταστεί ότι θα ρθει η κρίση. Τα κλεισα ολα... τέλος πάντων μη σε κουράζω.

Απλά να ξέρεις. Η ζωή είναι σαν το αμάξι. Εκεί που πιστεύεις ότι είσαι καλά, και τρέχεις και καλπάζεις και ζεις την ταχύτητα... το νέκταρ μου, τα χάνεις όλα. Από μια στιγμή, στην άλλη.

Λοιπόν, είναι είκοσι. Καλό σου βράδυ.

-Σας ευχαριστώ.

Γιάννης Αθανασιάδης IB1

ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

Ήδη εδώ και μήνες με είχε καλέσει στον χώρο του
Ήθελε, έλεγε, να συζητήσουμε "θέματα μεστά ενδιαφέροντος"
Θα μου κερνούσε και αυτό το γλυκό που ήξερε πολύ καλά να φτιάχνει
Μου άρεσε, γιατί κάθε φορά του προσέθετε και ζάχαρη άχνη

Αποφάσισα να δεχτώ την πρόσκληση, και έφτασα νωρίς πρωί στην εξώπορτά του
Στην αρχή εντυπωσιάστηκα από τα μπουκέτα τα ανθηρά του
Τα είχε κρεμάσει έξω από τα παράθυρα του σπιτιού
Αυτά στόλιζαν τους εξωτερικούς πέριξ των δωματίων τοίχους

Όμως δεν τα έβλεπε ο ίδιος, είχε τα παράθυρα κλειστά...

Μετά από διαρκή αναμονή, μετ' απογοήτευσής μου διαπίστωσα
Είχε φύγει για κάποιον καιρό για "δουλειές", σχετικό γράμμα μού έδωσαν
Απλά δεν το πρόσεξα, είχα κι εγώ "δουλειές"

Ξαναήρθα μετά τρεις ημέρας, οπότε και προς καλοτυχία μου είχε επιστρέψει
Με καλωσόρισε, και με άφησε να μπω
"Ξέρεις, είναι κάτι σημαντικό, δεν ξέρω, σου το είπαν; Πώς να σ' το πω..."
Περίμενε απάντησή μου, δεν ήξερα, πριν εκείνος στο παρελθόν ανατρέξει

"Θα σου ετοιμάσω το γλυκό που σου αρέσει, μισό λεπτό"
Και έστεκα απορημένος, σε ένα περιβάλλον ξαφνικά ανιαρό
Πέρασαν λίγα λεπτά, κι εγώ παρατηρούσα
Οι κορνίζες, τα κάδρα, τα χρυσά κοσμήματα, αίγλη πανταχού παρούσα

Τα είχα δει όλα αυτά και παλαιότερα, αλλά τώρα έμοιαζαν σκοτεινά
Τα φώτιζε το εισβάλλον από τα παράθυρα φως, όμως διέφεραν
Σαν να είχε αναθεωρήσει ο ιδιοκτήτης τους, και να τα είχε παραμελήσει
Ενώ τόσα χρόνια μέσα σε τούτη την επίπλωση είχε ζήσει

Τις σκέψεις μου διέκοψε απότομα η γρήγορη εμφάνισή του στο καθιστικό
 “Ξέρεις, είναι κάτι να σου πω, όσο ετοιμάζεται το γλυκό”
 Και τρέχει μπροστά στα προβληματισμένα μάτια μου ξανά στην κουζίνα
 Και στα χέρια του φέρει αλεύρι, ζάχαρη, αυγών μια ντουζίνα
 Με σοβαρό τώρα ύφος μού λέγει
 “Με αυτά εδώ φτιάξε μου μια μηχανή
 Να φτιάχνει τάρτες ικανή
 Άνθρωπος σαν εσένα ξέρει υλικά να επιλέγει”
 Δεν ήξερα τι να κάνω, τον ρωτώ
 “Με τι τη μηχανή να φτιάξω, με σφυρί ή με μοχλό;”
 “Με τα υλικά που έχεις μόνο
 Δεν είναι δυσκολότερο από δικό σου να ‘χεις θρόνο”

“Και τι ακριβώς να κάνει η μηχανή;”
 “Όταν προσθέτεις τα υλικά, να είναι γλυκά να φτιάχνει στιβαρή”
 Τι να κάνω δεν ήξερα, προσπαθώ να καταλάβω
 “Το έχεις μέσα σου, δε χρειάζεται να επαναλάβω”

Συνέχισε η συζήτηση, και μετά από λίγο έμαθα την αλήθεια...

Ο άνθρωπος, η σκέψη του όλη, τα έργα του
 Προήλθαν από αίμα, οστά και σάρκα
 Απομονώνοντας τα “συστατικά”, δεν προκύπτει τίποτα
 Μαζί όμως φτιάχνουν εκείνο που αξιώνεται κανείς να καλέσει “ζωή”

Δεν πρόφτασα όμως με παρόμοιο τρόπο γλυκά να φτιάξω

Μια μηχανή ξεχωριστή, από των προϊόντων της τα υλικά
Είδα όμως τον άνθρωπο και σκέφτηκα

“Δεν πρόφτασα εγώ, από πετραδάκια βουνό να φτιάξω
Από φύλλα συκιάς δάσος ολόκληρο να πλάσω
Και να ‘μαι εγώ σήμερα εδώ, όπως με βλέπω, όπως ζω
Θέλοντας για να διατηρήσω το θαύμα να τραφώ
Το θαύμα που σαν βράζον τσάι
Μπορεί να σε ζεστάνει, μπορεί και να σε κάψει”

Μιλούσαμε, και στη συζήτηση θυμήθηκε πως το γλυκό ετοιμάζεται
Πηγαίνει στην κουζίνα, το βγάζει από τον φούρνο λίγο πριν καεί
Ετοίμασε και τσάι, δεν αμέλησε να το προσέξει, καθώς αυτό ζεσταίνεται
Το ετοίμασε εγκαίρως, με μια διαδικασία όμως αργή

Με κέρασε το αγαπημένο μου γλυκό
Αυτή τη φορά όμως, συνειδητοποίησα, δε μου άρεσε
Δεν ήταν έδεσμα δελεαστικό
Δεν είχε βάλει ζάχαρη στο γλυκό, δεν είχε άλλη, τελείωσε

Άγγελος Παναγιώτης Πιθαμίτσας Β6

ΚΟΚΚΙΝΟ

Σιωπηρό, κάτω απ' τη σκιά ενός πεύκου επιβλητικού
 Παιδί προβληματισμένο, σε σκέψεις βυθισμένο
 Χιόνι κάτασπρο, μέρος ενός ονείρου παιδικού
 Κόκκινη μπογιά, χρώμα, έργο καλοσχηματισμένο

“Ας μην ξέρει, ποτέ να μη μάθει
 Όσα δεινά σε αυτόν τον τόπο έγιναν
 Να μη τις σκέφτεται και τίποτα πάθει
 Τις πράξεις αυτών, που κρασί με αίμα έπιναν”

Λέει ο στοργικός συνάνθρωπος
 Να μείνει η μικρή ψυχή γαλήνια
 Θαρρεί κανείς, είναι πνευματικά άτρωτος
 Μέχρι να του πουν τα νέα με σαφήνεια

Ένα όπλο γίνεται η ζωή όσων το κρατούν
 Δε σκέφτονται, μαθαίνουν να μη λογαριάζουν
 Όμως, η αλήθεια να λέγεται, τα φαινόμενα απατούν
 Για να το πετύχουν αυτό, πολύ κοπιάζουν

“Θυμάσαι τον πρώτο πόλεμο, την ανθρωπιά της γιορτής;
 Τα τελευταία Χριστούγεννα, ενάντια στην περίσταση
 Προέβαλαν στις φιλοδοξίες των αφεντών τους αντίσταση
 Λίγες μέρες πριν τους διαλύσει ο πόνος την αορτή”

“Ένωσαν κοντά στον τόπο τους, κι ας απείχε αυτός απόσταση
 Διαρκώς προς υπηρεσία, ας έχασαν την ψυχική τους υπόσταση
 Ήταν καιρός να χαλαρώσουν, να ξεκουραστούν
 Την άγνοια των ηγετών τους για λίγο να καταχραστούν”

Άγνοια, για ποια άγνοια όμως θα μιλούν;
 “Σαν πως ξέρουν αυτοί τι σημαίνει χαρά;
 Που τα παιδιά τους θερίζει η ιλαρά
 Κι εκείνοι μονάχα εθνικούς πόρους σπαταλούν;”

Όχι! Ας μην ξεχάσουν, ας μάθει το παιδί
 Ας τα μάθει όλα, μήπως και δει
 Την πίσω από χαρμόσυνους ύμνους αλήθεια
 Τις αντιξοότητες πίσω από εθνικά παραμύθια

Ας μάθει, τα διηγήματα που ακούν διαρκώς αυτοί οι αθώοι
 Τα σωθικά της ευτυχίας που η συνήθεια του πολέμου τρώει
 “Να μάθει, πώς η προσκόλληση στις ιδέες τούς χαλάει την ψυχή
 Πώς η λέξη “Ευδαιμονία” στα αυτιά τέτοιων δαιμόνων αντηχεί”

Το παιδί κάτω από τη σκιά του δέντρου αποκοιμήθηκε
 Ο συνάνθρωπος το είδε εκεί χάρω και τόσο το λυπήθηκε
 “Μια μέρα θα ξυπνήσει, που όλα θα έχουν τελειώσει
 Οι άνθρωποι θα ηρεμούν, κι ο πάγος του πολέμου θα έχει λιώσει”

~~

Τα χρόνια πολύ πέρασαν, οι καιροί ραγδαία άλλαξαν
 Το παιδί μεγάλος άνθρωπος σοφός πια ήταν
 Ανήσυχος, που τους προγόνους του τόσα δεινά τάραξαν
 Έκατσε στου σπιτιού του τη σκονισμένη σοφίτα

Ανάμεσα στις φωτογραφίες, τις μνήμες, αναμνήσεις
 Βρήκε μία, του παλιού εκείνου πεύκου εικόνα
 Γέλασε, έκλαψε, θυμήθηκε του ίδιου τις παρακλήσεις
 Όταν ήθελε τόσο να μάθει για τον ιστορικό αγώνα

“Κάποτε δεν ήθελαν αυτά να τα μάθω, τελικά μού τα είπαν όλα
 Όταν οι ζωντανοί θυσιάζονταν, και παντού ηκούσαν πολυβόλα
 Και οι νεκροί πολλά δάκρυα έχυναν, βλέποντάς τους να χάνονται
 Στης μάχης το πεδίο, εκεί όπου οδύνη ανυπόφορη αισθάνονται”

Ξέροντας τα γεγονότα, ο σοφός έστεκε στη σοφίτα πλέον ήρεμος
 Άνοιξε το παράθυρο, κι άφησε να φυσήξει μέσα ψυχρός άνεμος
 Πήρε μια βαθιά ανάσα, κι άλλη μία, γεμάτος ευγνωμοσύνη
 Που γλίτωσε την καταστροφή, που επιβίωσε την παραφροσύνη

Άγγελος Παναγιώτης Πιθαμίτσης Β6

ΠΟΛΕΜΟΣ

Ακούγεται μια φορά
Και μετά ξανά και ξανά
Άλλη μια βόμβα
Άλλο ένα πτώμα
Άλλη μια σφαίρα
Πάει η ζωή
Νικημένοι και χαμένοι
Όλοι περπατάνε στη μαγεία του θανάτου
Καρδιές σκληραίνουν
Όπλα μένουν
Κανείς δεν το θέλει
Και όλοι μαζί
Σαν μια ατέρμονη κραυγή

Γαλανή (Ανν) Σταυροπούλου ΓΑ3

Ο ΚΕΦΑΛΙΟΥΧΟΣ

Στις πόλεις εκείνες θα συναντούσε ανθρώπους όλων των κοινωνικών τάξεων
 Ο καθένας φρόντιζε για το μεροκάματό του, έδινε τον καλύτερό του εαυτό
 Όλα για να μπορούν να αποκτήσουν το περιζήτητο, αλλά δε διαβόητο
 “Χρήμα, κεφάλαιο, μερτικό, λεφτά, γραμμάτια, αργύρια”
 Είχαν βρει χιλιάδες τρόπους για να εκφράσουν την ίδια λέξη
 Κάθε ένας το αντιλαμβανόταν και έβλεπε διαφορετικά

Όλοι τους όμως, ε, σίγουρα, το χρειάζονταν

Και θα δούλευαν δώδεκα ώρες την ημέρα
 Και ήταν τυχεροί, γιατί αν η μέρα είχε ογδόντα ώρες, θα δούλευαν εξήντα
 Έλεγαν οι άλλοι πως είχαν απαλλαχθεί από τη φεουδαρχία
 Αλλά, μάλλον, οι εργάτες θα εύχονταν να δρουν και να ενεργούν σε αυτό

Και τους έβλεπε μέσα στη χλιδή των σπιτιών τους με τους επίχρυσους
 Τους διακοσμημένους, γεμάτους, με πολύτιμους λίθους τοίχους
 Οι έχοντες τα φέουδα θα τα έβλεπαν κι εκείνοι και θα ζήλευαν

Οι άλλοι τούς υπόσχονταν καλή ζωή, δίκαιη, ισότιμες απολαβές για και σε όλους

Θα πουλούσε ο ένας το ψωμί στα 10 ρούβλια
 Το κράτος το ήθελε, ουτοπικά συλλογιζόμενο
 “Και θα ήταν όλοι τους χαρούμενοι και οικονομικά εύρωστοι, όλοι ίσοι!”

Δεν κατάλαβε ποτέ τον λογισμό των δύο πλευρών
 Ούτε της καπιταλιστικής Γερμανίας ούτε της κομμουνιστικής Ρωσίας
 Αλλά ό,τι και να ήθελαν να αποδείξουν και να καταφέρουν με αυτά
 Ήταν όλοι τους άνθρωποι, έκαναν λάθη

Και θα υπήρχε πάντα κάποιος που θα ήταν ανικανοποίητος
 Δεν ξέρει αν κάποιος από αυτούς είχε ποτέ δίκιο ή όχι
 Πάντως σίγουρα κανείς δεν πέτυχε αυτό που ήθελε και επιζητούσε
 Την δική του, καλά σχεδιασμένη και οργανωμένη “ουτοπία”

Άγγελος Παναγιώτης Πιθαμίτσας Β6

I. ΣΥΝΤΑΓΜΑ

Τι βαρβαρότητα είναι αυτή
 Τι χυδαία καταδίκη
 Τι πτωχά κρίνα ανθίζουν κάτω από τον Παρθενώνα,
 κάτω από το βλέμμα του φαντάσματος
 του Ευριπίδη που στοιχειώνει το αρχαίο θέατρο.

Με αλυσίδες σε πλέκουν, φίλε μου,
 και σε βάζουν άτονα,
 άρρυθμα ποιήματα να ψέλνεις στον μαυροπίνακα.

Λύω, λύεις, λύει, λύομεν, λύετε, λύουσιν. Ξανά.
 Λύω, λύεις, λύει, λύομεν, λύετε, λύουσιν. Ξανά.

Αντί να σε βάλουν να μάθεις για την αγάπη που έθρεψε η Αθήνα σαν μάνα,
 αντί να σου μάθουν,
 αδερφέ δικέ μου,
 για τα χρώματα που ξέσκισαν τα μάρμαρα αυτής της πόλης
 σε αφήνουν να τα κοιτάς.
 Αντί να σου εξηγήσουν γιατί είπαν αυτά τα μυαλά,
 αυτά τα στόματα,
 τις φράσεις, τα αριστουργήματα που είπαν...
 Σου λένε πώς.

Πρέπει να μπορείς να απαντήσεις.
 Με ποιον τόνο;
 Στην λήγουσα ή στην παραλήγουσα;
 Με οξεία ή περισπωμένη;

Στις ζυγίζουν αυτές τις φράσεις προσεκτικά,
 Σαν εύθραυστο κέλυφος αυγού,
 τις μελετάτε αλλά ποτέ δεν τις σπάτε.

Πότε γεύτικες εσύ τον κρόκο του Ισοκράτη, του Ξενοφώντα;
 Ποτέ, παιδί μου.
 Εσύ έκλινες:
 Λύω, λύεις, λύει, λύομεν, λύετε, λύουσιν.

Ευγενία Περδικομάτη IB1

II. ΕΞΑΡΧΕΙΑ

Και τώρα μισείς.
Μισείς τα πάντα.
Είσαι γεμάτος από συναισθήματα που δεν μπορείς να εξηγήσεις.

Κόκκινη η γροθιά του γιου σου,
αλλά όχι από γαρύφαλλα.

Εσύ, μπροστά από ένα γραφείο που ίσα που σε χωρά
επιστρέφεις σε ένα σπίτι όπου ο καναπές σου πέφτει πολύ μεγάλος.

Ένα βαθούλωμα κάπου εκεί μέσα, κάποιο κενό.

Μισείς τη χαρά σου και τον πόνο σου.
Μισείς γιατί ποτέ δεν σου μάθανε πως η αγάπη πηγάζει από μέσα σου
και δεν είναι κακό.

Δεν σε ξάπλωσαν ποτέ σε λιβάδι με λουλούδια εσένα;
Όχι;
Δεν σου έδωσαν ποτέ ένα στυλό και ένα χαρτί και σου είπαν
Γράψε. Ζωγράφισε.
Δεν σε άφησαν ποτέ να δημιουργήσεις με τα μάτια τους κλειστά και τα χέρια τους
άδεια;
Όχι;

Και γιατί να μισείς, λένε.
Πώς να μην μισείς;
Σε μια πόλη όπου δεν έχεις τίποτα δικό σου να αγαπάς.
Σε μια πόλη που δεν νιώθεις τίποτα κοντά σου, σε μια πόλη ξένη σε εσένα
κι όμως είναι δική σου.

Και εσύ κλαις.
“Πώς είναι δική μου μια τέτοια πόλη; Πότε πρόλαβα να την κάνω τόσο άσκημη;”

Ευγενία Περδικομάτη IB1

III. ΘΗΣΕΙΟ

Ποτέ δεν σου διάβασαν ποίηση.
 Ποτέ δεν σου έμαθαν να απλώνεις το χέρι σου και να τραβάς ένα βιβλίο από τη βιβλιοθήκη.
 Στα έφερναν δεμένα με χάρτινη κορδέλα στο θρανίο σου,
 κάθε αρχή Σεπτέμβρη.
 Σε βάζανε να τα κουβαλάς κάθε μέρα.
 Αν όχι στην τσάντα σου, έστω στην πλάτη σου.
 Στη γλώσσα σου.

Σου διάβασαν την ποίηση που εκείνοι ήθελαν.
 Ποτέ δεν σε είδαν σαν δημιουργό, απόγονο ενός Σοφοκλή.
 Σε είδαν μωρό.
 Και μετά τα 18, μετά τα 37, μετά τα 68.
 Και τώρα για αυτούς μωρό είσαι.

Ποτέ δεν σε άφησαν να γράψεις ποίηση.
 Αντέγραψε σου έλεγαν.
 Εγώ ξέρω τι θέλει να πει ο ποιητής. Αυτό θέλει να πει. Όχι, δεν θέλει να πει το άλλο.
 Δεν με ενδιαφέρει τι νομίζεις. Να μην λες τι νομίζεις, να λες τι ξέρεις,
 και ξέρεις πολύ καλά ότι αυτό ήθελε να πει.

Ποτέ δεν σου έμαθαν να γράφεις.
 Και ας σου έμαθαν το αλφάβητο και τρόπους ανάπτυξης παραγράφου,
 και ας πήρες 10 στην ορθογραφία,
 και 19 στην έκθεση,
 και 8 στην σύνθεση κειμένων.
 Να γράφεις ξέρεις;

Σου έμαθαν ποτέ να γράφεις από μέσα σου;
 Μπορείς να μου γράψεις με το αίμα της καρδιάς σου τι είναι αυτό που σου κατακρεουργεί τα πνευμόνια;
 Θα μου το γράψεις με σωστή ορθογραφία σαν καλό παιδί;

Ευγενία Περδικομάτη IB1

ΙΙΙ. ΜΕΤΑΞΟΥΡΓΕΙΟ

Και αφού σου σκότωσαν όλους τους ποιητές
και σου έκαψαν το Ηρώδειο και τον Λυκαβηττό
και τα δέντρα στη Σόλωνος
και έπνιξαν τις μούσες,
δηλητηρίασαν τον Σωκράτη,
εξόρισαν τον Θουκυδίδη,
φίμωσαν τους ετήσιους δημάρχους,
έκλεισαν τη σχολή του Πλάτωνα

μέλλον δεν βλέπεις πια.

Το παρών δεν το αντέχεις.

Και έτσι γενιές ολόκληρες,
όχλοι,
τρέχουν προς μια Αθήνα όπου και εκεί οι ποιητές της είναι νεκροί

Ευγενία Περδικομάτη IB1

ΣΟΑΧ

Θάνατος από φωτιά

Κάποιες φορές
Πολύ μακριά
Συμβαίνουν πράγματα φριχτά
Μα τι να κάνεις
Μα τι να πεις
Όταν κανείς δεν σέβεται την ανθρώπινη ζωή
Υπάρχει μια διαφορά
Που στέλνει κάποιους σε φωτιά

Φαίνεται ταξίδι όμορφο
Υπάρχει εμπιστοσύνη
Μπαίνεις στα τρένα της φωτιάς
Και δε γυρίζεις ποτέ πια

Κάθε μέρα
Πέντε, δέκα
Πεθαίνουν τη φορά
Γέροι, παιδιά, παντών γονείς
Χάνονται αυθημερόν

Κελιά μικτά
Πειράματα φριχτά
Χάνεται η αλήθεια
Πετάει στον ουρανό

Γαλανή (Ανη) Σταυροπούλου ΓΑ3

Λήδα Κωστή, ΓΑ2

ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Πέφτει αέριο καφετρό
Μάτια μαύρα, στόμα ξερό
Πέφτει γύρω η βροχή του θανάτου
Και παίζει η μελωδία της φωτιάς
Μέσα της άλλα θαμένα
Και παλιά και νέα και ξένα
Δηλητήριο κρυφό
Άγρια θηρία περπατάνε
Και την άνοιξη τραβάνε
Φέρνουνε το καλοκαίρι
Κοφτερό σαν το μαχαίρι

Γαλανή (Ανη) Σταυροπούλου ΓΑ3

ΑΝΟΙΞΗ ΤΗΣ ΣΚΕΨΗΣ

Περπατούσα ανάμεσα σε ανθοστόλιστα μονοπάτια
 Ήταν ακόμη πρωί, ήθελα να συνεχίσω τον ύπνο μου
 Αλλά δε θα με βύθιζε ο λογισμός, και βγήκα έξω
 Στη φύση, σε μαγευτικά χωράφια, πεδιάδες
 Εκεί που τα φύλλα πρασίνιζαν και υποδέχονταν την άνοιξη

Βγήκα στο κατώφλι του σπιτιού, και το αεράκι μού άνοιξε τα βλέφαρα
 Έπειτα είδα το φως του ήλιου που σαν χρυσάφι στόλιζε τον ουρανό
 Τα πουλιά, που είχαν ξυπνήσει και υμνούσαν και αυτά την ομορφιά
 Την απλότητα και συνάμα μαγεία της πρωινής έγερσης της φύσης

Δεν ήταν ακόμη όμως μέρα, μπορούσα να μυρίσω την ευωδία
 Εκείνη των ανθών, του νυχτολούλουδου
 Δεν είχε υποκλιθεί ακόμα στην πομπώδη τελετή της εαρινής αύρας
 Άγγιξα τον κατακόκκινο και μεστό απαλότητας βλαστό της παπαρούνας
 Είχε ξυπνήσει κι αυτός, και απλωνόταν, αφηνόταν να πλεύσει
 Να ναυαγήσει στα αναζωογονητικά κύματα του κρύου ακόμα ανέμου

Ξύπνησα, κοίταξα τον χώρο γύρω μου
 Τίποτε το συνηθισμένο, η κλίνη μονάχα με τα αμπαρωμένα παράθυρα
 Συνειδητοποίησα, ήταν όλα ένα όνειρο
 Μετά όμως, διαπίστωση, βλέποντας την εξώπορτα ανοιχτή, ορθάνοιχτη

Δεν ήταν τελικά μόνο όνειρο, και ακόμα κι αν δε συνέχιζα να το νιώθω
 Δε με πείραζε, η σκέψη και μόνο αυτή
 Ότι δηλαδή πράγματι γεύτηκα ένα κομμάτι φυσικού θαύματος
 Μου αρκούσε, μπορώ έτσι να αρχίσω εκ νέου τη μέρα μου
 Έχω τώρα την ετοιμότητα να αποφύγω το παραμικρό αγκάθι στη φύση

Μπορώ τώρα να εξασφαλίσω την αύρα που αφθονεί σε τέτοιο χώρο
 Εκείνο το πρωί, που πρόσφατα με έθρεψε με την άνοιξη της σκέψης

Άγγελος Παναγιώτης Πιθαμίτσης Β6

Μάσκες

Βρίσκομαι σε ένα δωμάτιο
γεμάτο άδειους ανθρώπους.
Όλοι τους φαίνονται ίδιοι, κρυμμένοι στο σκοτάδι,
κλεισμένοι ασφυκτικά σε φαύλο κύκλο,
παγιδευμένοι. Χωρίς να το 'χουν καταλάβει.
Είναι πια σκιές σκιών, σε ήδη χαραγμένες πορείες,
μιλούν με λόγια που έγραψαν άλλοι για αυτούς...
Σενάριο.
Θυμίζουν θέατρο. Η υποκρισία δεύτερη φύση τους.
Ζουν μέσα σε φώτα και λάμψη
και κρύβουν με το κούφιο γέλιο τους τη φτηνή συνείδησή τους.
Φαίνονται τόσο χαρούμενοι... Αλήθεια!
Η παράσταση τελειώσε. Ψάχνουν χειροκροτήματα,
δόξα, αναγνώριση, επιβεβαίωση... κάτι! Τίποτα.
Η αυλαία πέφτει και το σκοτάδι απλώνεται, σαν άβυσσος,
και βουλιάζουν μέσα σ' αυτό.
Νομίζω κάποιον βλέπω.
Μια ψυχή ανασαίνει ακόμα,
κι απ' τα μάτια της βγαίνει φως... Σπάνιο!
Μια ψυχή αλαφριά επιπλέει,
δίχως ενοχές να τη βαραίνουν, δίχως τύψεις, δίχως φόβο.
Μια ψυχή, αυθεντικών στιγμών, που αγάπησε
και πληγώθηκε και συγχώρεσε και έζησε σ' αλήθεια.
Χωρίς τη ματαιότητα, τον φθόνο και το ψέμα.
Τα μάτια αυτής της ψυχής δεν έκλεισαν ποτέ.
Δε θα κλείσουν ποτέ. Πάντα θα λάμπουν.
Κι αυτό για να θυμίζουν στους ανθρώπους πως δεν αξίζει...
Δεν αξίζει να πνιγούν τις ψυχές τους στην απάτη,
να ζουν με ψεύτικες αλήθειες,
να κρύβουν τη ζωή τους πίσω από καλοφτιαγμένες
μάσκες...

Δάφνη Δαγιακίδη Β2

Η ζωή σου είναι μικρή

-εμπνευσμένο από το «Όσο μπορείς» του Καβάφη-

Όσο μπορείς προσπάθησε
 Όσο μπορείς κατάφερε
 Ακόμη και αν δεν είναι εφικτό
 Δώσε τον καλύτερό σου τον εαυτό

Η ζωή σου είναι μικρή
 Οπότε αξιοποίησε την κάθε στιγμή
 Διότι στο τέλος μπορεί να βρεθείς
 Να νιώθεις σαν να μην ζεις

Αριάδνη Μηνιάτη Α6

Κ. Π. Καβάφης

Πρόσφυγας

Τα μάτια της είναι γιγάντια, διογκωμένα
Σχεδόν δίπλα από το γαλανό της βλέμμα
Το στόμα της ορθάνοιχτο, δεν θυμάται πώς να κλείσει, θες από τον πόνο,
θες απ τον ξεριζωμό
έμεινε εκεί, κλειδωμένο.
Το σώμα της φέρνει περισσότερο σε γυρτό φωτιστικό-μουσειακό
κομμάτι- παρά σε εκείνο της κοριτσίστικης φύσης της.
Μάτια ψάχνεις να δεις τον άνθρωπο.

Σαν βρεις όμως την ψυχή της, που εκείνη εξακολουθεί να στραγγίζει
έστω και για μια στάλα ελπίδας
Τότε δεν ψάχνεις, δεν βρίσκεις
μόνο συνειδητοποιείς
Δεν υπάρχει άνθρωπος
Δεν υπάρχει ανθρώπινη υπόσταση
Δεν γίνεται να υπάρχει
Αποκλείεται κανείς να πιστέψει πως μια τέτοια ξεσκισμένη ψυχή
τροφοδοτείται από την αντοχή ενός ανθρώπου
Μια τέτοια ψυχή είναι πιο ζαρωμένη κι απ τους πνεύμονες ενός
χρόνιου καπνιστή
Μια τέτοια ψυχή είναι που δίνει δύναμη στην προσευχή...

Μαίρη Δεδελούδη ΓΑ1

Άννα Κόντογλου ΓΟΠ2

Ρυθμός Μπαρόκ-Ροκοκό

Η αρχιτεκτονική Ροκοκό (η αλλιώς Late Baroque) εμφανίστηκε στο Παρίσι τον 18ο αιώνα και επεκτάθηκε γρήγορα σε όλη την Ευρώπη, σε χώρες όπως η Αυστρία, η Γερμανία, η Ιταλία και η Ρωσία. Το στυλ αυτό χαρακτηρίζεται από την έντονη διακόσμηση σε αντίθεση με το αυστηρό και μεγαλοπρεπές μπαρόκ. Τα χρώματα στη ζωγραφική του ροκοκό είναι φωτεινά με τόνους παστέλ, ενώ απουσιάζουν οι βαθιές φωτοσκιάσεις που χαρακτήριζαν την μπαρόκ εποχή.

Η μπαρόκ αρχιτεκτονική, που προηγείται του ροκοκό, έκανε την εμφάνισή της στην Ιταλία με το έργο του Κάρλο Μαντέρνο στη Ρώμη, ειδικότερα στους ναούς της Αγίας Σουζάνας και του Αγίου Πέτρου. Το στυλ Μπαρόκ διαδόθηκε σε πολλές χώρες, όπως η Γαλλία, η Ισπανία, η Αυστρία, η κεντρική Γερμανία και η Ρωσία και η πρόσοψη των ναών αντιμετώπιζονταν ως ένα προσκηνίο αρχαίου θεάτρου γεμάτο κίνησης, κόγχες και γλυπτά.

Η αρχιτεκτονική του ροκοκό πρωτοεμφανίζεται στα τελευταία χρόνια της βασιλείας του Λουδοβίκου ΙΔ' στη Γαλλία με αυτόν να επικεντρώνεται στην κομψότητα και στην πολυτέλεια. Η γλυπτική και η ζωγραφική παίζουν σημαντικό ρόλο στην αίσθηση της κίνησης και της διακόσμησης.

Εκκλησίες χτισμένες με μπαρόκ αρχιτεκτονική και ροκοκό

1. Άγιος Ιγνάτιος, Ρώμη: Η πλατεία του Αγίου Ιγνατίου στη Ρώμη δημιουργήθηκε το 1727 από τον αρχιτέκτονα Φιλίπο Ραγκουτσίνι. Η αρχιτεκτονική του συνδυάζει την μεγαλοπρέπεια του μπαρόκ με τις καμπύλες των αστικών κατοικιών και είναι χαρακτηριστικό παράδειγμα του ροκοκό.

2. Άγιος Κάρολος, Βιέννη: Ο ναός του Αγίου Καρόλου στην Βιέννη χτίστηκε το 1713 για να τιμήσει τον Άγιο Κάρολο Μπορόμιο, προστάτη κατά της πανώλης, παρουσιάζει έναν εντυπωσιακό θόλο και στήλες που θυμίζουν μινιάρ. Ο ναός διαθέτει εντυπωσιακά εσωτερικά χαρακτηριστικά, όπως αγάλματα και ζωγραφιές.

3. Άγιοι Πέτρος και Παύλος, Κρακοβία: Η εκκλησία των Αγίων Πέτρου και Παύλου είναι η πρώτη μπαρόκ εκκλησία στην Κρακοβία και ένα από τα πρώτα μπαρόκ κτίρια στην Πολωνία. Το σχέδιο του ναού έγινε από τον Ιταλό αρχιτέκτονα Τζοβάνι ντε Ρόσι και ολοκληρώθηκε από τον Τζοβάνι Μπατίστα Τρέβανο το 1619.

Δωροθέα Καραβελοπούλου Γαλυφιανάκη Α3

Ένα ταξίδι μέσα από το σινεμά

Ο κινηματογράφος αποτελεί πλέον ένα αναπόσπαστο μέρος της κουλτούρας μας. Περισσότερο από έναν αιώνα που έχει διαδοθεί ευρέως, προσφέρει στους θεατές μία πλούσια ποικιλία, γεμάτη με εξαιρετες ιστορίες και πραγματικά αξέχαστες στιγμές και εμπειρίες.

Οι Χρυσές Δεκαετίες του Κινηματογράφου:

Ο κινηματογράφος γεννήθηκε στις αρχές του 20ού αιώνα, με την πρώτη δημόσια προβολή ταινιών να λαμβάνει χώρα περίπου το 1895. Οι αδελφοί Λυμιέρ, παρουσίασαν την συσκευή τους, το κινητοσκόπιο στο Παρίσι. Οι πρώτες ταινίες, ήταν ταινίες μικρού μήκους που έδειχναν την καθημερινότητα των ανθρώπων. Ο Τόμας Έντισον ήταν αυτός που ανέπτυξε την πρώτη κανονική συσκευή για τη δημιουργία ταινιών.

Με το πέρασμα των χρόνων, ο κινηματογράφος άρχισε να λειτουργεί και να εξελίσσεται συστηματικά με πολλές τεχνικές. Και η δεκαετία του 1910, ήταν η αρχή της ραγδαίας ανάπτυξης της βιομηχανίας, καθώς ιδρύθηκαν τα πρώτα μεγάλα κινηματογραφικά στούντιο όπως τα Warner Brothers και Universal.

Στη δεκαετία του 1920, ο κινηματογράφος εξελίχθηκε σε ένα μεγάλο και αποτελεσματικό μέσο διασκέδασης και έκφρασης. Οι πρώτες ταινίες ήταν βωβές, αλλά με την πάροδο του χρόνου η τεχνολογία εξελίχθηκε και εισήχθη ο ασπρόμαυρος κινηματογράφος. Από τότε ξεκίνησε μία εποχή πειραματισμού και καινοτομίας καθώς βασικό στοιχείο ήταν η εξερεύνηση και αναζήτηση για το καινούριο. Τότε θεωρείται ότι ήταν και η χρυσή εποχή του βωβού σινεμά, αφού αναδείχθηκαν καλλιτέχνες όπως ο Τσάρλι Τσάπλιν.

Τις επόμενες δεκαετίες όπως στα 1930 και 1940, που ήταν και οι εποχές του πολέμου, δυσάρεστα και σκοτεινά χρόνια, ο κινηματογράφος εξελίχθηκε ανάλογα. Το περιεχόμενο των ταινιών βέβαια έδειχνε και κάποιες πιο χαρούμενες πτυχές στην σπουδαία αυτή ιστορία των ταινιών, καθώς βγήκαν τα πρώτα μιούζικαλ, όπως το "Μονόχρωτη ζωή" αλλά και "Ο μάγος του Οζ."

Προχωρώντας, στις δεκαετίες 1950 και 1960, παρατηρούμε μία πληθώρα νέων ταινιών, που πλέον έχουν γίνει κλασσικές. Το ρεύμα αυτό που κινήθηκε εκείνη την εποχή ονομάστηκε ρεαλισμός (από την Γαλλία) και έδειχνε την άνθιση του Ευρωπαϊκού κινηματογράφου. Ακόμα, σπουδαίες ταινίες δημιουργούνται με την Audrey Hepburn και την Meryl Monroe.

Η Εξέλιξη του Κινηματογράφου: Από τον Ασπρόμαυρο στον Πολύχρωμο

Ο ασπρόμαυρος κινηματογράφος είχε αρχικά απήχηση από τη δεκαετία του 1920 έως τη δεκαετία του 1960. Αυτή η περίοδος χαρακτηρίζεται από κλασσικές ταινίες όπως

η “Casablanca” και το “Gone with the Wind”, που αξιοποίησαν με μοναδικό τρόπο την ασπρόμαυρη αισθητική. Κατά τη δεκαετία του 1960 και του 1970, η τεχνολογία του κινηματογράφου εξελίχθηκε περαιτέρω, εισάγοντας το χρώμα και στις εικόνες. Την δεκαετία του 1970 οι ταινίες αποκτούν πλέον πολιτικό χαρακτήρα. Ταινίες όπως «Ο νονός» και «Ο ταξιτζής» έκαναν θραύση και θεωρούνται ακόμη μέχρι και σήμερα από τις καλύτερες ταινίες όλων των εποχών. Γίνεται, λοιπόν, μία αναγέννηση στον Αμερικανικό κινηματογράφο, που επέτρεψε στους δημιουργούς να εξερευνήσουν νέες διαστάσεις στην οπτική και αισθητική των ταινιών. Τα '80s επίσης σηματοδότησαν την αναβίωση του επιστημονικής φαντασίας με ταινίες όπως το “Blade Runner” και το “E.T.”, ενώ τα '90s ήταν η εποχή των επιτυχημένων ταινιών δράσης και των κωμικών-ρομαντικών ταινιών.

Η αρχή της νέας χιλιετίας έφερε μία νέα γκάμα ταινιών στο φως καθώς και πολλά διαφορετικά στυλ. Αρχικά υπήρχαν κωμωδίες και σταδιακά αναπτύσσεται το δράμα και η επιστημονική φαντασία. Η δεκαετία του 2010 είδε την εκρηκτική άνοδο των κινηματογραφικών συμπάντων όπως το Marvel Cinematic Universe, με ταινίες υψηλής παραγωγής όπως οι ταινίες της σειράς “Iron Man”, “Spiderman”, και “Avengers”. Οι ταινίες υπερηρώων έχουν γίνει κυρίαρχες στη μεγάλη οθόνη, προσελκύοντας εκατομμύρια θεατές παγκοσμίως και δημιουργώντας ένα νέο είδος διασκέδασης. Ακόμα, δημιουργήθηκαν πάρα πολλά κινούμενα σχέδια και παιδικές ταινίες.

Ο Σύγχρονος Κινηματογράφος

Σήμερα, ο κινηματογράφος έχει εξελιχθεί σε ένα εξαιρετικά πολυδιάστατο μέσο δημιουργικής έκφρασης. Η τεχνολογία CGI (Υπολογιστική Γραφική) επιτρέπει στους δημιουργούς να φέρουν στη ζωή φανταστικούς κόσμους και εφέ εκπληκτικής ρεαλιστικότητας. Η ποικιλία των ειδών ταινιών παραμένει ευρεία, από ανεξάντλητες ρομαντικές κωμωδίες μέχρι επικές περιπέτειες και περιπετειώδεις ταινίες δράσης.

Επιπλέον, η τεχνολογική πρόοδος στην παραγωγή και τη διανομή ταινιών έχουν επανασχεδιάσει την εμπειρία του θεατή. Οι πλατφόρμες streaming όπως το Netflix, το Amazon Prime και το Disney+ έχουν επαναπροσδιορίσει τον τρόπο που βλέπουμε τις ταινίες, προσφέροντας πρόσβαση σε μια ατελείωτη βιβλιοθήκη ταινιών από την άνεση του σπιτιού μας.

Ο σύγχρονος κινηματογράφος συνεχίζει να εξελίσσεται και να προσαρμόζεται στις ανάγκες και τις προτιμήσεις του κοινού. Αναδεικνύει νέους ταλαντούχους δημιουργούς και προσφέρει στους θεατές ένα φάσμα εμπειριών που καλύπτει όλες τις πτυχές της ανθρώπινης συναισθηματικής και πνευματικής εμπειρίας. Έτσι, ο κινηματογράφος παραμένει μια από τις πιο σημαντικές και αγαπημένες μορφές τέχνης και διασκέδασης του σύγχρονου κόσμου. Η ιστορία του ξεκινάει περίπου πριν από έναν αιώνα και από τότε έχει διαμορφώσει την πολιτιστική και κοινωνική μας κληρονομιά.

Κάτια Καλαντζοπούλου B3

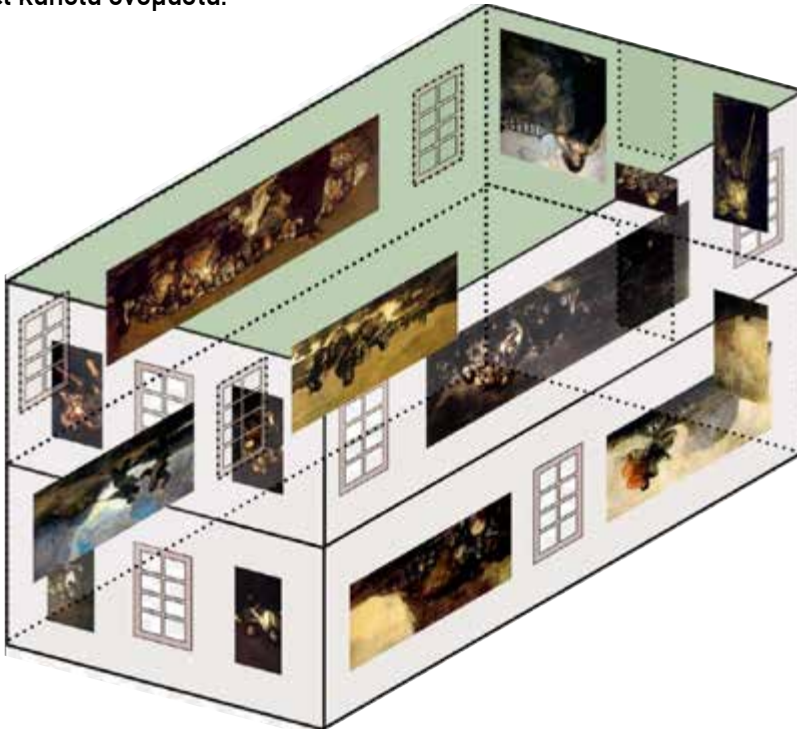
Οι μαύροι πίνακες του Goya

Ο Francisco Goya (30 Μαρτίου 1746 - 16 Απριλίου 1828) ήταν Ισπανός ζωγράφος και χαράκτης. Υπήρξε ζωγράφος της βασιλικής αυλής της Ισπανίας, προσφέροντας τις υπηρεσίες του σε τρεις γενιές μοναρχών και θεωρείται ο σπουδαιότερος Ισπανός καλλιτέχνης από τα τέλη του 18ου αιώνα μέχρι τις αρχές του 19ου. Ο ίδιος συνέχιζε να ζωγραφίζει σχεδόν μέχρι το τέλος της ζωής του το 1828 παρόλο που έζησε τα τελευταία χρόνια του εξόριστος στη Γαλλία. Αν και υπήρξε διακεκριμένος και αναγνωρισμένος καλλιτέχνης στην Ισπανία- το έργο του αποτελείται συνολικά από 700 πίνακες ζωγραφικής, 900 σχέδια και 300 έργα χαρακτικής- η φήμη του εξαπλώθηκε στην υπόλοιπη Ευρώπη αρκετές δεκαετίες μετά τον θάνατό του. Τα θέματα των πινάκων του Γκόγια περιλαμβάνουν πορτρέτα των Ισπανών βασιλέων, θρησκευτικά θέματα, την Ιερά Εξέταση, τα επαρχιακά ήθη και έθιμα και ιστορικά γεγονότα που αποτυπώνουν τη φρίκη του Ισπανικού Πολέμου της Ανεξαρτησίας στις αρχές του 19ου αιώνα. Το πιο αμφιλεγόμενο από το σύνολο των έργων του Γκόγια και ίσως το πιο μελετημένο παραμένουν οι Μαύροι Πίνακες – που χρονολογούνται την περίοδο 1820-1823.

Μετά τους Ναπολεόντιους Πολέμους και την εμφύλια διαμάχη στην Ισπανία, ο καλλιτέχνης είχε βιώσει τον πανικό, τον τρόμο και την υστερία σε προσωπικό επίπεδο. Παράλληλα ο ίδιος έχοντας επιβιώσει από δύο, παραλίγο, θανάσιμες ασθένειες οι οποίες συνέβαλαν στην όξυνση συναισθημάτων απελπισίας, άγχους και πικρίας αποφάσισε το 1819, σε ηλικία 72 χρόνων, να μετακομίσει σε ένα σπίτι έξω από τη Μαδρίτη που ονομαζόταν “Η έπαυλη του Κουφού”. Η έπαυλη είχε πάρει το όνομά της από τον προηγούμενο ιδιοκτήτη ο οποίος ήταν κουφός, όμως, δεν πρέπει να αμελήσουμε πως και ο ίδιος ο Γκόγια είχε χάσει πλήρως την ακοή του εξαιτίας μίας ασθένειας από την οποία είχε προσβληθεί όταν ήταν 46 χρονών. Κατά την διάρκεια της παραμονής του

στην έπαυλη αυτή δημιούργησε αυτά τα 14 έργα κοινώς γνωστά ως “Μαύροι Πίνακες”. Χρησιμοποιώντας λάδι και ζωγραφίζοντας απευθείας πάνω στους τοίχους της τραπεζαρίας και του σαλονιού του, ο Γκόγια δημιούργησε τους πίνακες αυτούς οι οποίοι ονομάστηκαν “Μαύροι” τόσο λόγω της σκοτεινής εμφάνισής τους – συναντάται η κυριαρχία των μαύρων και γκριζών αποχρώσεων, καθώς και λόγω του περιορισμένου φωτός – όσο και λόγω των σκοτεινών τους θεμάτων – στην επιφάνεια τους απεικονίζονται τρομερές, απαισιόδοξες παραστάσεις του ανθρώπινου πόνου, της ασθένειας, της φτώχειας, της μαγείας κ.α. Αυτές οι ζωγραφιές, στις οποίες ο ζωγράφος δεν είχε δώσει τίτλους, έγιναν άνευ παραγγελίας και επρόκειτο να παραμείνουν στο εσωτερικό του σπιτιού του, δεν προορίζονταν δηλαδή για κάποια δημόσια έκθεση. Στην πραγματικότητα, δεν ανακαλύφθηκαν παρά μόνο μετά τον θάνατο του ζωγράφου το 1828. Ο πιο γνωστός από τους Μαύρους Πίνακες ονομάστηκε από τους ιστορικούς της τέχνης “Ο Κρόνος καταβροχθίζει τον γιο του” καθώς απεικονίζει το Ρωμαϊκό θεό Σατούρνους (αντίστοιχος του αρχαιοελληνικού Κρόνου) να τρώει ένα από τα παιδιά του. Ο Γκόγια είχε δημιουργήσει το έργο αυτό στον τοίχο της κουζίνας του και δεν του είχε αποδώσει κάποια ονομασία.

Πολλοί ιστορικοί της τέχνης όπως και καλλιτέχνες μέσα στα χρόνια έχουν προβληματιστεί σχετικά με την φύση των έργων αυτών. Μερικοί ιστορικοί εικάζουν πως οι Μαύροι Πίνακες του Γκόγια αποτελούσαν μια αντανάκλαση της ολοένα αυξανόμενης προβληματικής νοητικής του κατάστασης. Από την άλλη, πολλοί ιστορικοί τέχνης αμφισβήτησαν την ιδέα ότι ο Γκόγια υπέφερε από μια παραληρηματική ψυχική κατάσταση, υποστηρίζοντας ότι οι Μαύροι Πίνακές του θα μπορούσαν κάλλιστα να

θεωρηθούν ως μια μορφή πολιτικού σχολιασμού, μία μορφή κριτικής και ελέγχου αντλούμενη από το ταραγμένο πολιτικό τοπίο της εποχής. Παραδείγματος χάριν, ο Κρόνος που καταβροχθίζει το γιό του έχει χαρακτηριστεί ως το κράτος το οποίο “καταβροχθίζει” τους υπηκόους του. Παράλληλα, σε μια συνέντευξη στο *The Guardian* το 2019, η Manuela Mena, ειδικός του μουσείου Prado όσον αφορά στα έργα του Γκόγια, υποστήριξε ότι ο καλλιτέχνης δημιούργησε τους πίνακες ως μια μορφή κοινωνικής σάτιρας. Έτσι, οι καλικάντζαροι, οι μάγισσες και οι δαίμονες που κυριαρχούν σε αυτούς τους πίνακες μπορεί να είναι απλώς καρικατούρες των χειρότερων πτυχών της ανθρωπότητας. Τέλος, ορισμένοι ιστορικοί υποστηρίζουν ότι η κλίση του Γκόγια προς το “ζοφερό” αντιστοιχούσε με τα δεδομένα της τότε εποχής, άλλωστε το σύνολο των Ισπανών καλλιτεχνών του 19ου αιώνα είχαν γοητευθεί με το μακάβριο, τη μυθολογία και τις σκοτεινές σατιρικές ιστορίες. Συνοπτικά, δεν θα μπορέσουμε να γνωρίσουμε ποτέ απόλυτα όχι μονάχα τα κίνητρα του καλλιτέχνη που τον ώθησαν στη δημιουργία των έργων αυτών αλλά και αν πραγματικά ο ίδιος ο Γκόγια αποτέλεσε τον δημιουργό των Μαύρων Πινάκων.

Ο καθηγητής τέχνης Juan José Junquera έχει αμφισβητήσει την αυθεντικότητά τους. Ένα από τα κύρια επιχειρήματα του είναι πως η Έπαυλη του Κουφού είχε μόνο έναν όροφο καθ’ όλη τη χρονική περίοδο που έζησε ο Γκόγια στο σπίτι. Ο δεύτερος όροφος προστέθηκε μετά το θάνατο του Γκόγια και καθώς οι Μαύροι Πίνακες βρέθηκαν και στους δύο ορόφους του κτιρίου τότε κάλλιστα οι τοιχογραφίες του δεύτερου ορόφου

δεν δύνανται να δημιουργήθηκαν από τον ίδιο. Σύμφωνα με τον καθηγητή οι πίνακες πιθανόν να είναι έργα του γιου του Γκόγια, Javier, που είχε πλήρη πρόσβαση στην έπαυλη και γνώριζε το έργο και την τεχνική του μεγάλου ζωγράφου. Στο κοινό, όμως, παρουσιάστηκαν από τον εγγόνο του Γκόγια ως έργα του μεγάλου ζωγράφου, η φήμη του άλλωστε ξεπερνούσε σημαντικά εκείνη του γιου του.

Φιλίππα Αγγελοπούλου Β1

Πώς επηρεάζει η γενιά στην οποία ανήκουμε τον τρόπο σκέψης μας;

Μετά από δεκαπέντε χρόνια, η Γενιά Άλφα παύει να είναι η νεότερη ηλικιακή ομάδα ανθρώπων στον κόσμο και ο τίτλος αυτός δίνεται πλέον στην Γενιά Βήτα, το δημογραφικό σύνολο ανθρώπων που θα γεννιούνται από το 2025 μέχρι το 2039. Ωστόσο, στο πλαίσιο αυτής της αλλαγής, προκύπτουν για πολλοστή φορά ερωτήματα σχετικά με τις επιδράσεις της γενιάς στην οποία ανήκουμε και πώς αυτές οι συνέπειες καθορίζουν τις συναναστροφές μας με ανθρώπους διαφορετικών γενεών. Πώς, λοιπόν, επηρεάζει η χρονική περίοδος στην οποία γεννηθήκαμε τον τρόπο σκέψης μας;

Σήμερα, οι κοινωνιολόγοι καταγράφουν επτά γενιές ανθρώπων πριν από την γενιά Άλφα. Από τις επτά, αυτή με τους γηραιότερους ανθρώπους είναι γνωστή ως η “Χαμένη Γενιά” των ετών 1883 με 1900. Οι άνθρωποι αυτοί γεννήθηκαν πριν τον θάνατο της βασίλισσας Βικτώριας και έζησαν σε ώριμη ηλικία τους δύο παγκόσμιους πολέμους της ανθρωπότητας, καθώς και την εποχή των μεγάλων αυτοκρατοριών στην Ευρώπη. Την γενιά αυτή ακολουθεί η “Σπουδαιότερη Γενιά”, την οποία αποτελούν οι γεννηθέντες από το 1901 μέχρι το 1927. Οι πολίτες της περιόδου αυτής αγωνίστηκαν σκληρά για την υπεράσπιση των οικογενειών και των εθνών τους, μιας και ήταν αυτοί που σε νεαρή ηλικία κλήθηκαν να αντιμετωπίσουν την παγκόσμια οικονομική ύφεση λίγο πριν το τέλος του Μεσοπολέμου και τις επιπτώσεις της πιο καταστροφικής σύρραξης στην ιστορία. Ένα πολύ μεγάλο μέρος αυτών των ανθρώπων εργάστηκαν σε στρατιωτικά νοσοκομεία ως εθελοντές ή πολέμησαν σε κάποιο από τα πολλά πολεμικά μέτωπα της προαναφερθείσας σύγκρουσης.

Έπειτα, τη Σπουδαιότερη Γενιά διαδέχτηκε η “Σιωπηρή Γενιά” των ανθρώπων που δε διαμαρτύρονταν για τις συνθήκες της εποχής στην οποία ζούσαν, έντονα επηρεασμένη από τον εν λόγω πόλεμο, αλλά εργάστηκαν επίμονα για να αναστυλώσουν την οικονομία και το βιοτικό επίπεδο των κοινωνιών τους και, κατ’ επέκταση, του κόσμου στον οποίο ζούμε σήμερα. Τα άτομα αυτά γεννήθηκαν από το 1928 μέχρι το 1945, ενώ οι πολίτες της επόμενης γενιάς, αυτής των “Baby Boomers”, γεννήθηκαν από το 1946 μέχρι το 1964. Οι Baby Boomers είναι περισσότερο γνωστοί για τη σημαντική συμβολή τους στην αύξηση του πληθυσμού της γης, μιας και στα νεανικά τους χρόνια παρατηρείται αξιοσημείωτη άνοδος στον αριθμό των γεννήσεων παγκοσμίως, ενώ οι ίδιοι έζησαν την ενήλικη ζωή τους στη σκιά του Ψυχρού Πολέμου.

Κατά το διάστημα από το 1965 μέχρι το 1980 γεννιούνται οι άνθρωποι της Γενιάς Χ. Οι πολίτες αυτής της δημογραφικής ομάδας ενηλικιώθηκαν και εντάχθηκαν στην αγορά εργασίας σε μια περίοδο παγκόσμιας προόδου και ανάπτυξης σε πολλούς τομείς, με γεγονότα όπως την Ψηφιακή Επανάσταση να σηματοδοτούν την επαγγελματική τους πορεία. Η επόμενη ηλικιακή ομάδα ανθρώπων, η Γενιά Υ ή αλλιώς “Millennials”, από το 1981 μέχρι το 1996, είναι αυτή που, όπως υποδηλώνει και το όνομά της, είναι η πρώτη

που δραστηριοποιήθηκε επαγγελματικά εξ ολοκλήρου στη νέα, την τρίτη χιλιετία, ενώ γνώρισαν τους γρήγορους ρυθμούς ανάπτυξης της κοινωνίας που χαρακτηρίζει τις αρχές αυτών των χιλίων ετών. Τέλος, η γενιά που χρονικά τοποθετείται ακριβώς πριν την Γενιά Άλφα είναι η Γενιά Ζ, η οποία θεωρείται η πρώτη γενιά που αξιοποίησε ψηφιακά μέσα από πολύ μικρή ηλικία, καθώς και η πρώτη γενιά που, γι' αυτό τον λόγο, είναι εξαιρετικά εξοικειωμένη με τη χρήση ηλεκτρονικών συσκευών και των υπηρεσιών τους.

Οι κοινωνικοοικονομικές συνθήκες των χρονικών διαστημάτων στα οποία οι γενιές αυτές των ανθρώπων μεγαλώνουν, ενηλικιώνονται και δραστηριοποιούνται πνευματικά και επαγγελματικά διαμορφώνουν προοδευτικά και τον τρόπο σκέψης τους. Οι πόλεμοι, οι οικονομικές και πολιτικές κρίσεις και οι κοινωνικές αναταραχές και ανακατατάξεις που βιώνουμε ως πολίτες αυτών των γενεών δημιουργούν τις εμπειρίες που σταδιακά επιδρούν στον τρόπο με τον οποίο ερμηνεύουμε τις αλλαγές και τις κρίσεις στο κράτος που ζούμε αλλά και παγκοσμίως.

Παράδειγμα των επιδράσεων των γενεών μας στην πνευματική μας διαμόρφωση είναι τα χαρακτηριστικά των ανθρώπων που γεννήθηκαν στις αρχές του εικοστού αιώνα. Ο πιο αιματηρός πόλεμος της ανθρωπότητας, τον οποίο έζησαν οι άνθρωποι της Χαμένης, της Σπουδαιότερης και της Σιωπηρής Γενιάς, τους κατέστησε πνευματικά σταθερούς, καθώς και ψυχολογικά ισχυρούς, μιας και αναγκάστηκαν να υπομείνουν τον ψυχολογικό αντίκτυπο ενός μακροχρόνιου και πολύνεκρου πολέμου, ο οποίος έθεσε για σχεδόν επτά χρόνια τις ζωές πολλών ανθρώπων σε ακραίες καταστάσεις φτώχειας, πείνας, ασθενειών και γενοκτονιών. Έτσι, οι άνθρωποι αυτοί αντεπεξέρχονταν πάντοτε ευκολότερα στις μετέπειτα κρίσεις που αντιμετώπιζαν στη ζωή τους, έχοντας αποκτήσει το ψυχολογικό σθένος που χρειάζονταν για να επιβιώσουν τις επιπτώσεις του Δεύτερου Παγκοσμίου Πολέμου. Αντίθετα, πιο πρόσφατες γενιές αντιμετώπισαν πολλές φορές δυσκολίες κατά την ψυχική προσαρμογή τους σε καινούργιες καταστάσεις, όπως είναι η Γενιά Ζ, γνωστή και ως "Γενιά Χιονοφάδα", λόγω της σχετικά ευαίσθητης φύσης των ανθρώπων που την απαρτίζουν.

Ένα άλλο παράδειγμα τέτοιων επιδράσεων είναι η μορφή του ορθολογισμού που συναντάμε σε ανθρώπους των γενεών Χ και "Baby Boomers". Είναι χαρακτηριστικό πως αυτά τα άτομα καλλιεργήθηκαν πνευματικά σε μια χρονική περίοδο κατά την οποία η ανθρωπότητα ξέφευγε από παραδοσιακά πρότυπα και μέσω διάφορων γεγονότων, όπως η παγκοσμιοποίηση, η επανάσταση στους τομείς των τεχνών, ειδικότερα της μουσικής, και της πολιτικής οργάνωσης των καθεστώτων, συνδύασε βαθμιαία παραδοσιακές ιδέες και αντιλήψεις με μοντέρνες. Έτσι, οι πολίτες εκείνων των γενεών αναπτύχθηκαν και συγκρότησαν τις προσωπικότητές τους σε μια περίοδο πνευματικής ακμής, κατά την οποία υιοθετήθηκαν λογικές αντιλήψεις που χαρακτήριζαν εξίσου τομείς της παραδοσιακής και μοντέρνας σκέψης. Αυτοί οι άνθρωποι, έχοντας ζήσει χρόνια σπουδαίας ακμής, έχουν μια πληρέστερη εικόνα των προβλημάτων που μαστίζουν

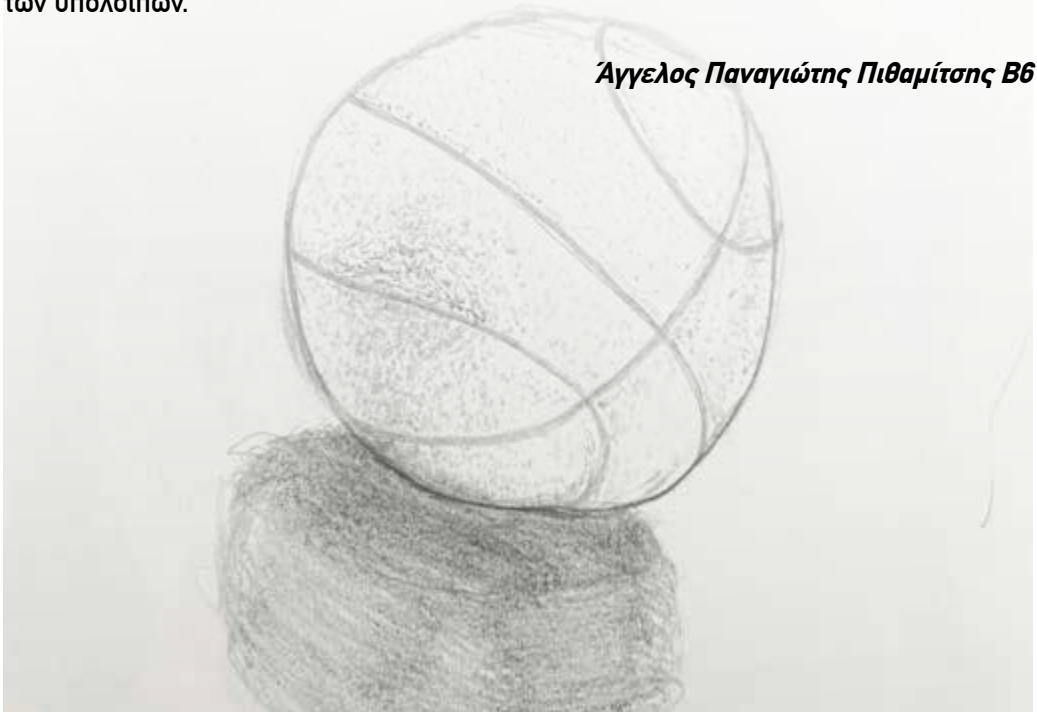
ΚΟΙΝΩΝΙΑ

τις σύγχρονες κοινωνίες, λόγω της δυνατότητας που έχουν να τις συγκρίνουν με τις ακμάζουσες κοινωνίες του δεύτερου μισού του εικοστού αιώνα.

Τέλος, τα άτομα που ανήκουν στις γενιές Y, Z και Άλφα χαρακτηρίζονται από την έντονη επιθυμία τους να αλλάξουν τον κόσμο και την ευαισθητοποίησή τους σε διάφορα επίκαιρα θέματα. Έχοντας μεγαλώσει στη διάρκεια ενός χρονικού διαστήματος κατά το οποίο οι κοινωνίες αντιμετώπισαν πολλές προκλήσεις, αυτοί οι άνθρωποι θέλουν μεγαλώνοντας να λύσουν τα προβλήματα που συναντώνται στις σημερινές κοινωνίες και που επηρέασαν σε μεγάλο βαθμό και τα δικά τους νεανικά χρόνια. Παράλληλα, είναι γνωστοί για τις εκτεταμένες γνώσεις τους για τον κόσμο, τις οποίες απέκτησαν από μικρή ηλικία, λόγω της παγκοσμιοποίησης, την οποία ενίσχυσε η Ψηφιακή Επανάσταση.

Όπως μπορούμε εύκολα να συμπεράνουμε από τα παραπάνω στοιχεία, η γενιά στην οποία ανήκουμε δεν καθορίζει μόνο την ηλικία μας σε μια συγκεκριμένη περίοδο, αλλά πολύ περισσότερο τον τρόπο σκέψης μας και τις προσωπικότητές μας. Έτσι, καλό θα ήταν να υιοθετήσουμε μια στάση αμοιβαίας συνεισφοράς μεταξύ των διάφορων γενεών ανθρώπων και όχι οξείας αντιπαράθεσης ανάμεσα σε άτομα διαφορετικών ηλικιακών ομάδων. Είναι αλήθεια πως οι ξεχωριστές χρονικές περιόδους στις οποίες μεγαλώσαμε μάς κάνουν διαφορετικούς. Γι' αυτό, ας προσπαθήσουμε να αξιοποιήσουμε τις διαφορές των εμπειριών μας ως ένα μέσο προώθησης της συμπερίληψης και της αλληλοεκτίμησης και όχι ως έναν τρόπο ανάδειξης συγκεκριμένων γενεών σε βάρος των υπολοίπων.

Άγγελος Παναγιώτης Πιθαμίτσης Β6

Αριόδην Μπνιάτν Α6

Μία πράξη αγάπης

Μας δόθηκε η ευκαιρία στο σχολείο, μέσω του ομίλου Ψυχολογίας Λυκείου, να παρακολουθήσουμε μία παρουσίαση με θέμα τον εθελοντισμό και πιο συγκεκριμένα να πληροφορηθούμε για την οργάνωση “we need books”.

Αρχικά, πληροφορηθήκαμε για τη ζωή της γυναίκας, η οποία ξεκίνησε την όλη οργάνωση και έχει πραγματικά καταφέρει τόσα πολλά! Γεννήθηκε και μεγάλωσε εδώ στην Αθήνα. Σπούδασε στο Λονδίνο, όπου και έζησε για αρκετά χρόνια. Εργαζόταν ως παραγωγός καναλιών εδώ, στην Ελλάδα, ώσπου ένωσε την έντονη επιθυμία να ασχοληθεί με κάτι άλλο. Από μικρή ηλικία την ενδιέφερε ο εθελοντισμός και γι’ αυτό όταν ξέσπασε στην Ελλάδα η κρίση αλλά και όταν άρχισαν να φθάνουν πρόσφυγες στη χώρα μας θέλησε αμέσως να συνδράμει. Εργαζόμενη πλέον σε ένα ειδησεογραφικό κανάλι έγινε ανταποκρίτρια στην Μυτιλήνη και μετέδιδε όλα τα σημαντικά και επίκαιρα γεγονότα. Μετά από λίγο καιρό εργασίας σε αυτόν τον τομέα της τέθηκε το ερώτημα αν θα μπορούσε να φιλοξενήσει έναν πρόσφυγα, τον Ναντίρ. Φυσικά, το γεγονός ότι ήταν θετική σε κάτι τέτοιο και ήταν καλόκαρδη, ήταν η αρχή για κάτι άλλο. Και έτσι έχοντας μείνει πλέον μαζί η Ιωάννα και ο Ναντίρ δημιούργησαν ένα όραμα. Να φτιάξουν μία πολύγλωσση βιβλιοθήκη, την πρώτη για την ακρίβεια στην Ελλάδα και πιο συγκεκριμένα για την πόλη μας, την Αθήνα, που είναι μία πολυπολιτισμική πόλη και ένα σπουδαίο κέντρο πολιτισμού. Με αυτόν τον τρόπο δημιουργήθηκε το “we need books.”

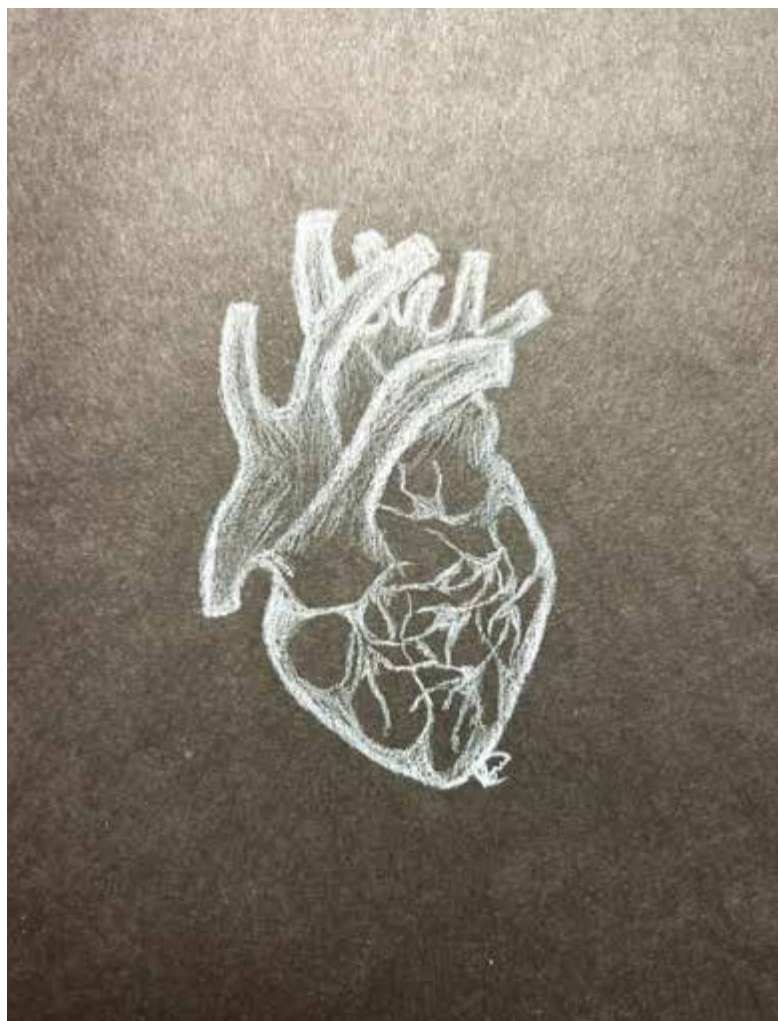
Η ιδέα αυτή αποσκοπούσε σε έναν στόχο. Πίστευαν πως έλειπε ένα μέρος που μπορούν πολλοί άνθρωποι ανεξαρτήτως καταγωγής ή εθνικότητας να συγκεντρωθούν και να είναι χαρούμενοι. Όπως ανέφερε και η Ιωάννα, “Βιβλιοθήκη δεν είναι μόνο ένα μέρος που στεγάζει βιβλία”. Στην πραγματικότητα είναι πολλά παραπάνω ειδικά η συγκεκριμένη βιβλιοθήκη, που έχει στόχο να ενώνει ανθρώπους και για αυτό προσπαθεί και κάνει πολλές δράσεις, προκειμένου να στηρίζει παιδιά και ενήλικες που έχουν ανάγκη. Αυτό φροντίζουν, όμως, να γίνεται πάντα με έναν ταπεινό τρόπο, που δείχνει ακόμα πιο πολύ τη μετριοφροσύνη και την καλή καρδιά τους.

Συνειδητοποιήσαμε, λοιπόν, ότι δεν ήταν σκοπός τους να δημιουργηθεί απλά μία ακαδημαϊκή βιβλιοθήκη που θα στεγάζει πολλές γνώσεις, αλλά ένας χώρος για μικρούς και μεγάλους που να αισθάνονται ελεύθεροι και να μπορούν να συμμετέχουν σε πολλά δρώμενα. Αυτό είναι που προσπαθεί να προσφέρει και η βιβλιοθήκη. Εκεί οργανώνονται συχνά δράσεις, παιχνίδια για τα παιδιά και παρουσιάσεις βιβλίων. Βέβαια είναι κατανοητό ότι εφόσον είναι μία καθαρά εθελοντική προσπάθεια δεν μπορεί να φτάσει στο έπακρο. Υπάρχουν άνθρωποι που κάνουν δωρεές χρημάτων και παράλληλα συμβάλλουν σημαντικά στο κομμάτι της προσφοράς. Οι άνθρωποι δεν εργάζονται στη

βιβλιοθήκη, απλά προσφέρουν αυτό που μπορεί ο καθένας.

Το «We Need Books» ξεκίνησε και λειτουργεί επίσημα το 2017. Ο χώρος στον οποίο βρίσκονται τώρα εγκαινιάστηκε τον Νοέμβριο του 2019. Μετά από αρκετή προσωπική εργασία και μετά από ένα πρόγραμμα συνεργασίας με τον δήμο Αθηναίων, η προσπάθεια αυτή έχει συγκεντρώσει μέχρι σήμερα πάνω από 14.000 βιβλία, σε παραπάνω από 60 γλώσσες, που βρίσκονται στην αποθήκη του «We Need Books».

Κátια Καλαντζοπούλου Β3

Αριάδνη Μηνιάτη Α6

Ο τουρισμός αξιοποίηση ή εκμετάλλευση;

Η Ελλάδα και συγκεκριμένα τα νησιά της αποτελούν δημοφιλείς προορισμούς παγκοσμίως. Εκατομμύρια τουρίστες τα επισκέπτονται ετησίως ώστε να απολαύσουν τις διακοπές τους. Οι γεύσεις της ελληνικής κουζίνας, η πλούσια ιστορία μας και οι πανέμορφες θάλασσες είναι μερικοί από τους λόγους που συμβαίνει αυτό. Όμως, αυτή η αγάπη των τουριστών έχει δυσκολέψει τη ζωή των ντόπιων, καθώς τα περισσότερα μέρη είναι άμεσα επηρεασμένα από τον υπερτουρισμό. Ο υπερτουρισμός αναφέρεται στο σύγχρονο φαινόμενο της συμφόρησης ενός τόπου από τον υπερβολικά υψηλό αριθμό επισκεπτών, με αποτέλεσμα να προκύπτουν πολλά προβλήματα. Περιοχές όπως το κέντρο της Αθήνας, η Σαντορίνη και η Μύκονος είναι χαρακτηριστικά παραδείγματα αυτού.

Αν και ο τουρισμός συμβάλλει θετικά στην οικονομία της χώρας μας, ο υπερβολικός όγκος τουριστών που εισρέουν στην Ελλάδα προκαλεί πολλά προβλήματα. Οι στενοί δρόμοι γεμίζουν, οι τιμές ανεβαίνουν και η ποιότητα ζωής των κατοίκων χειροτερεύει. Επιπλέον, οι δημόσιες υποδομές και οι υπηρεσίες σε δημοφιλείς προορισμούς δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν στις ανάγκες των επισκεπτών και των ντόπιων ταυτόχρονα, έτσι κλονίζονται.

Η αυξημένη κατανάλωση νερού και ενέργειας, η παραγωγή απορριμμάτων και η κυκλοφοριακή συμφόρηση σε δημοφιλείς προορισμούς είναι συνηθισμένα φαινόμενα τους καλοκαιρινούς μήνες. Τα τουριστικά κέντρα συχνά παράγουν μεγάλες ποσότητες απορριμμάτων και σπαταλούν μεγάλα ποσά νερού και ενέργειας, τα οποία δεν μπορούν να διαχειριστούν αποτελεσματικά οι τοπικές υποδομές. Ακόμα, η αύξηση κατασκευής τουριστικών εγκαταστάσεων (ξενοδοχεία, βίλες και εστιατόρια) συχνά παραβιάζει περιβαλλοντικούς κανονισμούς και καταστρέφει τη χλωρίδα της περιοχής.

Ένα ακόμα συχνό αποτέλεσμα του υπερτουρισμού είναι η αλλοίωση της πολιτιστικής ταυτότητας μιας περιοχής, διότι υπηρετεί τις ανάγκες των επισκεπτών. Συγκεκριμένα, κάποια μέρη, όπως η Σαντορίνη και η Μύκονος, τείνουν να χάσουν την αυθεντικότητα της πολιτιστικής τους ταυτότητας εξαιτίας αυτού του φαινομένου. Με άλλα λόγια, σε μέρη σαν και αυτά διαταράσσονται τα παραδοσιακά στοιχεία, δηλαδή τα ήθη και τα έθιμα που τα αντιπροσωπεύουν.

Συμπερασματικά, η μεγάλη τουριστική δραστηριότητα βλάπτει άμεσα μέρη που συγκεντρώνουν πολλούς επισκέπτες και συγκεκριμένα το περιβάλλον, την πολιτιστική ταυτότητα και την καθημερινή ζωή.

Δωροθέα Καραβελοπούλου Γαλυφιανάκη Α3

Υπερτουρισμός

Ο Υπερτουρισμός είναι μία έννοια που ακούμε συχνά, ειδικά στην Ελλάδα. Όταν ανοίγουμε την τηλεόραση ή το κινητό μας, ακούμε, διαβάζουμε και βλέπουμε παρόμοιες ειδήσεις: «Δυσοίωνο προοιωνίζεται το μέλλον του πλανήτη μας λόγω της επέλασης των τουριστών φέτος το καλοκαίρι», «Οφέλιμες οι εκβάσεις του τουρισμού για την οικονομία της χώρας μας αλλά συνάμα καταστροφικός ο υπερτουρισμός για εκείνη». Τελικά ποια είναι η διαφορά μεταξύ του τουρισμού και του υπερτουρισμού και προς τι όλες οι διακυμάνσεις και οι υπερβολές; Εν τέλει, υπερβάλουμε για το κακό που μπορεί να δημιουργήσει το φαινόμενο του υπερτουρισμού;

Τι είναι ο υπερτουρισμός

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού (UNWTO) ορίζει τον υπερτουρισμό ως «την επίδραση του τουρισμού σε έναν προορισμό ή τμήματά του, που επηρεάζει υπερβολικά την αντίληψη ποιότητας ζωής των πολιτών και την ποιότητα των εμπειριών των επισκεπτών με ιδιαίτερος αρνητικό τρόπο». Ο τουρισμός διαδέχεται τον υπερτουρισμό, στην προσπάθεια μίας χώρας να ενισχυθεί κοινωνικοοικονομικά και πολιτιστικά. Δηλαδή, ο υπερτουρισμός συμβαίνει όταν τα αρνητικά αποτελέσματα του τουρισμού υπερβαίνουν τα οφέλη.

Το φαινόμενο

Μέσω του υπερτουρισμού, ο εκφυλισμός της ποιότητας ζωής των κατοίκων των εκάστοτε περιοχών είναι γεγονός. Ο υπερτουρισμός επηρεάζει μεγαλουπόλεις, ιστορικά αξιοθέατα, μικρά χωριά και εθνικά μνημεία. Άμεσο επακόλουθο είναι να επηρεαστεί και η σχέση του τουρισμού με την κοινωνία.

Ελλάδα

Σύμφωνα με το CNN, κατέχουμε υψηλή θέση στη λίστα με τις χώρες που έχουν επηρεαστεί περισσότερο από τον υπερτουρισμό το έτος 2023. Συγκεκριμένα έχουμε ξεπεράσει τις 32 εκατομμύρια αφίξεις και τα 20,5 δισεκατομμύρια έσοδα. Σύμφωνα με στοιχεία του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος (ΞΕΕ), ο αριθμός ξενοδοχείων έχει αυξηθεί κατά 5%, ενώ ο αριθμός των δωματίων πάνω από 16%. Καθώς η Ακρόπολη, το πιο επιβλητικό μνημείο της πρωτεύουσάς μας, δέχεται 20.000 επισκέψεις την ημέρα, τα νησιά αντιμετωπίζουν εξίσου μεγάλα προβλήματα. Σε νησιά όπως η Νάξος τον Αύγουστο καταπλέουν πάνω από δέκα κρουαζιερόπλοια την ημέρα. Ταυτόχρονα, άλλα νησιά όπως η Σέριφος, η Σαντορίνη και η Φολέγανδρος αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα λειψυδρίας.

Εξωτερικό

Παρόμοια φαινόμενα και περιστατικά παρατηρούνται και στις χώρες του εξωτερικού. Η Πράγα των 1,3 εκατομμυρίων κατοίκων δέχεται περίπου 8 εκατομμύρια τουρίστες τον χρόνο, το Άμστερνταμ με 900.000 κατοίκους δέχεται πάνω από 20 εκατομμύρια και η Βαρκελώνη των 1,6 κατοίκων δέχεται 27 εκατομμύρια τουρίστες. Παράλληλα, η Βενετία ξεκίνησε να επιβάλλει φόρο εισόδου στους επισκέπτες που κάνουν ημερήσιες εκδρομές στην πόλη από τις 25 Απριλίου έως τις 14 Ιουλίου. Στόχος είναι η αποθάρρυνση των ημερήσιων επισκεπτών. Το κόστος των 5 ευρώ καταβάλλεται μία φορά και επιτρέπει την ημερήσια πρόσβαση στη Βενετία και στα μικρά νησιά της Λιμνοθάλασσας της Βενετίας. Οι επισκέπτες που διαμένουν σε προσωρινά καταλύματα σε αυτήν την περιοχή θα επιβαρύνονται με τον φόρο πέραν του κόστους διαμονής, ενώ όσοι δεν διαμένουν σε καταλύματα που καλύπτουν τη συγκεκριμένη υποχρέωση θα πρέπει να έχουν μαζί τους ένα έγγραφο που αποδεικνύει ότι έχουν καταβάλει τον φόρο. Τελικά αποδείχθηκε κερδοφόρο μέτρο αφού ο φόρος προσέφερε περίπου δυόμιση εκατομμύρια ευρώ, ενώ η πόλη ανέμενε να εισπράξει μόλις εφτακόσια χιλιάδες.

Επιπτώσεις

Πέρα από την παροχή μίας υποβαθμισμένης τουριστικής εμπειρίας, την απώλεια αυθεντικότητας σε ποικίλους τομείς, όπως οι χώροι ψυχαγωγίας, και τη διατάραξη ζωής όλων των κατοίκων των περιοχών που αποτελούν πόλο έλξης για τους τουρίστες, ο υπερτουρισμός κάνει την εμφάνισή του και στη φύση. Η ποιότητα του αέρα και των υδάτων αλλοιώνεται, τα δάση και οι παραλίες ρυπαίνονται και μέρη με πολιτιστική κληρονομιά χάνουν την αξία τους. Οι μόνιμοι κάτοικοι καταλήγουν να ωθούνται έξω από ορισμένες γειτονιές οι οποίες γίνονται κυρίως ξενοδοχεία και τουριστικά αξιοθέατα. Τέλος, οι τιμές των ενοικίων αυξάνονται και οι μισθοί μειώνονται ραγδαία, με αποτέλεσμα οι κάτοικοι να στερούνται μία οικονομικά προσιτή στέγαση.

Περιστατικά

Στην Ισπανία διοργανώνονται πορείες με συνθήματα όπως «Λιγότερος τουρισμός, περισσότερη ζωή» και «Η δική σας πολυτέλεια, η δική μας δυστυχία». Επίσης, οι κάτοικοι έβρεχαν τους τουρίστες με νεροπίστολα, την ώρα που έτρωγαν σε κεντρικά εστιατόρια. Η Βαρκελώνη έχει ανακοινώσει πως θα απαγορεύσει την ενοικίαση διαμερισμάτων σε τουρίστες από το 2028, καθώς και θα αυξήσει το φόρο στους επιβάτες κρουαζιερόπλοιων που θα επισκέπτονται την πόλη για λιγότερες από 12 ώρες.

Χριστίνα Αντωνάκου Β1

«Άδάμ, ποῦ εἶ;»¹

Η ζωή στη Γη χαρακτηρίζεται από την παρουσία ζωντανών οργανισμών. Τι είναι αυτό που διαφοροποιεί τον άνθρωπο από τα υπόλοιπα έμβια όντα; Είναι άραγε όλοι οι άνθρωποι πρόσωπα;

Για να απαντήσουμε, πρέπει να ορίσουμε τις έννοιες «πρόσωπο» και «άτομο». Άτομο είναι κάθε άνθρωπος από τη γέννησή του και σε όλη τη διάρκεια της ζωής του, εφόσον δεν αξιοποιήσει τα πνευματικά του χαρίσματα και δεν οδηγηθεί προς το «καθ' ομοίωσιν». Αντίθετα, ένα πρόσωπο αναδύεται όταν το άτομο ξεπεράσει την ατομικότητα και την απομόνωση, συμβάλλοντας στη σύνδεση και την ενότητα μεταξύ των ανθρώπων. Μέσω της προσφοράς και της αγάπης, το πρόσωπο ξεπερνά τον φόβο, το άγχος και την αγωνία, φτάνοντας στην αυθεντική διάσταση της ύπαρξής του. Άλλωστε η διαφορά μεταξύ ανθρώπων και ζώων είναι η ύπαρξη ψυχής. Αφού, όμως, δεν αξιοποιούν όλοι οι άνθρωποι αυτό το δώρο, είναι τελικά η ψύχη αυτό που διαφοροποιεί τον άνθρωπο από τα υπόλοιπα ζώα; Τελικά υπάρχει διαφορά;

Η διαφορά δεν βρίσκεται μεταξύ ζώων και ανθρώπων, αλλά μεταξύ ζώων και προσώπων. Για να γίνει πιο κατανοητή αυτή η διαφορά, ας δημιουργήσουμε ένα υποθετικό πείραμα που περιλαμβάνει ένα λιοντάρι, ένα άτομο και ένα πρόσωπο. Πρώτα βάζουμε το λιοντάρι σε ένα δωμάτιο και απέναντι του τοποθετούμε ένα ελάφι. Το ελάφι είναι πληγωμένο και αδύναμο. Δυσκολεύεται να σταθεί στα πόδια του και νιώθει αποκλεισμένο από τα υπόλοιπα ελάφια. Το λιοντάρι, βλέποντας την αδυναμία του ελαφιού, βρίσκει ευκαιρία για εύκολη τροφή και επιτίθεται. Στη συνέχεια, τοποθετούμε στο δωμάτιο ένα άτομο και απέναντι του βρίσκεται ένας άνθρωπος, μια παράλυτη γυναίκα. Το λιοντάρι (άτομο), βλέποντας την αδυναμία του ελαφιού (γυναίκα), βρίσκει ευκαιρία για εύκολη τροφή και επιτίθεται. Τέλος, βάζουμε στο δωμάτιο ένα πρόσωπο και απέναντί του βρίσκεται η ίδια παράλυτη γυναίκα, τραυματισμένη από την επίθεση του ατόμου. Το λιοντάρι (πρόσωπο) θα μπορούσε να εκμεταλλευτεί την κατάσταση του ελαφιού (γυναίκα), το οποίο είναι πιο αδύναμο από ποτέ. Το λιοντάρι (πρόσωπο), αν και θα είχε ευκαιρία για εύκολη τροφή, σηκώνει τη γυναίκα και της παρέχει βοήθεια.

Μέσα από αυτό το πείραμα, φανερώνεται η κυριότερη διαφορά ατόμων και προσώπων. Τροφή για το λιοντάρι, όπως και για το άτομο, είναι η δύναμη, η υπεροχή, η αναγνώριση. Τροφή για το πρόσωπο είναι η χαρά του συνανθρώπου, η ανακούφιση του ανθρώπινου πόνου.

Γιατί, όμως, δεν γίνονται όλοι οι άνθρωποι πρόσωπα; Γιατί επιλέγουν κάποιοι να επιτεθούν στο ελάφι, αντί να το βοηθήσουν; Ο λόγος έγκειται στο ότι δεν καλλιεργούν το βασικό χαρακτηριστικό του προσώπου: το αίσθημα της ευθύνης. Ένα πρόσωπο, όταν κατηγορείται, δεν κρύβεται, απολογείται και μετανιώνει. Όπως ο Αδάμ, που συμβολίζει την ανθρώπινη φύση, κάθε πρόσωπο που αντιμετωπίζει το ερώτημα «Αδάμ, ποῦ εἶ;»¹ πρέπει να σηκώνει το χέρι του και να αναγνωρίζει τα λάθη του. Όλοι έχουμε αμαρτήθει, αλλά η διαχείριση των σφαλμάτων μας, με αποδοχή και μετάνοια, είναι αυτό που μας οδηγεί στην πραγματική διάσταση του προσώπου.

Τελικά μπορούν όλοι οι άνθρωποι να γίνουν πρόσωπα; Η απάντηση είναι, ναι. Το μόνο που χρειάζεται είναι θέληση και αγάπη.

Κωνσταντία Κρονιέ Α5

Και όμως, το 2020 δεν ήταν η χειρότερη χρονιά για την ανθρωπότητα!

Ανατρέχοντας στο παρελθόν μέσω μιας απλής αναζήτησης στο διαδίκτυο θα παρατηρήσουμε πως η απάντηση δόθηκε οριστικά το 2018. Σύμφωνα με τον μεσαιωνικό μελετητή, Μάικλ Μακ Κόρμικ, το 536 μ. Χ. μπορεί κάλλιστα να χαρακτηριστεί ως «η χειρότερη χρονιά στην ιστορία». Μα τι μπορεί να συνέβη άραγε προκειμένου να θεωρηθεί αυτή η χρονιά ως μια κηλίδα στην ανθρωπότητα, όταν το 1349 ερχόμαστε αντιμέτωποι με την εξάπλωση της πανούκλας στην Ευρώπη, τον Οκτώβριο του 1929 το χρηματιστήριο των ΗΠΑ καταρρέει και από τις αρχές έως και τα μέσα του 20ου αιώνα ξεσπούν δύο παγκόσμιοι πόλεμοι που διαταράσσουν διαχρονικά και αμετάκλητα την ισορροπία; Όμως το έτος 536 δεν αποτελεί αδικώς την χειρότερη χρονιά στην ιστορία της ανθρωπότητας. Από το σύνολο της ιστορικής κοινότητας χαρακτηρίζεται άλλωστε ως μια στιγμή ορόσημο στην ιστορία της Γης, καθώς πυροδότησε μια αλυσίδα γεγονότων που επηρέασαν τη ζωή στον πλανήτη για πάνω από μια δεκαετία.

Οι δυσμενείς συνθήκες διαβίωσης κατά την διάρκεια του έτους 536 οφείλονται πρωτίστως σε μια ηφαιστειακή έκρηξη εκπληκτικού μεγέθους. Σύμφωνα με μια μελέτη μίας επιστημονικής πανεπιστημιακής ομάδας τον Φεβρουάριο του 2008 που δημοσιεύτηκε στο περιοδικό *Geophysical Research Letters*, δείγματα πυρήνα πάγου από τη Γροιλανδία και την Ανταρκτική αποκαλύπτουν ενδείξεις τεράστιων κοιτασμάτων θείου από αυτήν την περίοδο. Οι επιστήμονες υποστηρίζουν σθεναρά πως μια ηφαιστειακή έκρηξη μεγάλου γεωγραφικού πλάτους - πιθανώς στην Ισλανδία ή την Αλάσκα - αποτέλεσε το πρωταρχικό αίτιο για την κλιματική καταστροφή του 536. Το άμεσο επακόλουθο της ηφαιστειακής έκρηξης; Μια μυστηριώδης ομίχλη βύθισε την Ευρώπη, τη Μέση Ανατολή και μέρη της Ασίας στο σκοτάδι — για 18 μήνες.

«Γιατί ο ήλιος έδινε το φως του χωρίς λάμψη, όπως το φεγγάρι, για όλο το χρόνο», έγραψε ο Βυζαντινός ιστορικός Προκόπιος. Οι θερμοκρασίες το καλοκαίρι του 536 έπεσαν από 1,5°C στους 2,5°C, σηματοδοτώντας το ξεκίνημα της ψυχρότερης δεκαετίας των τελευταίων 2300 ετών. Εξαιτίας των υπερβολικά χαμηλών θερμοκρασιών, σύμφωνα με γραπτές μαρτυρίες της εποχής, χιόνι έπεσε τον Αύγουστο στην Κίνα με αποτέλεσμα να καθυστερήσει σημαντικά τη συγκομιδή. Καθώς οι ακτίνες του Ήλιου δεν μετέδιδαν την απαιτούμενη θερμότητα στην επιφάνεια της Γης, η διαδικασία της φωτοσύνθεσης επιβραδύνθηκε σημαντικά και οι καλλιέργειες οδηγήθηκαν στην καταστροφή παγκοσμίως. Η τροφική αλυσίδα κατέρρευσε, η χερσαία βλάστηση μαράθηκε και τόσο τα φυτοφάγα όσο και τα σαρκοφάγα είδη πάλεψαν να επιβιώσουν. Ιρλανδικά χρονικά κατέγραψαν τρία συνεχόμενα χρόνια χωρίς ψωμί. Και τότε, ξέσπασε η πανώλη. Το 541 μ.Χ., η Ιουστινιανική πανώλη ξέσπασε στην Ανατολική Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία. Η αρρώστια εξαπλώθηκε με τρομακτική ταχύτητα σκοτώνοντας πάνω από 100

εκατομμύρια ανθρώπους.

Η παγκόσμια κλιματική αναταραχή του 536 μ.Χ. της οποίας το καταστροφικό αποτύπωμα ήταν έκδηλο σε κάθε γωνιά της υπηλίου αναμόρφωσε το πολιτικό και πολιτιστικό τοπίο πολλών εθνών. Σε παγκόσμια κλίμακα, τα βασίλεια παραπαίνουν, οι οικονομίες καταρρέουν καθώς η ανθρωπότητα αγωνίζεται να προσαρμοστεί σε μια νέα πραγματικότητα. Το μοιραίο για την ανθρωπότητα έτος αυτό δεν όξυνε, όμως, μονάχα το φόβο και την απελπισία αλλά και το δέος της ανθρωπότητας η οποία ανήμπορη να δώσει μία εδραιωμένη επιστημονικά εξήγηση στα τρομερά αυτά φυσικά φαινόμενα τα προσέγγισε μέσω του μύθου. Στη σκανδιναβική μυθολογία, ο Fimbulwinter - ονομάζεται ένας ανήλιαγος, πολυετής χειμώνας που προηγήθηκε του Ragnarok (το τέλος του κόσμου) - ο οποίος παρουσιάζει εντυπωσιακές ομοιότητες με τις κλιματικές συνθήκες του 536 μ.Χ. Στη Σκανδιναβία, χαρακτηριστικά, θησαυροί με χρυσό θάφτηκαν μαζικά, πιθανώς ως ένα δώρο για τους θεούς, μία απελπισμένη δέηση προκειμένου να επαναφέρουν το ηλιακό φως.

Φιλίππα Αγγελοπούλου Β1

Αριόδνη Μηνιάτη Α6

Η πρώτη αυτοκτονία ρομπότ

Ήταν απόγευμα Ιουνίου όταν στην Νότια Κορέα σημειώθηκε η πρώτη αυτοκτονία ρομπότ. Στις 26 Ιουνίου, το Δημοτικό Συμβούλιο του Γκούμι της Νότιας Κορέας αποκάλυψε ότι ο ρομποτικός δημόσιος υπάλληλος με το όνομα Robot Supervisor ανακαλύφθηκε «νεκρός», έχοντας φαινομενικά πέσει κάτω από μια σκάλα μεταξύ του πρώτου και του δεύτερου ορόφου του κτιρίου του συμβουλίου. Πριν την καταλυτική πτώση του μάλιστα, μάρτυρες ομολόγησαν πως είδαν το ρομπότ να περιστρέφεται μυστηριωδώς σε ένα σημείο αναζητώντας κάτι. Μετά το μοιραίο περιστατικό το Δημοτικό Συμβούλιο του Γκούμι είπε ότι θα ξεκινήσει έρευνα για να διαπιστώσει την αιτία του θανάτου του ρομπότ με τις, όπως αναφέρθηκε, καταθλιπτικές τάσεις. Παράλληλα στα τοπικά ΜΜΕ δέσποζε το καίριο ερώτημα: «Γιατί το έκανε ο επιμελής υπάλληλος;»

Αποτελεί γεγονός πως στη Νότια Κορέα η χρήση ρομποτικών υπαλλήλων και μηχανισμών δεν αποτελεί ένα σύγχρονο φαινόμενο αλλά μια εδραιωμένη πραγματικότητα. Θεωρείται άλλωστε ως η χώρα με την υψηλότερη πυκνότητα ρομπότ παγκοσμίως.

Συγκεκριμένα, για κάθε 10 εργαζόμενους απασχολείται ένα ρομπότ σύμφωνα με την Διεθνή ομοσπονδία ρομποτικής. Επιπρόσθετα, η Νότια Κορέα κατέχει επτά φορές περισσότερους εργαζόμενους ρομπότ από τον παγκόσμιο μέσο όρο, αφήνοντας πολύ πίσω τις Ηνωμένες Πολιτείες και τις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες. Παρά τον ολοένα αυξανόμενο αριθμό των ρομποτικών υπαλλήλων φτάσαμε τελικώς σε μια εποχή όπου η ρομποτική αυτοκτονία δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως ένας δυστοπικός εφιάλτης αλλά ως μία οδυνηρή πραγματικότητα. Μια απλή εικασία έχει πια καταστεί γεγονός, ακόμη και τα ρομποτικά μηχανήματα αδυνατούν να ανταπεξέλθουν στο εργασιακό stress της Νότιας Κορέας.

Σύμφωνα με στοιχεία του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) από το 2022, οι Νοτιοκορεάτες εργάζονται κατά μέσο όρο 1.901 ώρες ετησίως—149 ώρες περισσότερες από τον μέσο όρο του ΟΟΣΑ που είναι 1.752 ώρες. Και αν αυτοί οι αριθμοί δεν σας λένε πολλά τότε θυμηθείτε αυτό: Οι υπερβολικές ώρες εργασίας αποτελούν την κύρια αιτία θανάτου για άτομα ηλικίας 10-39 ετών. Οι εργαζόμενοι της χώρας αντιμετωπίζουν παράλληλα τεράστια πίεση από τους προϊσταμένους τους προκειμένου να φέρουν εις πέρας τα εργασιακά τους καθήκοντα οδηγούνται στην εξάντληση, στην ολοκληρωτική εξαθλίωση. Στη Νότια Κορέα μάλιστα, *gar-jil* ονομάζεται η κουλτούρα της παρενόχλησης στο χώρο εργασίας. Δεν αποκλείεται, λοιπόν, ο επιμελής ρομποτικός υπάλληλος να έδωσε τέλος στην μηχανική ύπαρξη του επηρεασμένος από την τοξική εργασιακή κουλτούρα της χώρας.

Προσωπικά, όμως, η πιο ανησυχητική πτυχή της ιστορίας αυτής μπορεί να αναζητηθεί στην ίδια την λέξη αυτοκτονία. Έχει άλλωστε εξελιχθεί τόσο η τεχνητή νοημοσύνη ώστε να μπορούν οι ρομποτικοί μηχανισμοί να συλλογίζονται, να κατανοούν εις βάθος την έννοια του θανάτου, την πράξη της αυτοκτονίας; Αυτή η όλο αυξανόμενη ανθρωπίνη φύση των ρομποτικών μηχανημάτων μπορεί να διασταυρωθεί παγκοσμίως. Ποικίλα βίντεο με ρομπότ αποθήκης που καταρρέουν θεαματικά δεσπόζουν στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, πυροδοτώντας δημόσιες συζητήσεις σχετικά με το εάν τα περιστατικά είναι απλά σφάλματα ή συμπτώματα βαθύτερων προβλημάτων σχετικά με τον τρόπο διαχείρισης και αντίληψης των ρομπότ στην εργασία. Τελικά, αναρωτιόμαστε ευθυνόταν αυτή η αυτοκτονία σε μια απλή τεχνική βλάβη ή σε μια απόφαση παρμένη μέσα στην απελπισία της εργασιακής εξουθένωσης, μεταμορφωμένη σε μια πράξη απειθαρχίας απέναντι στον ανθρωπινό χειριστή;

Φιλίππα Αγγελούλου Β1

Τεχνητή Νοημοσύνη: «Μια καινούρια πρόκληση για την ανθρωπότητα»

Βρισκόμαστε στον 22ο αιώνα και μια ραγδαία ανάπτυξη έχει καταγραφεί στον κλάδο των επιστημών και συγκεκριμένα της τεχνολογίας! Οι επιστήμονες δημιούργησαν ένα καινούριο «μοντέλο» το οποίο ήρθε για να αλλάξει την ιστορία και αυτό ονομάζεται Τεχνητή Νοημοσύνη (Artificial Intelligence-A.I). Είναι πλέον ευρέως γνωστό πως η ταχεία ανάπτυξή της έχει οδηγήσει και στην εξάπλωσή της σε διάφορους τομείς της ζωής μας. Αρκετά επαγγέλματα έχουν αντικατασταθεί από έναν υπολογιστή και η παρουσία του ανθρώπου λείπει. Παράλληλα με την εξάπλωση της Τεχνητής Νοημοσύνης στον χώρο εργασίας, εμφάνιση έχει κάνει και μια σειρά νέων μοντέλων παρόμοιου τύπου με το A.I., που φαίνεται να ανησυχούν τους επιστήμονες, καθώς θεωρούνται σημαντική απειλή για το ανθρωπινό είδος.

Η Τεχνητή Νοημοσύνη, είναι ένας κλάδος της πληροφορικής, που ασχολείται με την σχεδίαση και την υλοποίηση υπολογιστικών συστημάτων που μιμούνται στοιχεία της ανθρώπινης συμπεριφοράς όπως την επίλυση προβλημάτων, την επεξεργασία στοιχείων, την προσαρμοστικότητα, την κατάληξη σε συμπεράσματα, την αντίληψη κ.ά. Το ευρύ φάσμα της Τεχνητής Νοημοσύνης καλύπτει και διάφορα πεδία επιστημών, όπως της ψυχολογίας, της φιλοσοφίας, της μηχανολογίας και της νευρολογίας.

Κοντά στο 1950 μια ομάδα επιστημόνων, απαρτιζόμενη από φυσικούς, μαθηματικούς και μηχανικούς ξεκίνησαν να δημιουργούν μια υπολογιστική μηχανή. Το 1950, ο Άλαν Τούρινγκ, συνέχισε το έργο αυτό και μέσω της δοκιμής Τούρινγκ επεδίωκε να εξετάσει την ικανότητα μιας μηχανής να μπορεί να συνομιλήσει με τον άνθρωπο. Έως και το 1991 ο άνθρωπος συνεχώς βελτιώνει σε περισσότερα επίπεδα την Τεχνητή Νοημοσύνη και μέσα σε αυτό το χρονολογικό φάσμα περισσότερες γλώσσες προγραμματισμού δημιουργούνται και οι υπολογιστικές μηχανές συνεχώς βελτιώνονται. Σημαντικό γεγονός σημειώθηκε για την ανθρωπότητα το 1994, που οι Ντίκμανς και Ντάιλερ-Μπενζ δοκίμασαν ένα αυτόνομο αυτοκίνητο για περισσότερο από 1.000 χλμ με ταχύτητα 130χλμ/ώρα σε εθνικό δρόμο του Παρισιού υπό συνθήκες αυξημένης κυκλοφορίας. Ένα τέτοιο επίτευγμα έβαλε τους επιστήμονες να θέσουν καινούριους στόχους για τη βελτίωση της Τεχνητής Νοημοσύνης. Οι εταιρίες, λίγο αργότερα, ξεκίνησαν να «λανσάρουν» προηγμένης τεχνολογίας υπολογιστικά μηχανήματα σε διάφορους διαγωνισμούς κερδίζοντας φήμη και θέσεις στα βήθρα, αλλά και σχόλια για την βελτίωσή τους. Είναι πλέον γεγονός ότι η Τεχνητή Νοημοσύνη βρίσκεται στην ακμή της και οι εταιρίες έχουν επικεντρωθεί στην πλήρη αξιοποίησή της. Φτάνουμε και στην περίοδο 2020-22, που η Open AI δημιούργησε ένα καινούριο μοντέλο της Τεχνητής Νοημοσύνης, το Chat GPT. Ένα μηχανήμα ικανό να ακολουθήσει εντολές και να παραγάγει αποτελέσματα σε εκπληκτικά γρήγορο χρονικό διάστημα, λόγω της εντυπωσιακής του αρχιτεκτονικής. Με την ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης, δημιουργήθηκαν παράλληλα τρία μοντέλα: το A.N.I (Artificial Narrow Intelligence), το A.G.I (Artificial General Intelligence) και

το A.S.I (Artificial Super Intelligence). Συνεπώς, καθόλη τη διάρκεια της ιστορίας της Τεχνητής Νοημοσύνης, υπήρξαν αυτά τα τρία στάδια ανάπτυξής της.

Ένα βασικό μοντέλο που είναι ενσωματωμένο στην καθημερινότητά μας είναι το A.N.I. Το μοντέλο αυτό χρησιμοποιείται σε εφαρμογές που εξειδικεύονται σε κάποιο συγκεκριμένο κομμάτι εργασίας. Για παράδειγμα οι Siri, Alexa και Cortana είναι μηχανήματα αλληλεπίδρασης με τον άνθρωπο για την εκτέλεση συγκεκριμένων ενεργειών. Ιδιαίτερη εμφάνιση έχει σημειώσει το μοντέλο A.G.I, για το οποίο σε μια μελέτη των Muller και Vincent C. σημειώθηκε ότι μέχρι και το 2070 η ανάπτυξη αυτού θα καταφέρει να ενσωματωθεί στην καθημερινή μας ρουτίνα. Όμως, το μοντέλο αυτό χρειάζεται να περάσει μια σειρά δοκιμασιών, όπως το να καταφέρει να συνομιλεί με ανθρώπους σε πραγματικό χρόνο, να καταφέρει να κάνει απλές καθημερινές δουλειές π.χ να φτιάχνει καφέ, να μαγειρεύει κ.ά και τέλος να καταφέρει να εκτελεί εργασίες το ίδιο καλά με τους ανθρώπους. Μελέτες έχουν δείξει πως εταιρίες όπως η Honda, με το ρομπότ Assimo και το Πανεπιστήμιο της Βοστώνης με το ρομπότ HD Atlas, ασχολούνται διαρκώς με την εξέλιξη των ρομπότ και χρησιμοποιούν το μοντέλο A.G.I. με σκοπό το ρομπότ να καταφέρει να εκτελεί διάφορες εντολές καθημερινά εξίσου καλά, όπως ο άνθρωπος. Το τελευταίο μοντέλο του A.I., το A.S.I, είναι ο τιτάνας της Τεχνητής Νοημοσύνης. Το μοντέλο αυτό λόγω των λειτουργιών του έχει πολύ ανεπτυγμένες δεξιότητες σκέψης, πιο προηγμένες από τον άνθρωπο και ξεφεύγει κατά πολύ από τα πλαίσια της ανθρώπινης ευφυΐας. Είναι, λοιπόν, ένα μοντέλο που οι επιστήμονες φοβούνται την εξέλιξη του λόγω της δύναμής του. Προς το παρόν, η εξέλιξη των δυο τελευταίων μοντέλων βρίσκεται ακόμα σε πολύ αρχικά στάδια και δεν υπάρχει ακόμα λόγος ανησυχίας. Θα υπήρχε λόγος ανησυχίας, αν το τελευταίο μοντέλο αποκτούσε συνείδηση, αισθήματα και ηθικές αξίες όπως ο άνθρωπος.

Εδώ, όμως, τίθεται ένα “φιλοσοφικό” ερώτημα «Πώς ορίζουμε την λέξη “συνείδηση” εμείς οι άνθρωποι και πώς τα ρομπότ», «τι θεωρούμε συναίσθημα εμείς και τι τα ρομπότ» και τέλος «τι ηθικές αξίες μπορεί να αποκτήσει ένα ρομπότ;». Ακόμα και σήμερα τα ερωτήματα αυτά προβληματίζουν τόσο τους φιλοσόφους όσο και τους επιστήμονες καθώς η απάντηση και η ορθή τεκμηρίωσή τους μένει άλυτη. Καταλαβαίνουμε, λοιπόν, πως αν δεν απαντήσουμε σε αυτά τα στοιχειώδη ερωτήματα, τότε δεν μπορούμε να μιλάμε για την καταπάτηση της ανθρώπινης δύναμης από την Τεχνητή Νοημοσύνη. Αν, όμως, εμείς οι άνθρωποι απαντήσουμε αυτά τα ερωτήματα, τότε σημαίνει ότι αν η τεχνητή νοημοσύνη εξελιχθεί κι άλλο θα μπορεί να ξεπεράσει οποιαδήποτε ανθρώπινη δυνατότητα και να πάρει τον πλήρη έλεγχο. Κάτι τέτοιο σηματοδοτεί την αρχή του τέλους, τότε οι άνθρωποι χάνουν την δύναμή τους και η Τεχνητή Νοημοσύνη αποκτά εξουσία. Αν συμβεί αυτό η κατάσταση θα είναι μη αναστρέψιμη. Πρέπει, λοιπόν, με σύνεση και υπευθυνότητα, να οριοθετήσουμε τις δυνατότητες στις οποίες η Τεχνητή Νοημοσύνη μπορεί να αναπτυχθεί και να μην την αφήνουμε ανεξέλεγκτη.

Παρά τους κινδύνους η Τεχνητή Νοημοσύνη μπορεί να προσφέρει πολλά στον

άνθρωπο, αν χρησιμοποιηθεί σωστά. Οι υπέρογκες βάσεις δεδομένων που διαθέτει, η εκπληκτική αρχιτεκτονική της, καθώς και η ταχύτητα και η ακρίβεια των αποτελεσμάτων, εξοικονομούν ασύλληπτο χρόνο στον άνθρωπο. Με τέτοιες δυνατότητες θα μπορούσαμε να λύσουμε πολυσύνθετα προβλήματα που παρουσιάζονται στην καθημερινότητα μας. Οι δυνατότητες του δεν περιορίζονται πουθενά. Η δυνατότητα να λειτουργεί αδιάλειπτα έχει ως αποτέλεσμα να μπορεί να αξιοποιηθεί σε εργασίες όπως η ασφαλής πλοήγηση σε δίκτυα αυτόνομων αυτοκινήτων, στην εξερεύνηση είτε στο διάστημα είτε στην θάλασσα, στη γρήγορη απασφάλιση εκρηκτικών μηχανισμών, στην κυβερνοασφάλεια κ.α. Πλήθος εταιρειών ανακοινώνουν πως στόχος τους είναι να χρησιμοποιούν την τεχνητή νοημοσύνη στο μέγιστο δυνατό βαθμό αυξάνοντας ολοένα και περισσότερο την παραγωγή τους. Εκτός των επιχειρήσεων πολλά σχολεία από όλο τον κόσμο έχουν αρχίσει να αναγνωρίζουν τη δύναμη της Τεχνητής Νοημοσύνης και μαθαίνουν στα παιδιά να την χρησιμοποιούν συνετά και όχι με λανθασμένο τρόπο.

Από όλα όσα έχουν αναφερθεί μπορούμε να καταλάβουμε πως ένα ανθρώπινο δημιούργημα πάντα έχει τα θετικά και τα αρνητικά του. Η Τεχνητή Νοημοσύνη ήρθε για να μείνει όπως έγινε με τα αυτοκίνητα την περίοδο της Βιομηχανικής Επανάστασης, όπως έγινε με το Ίντερνετ και την εμφάνιση του κινητού. Σκοπός μας είναι να μην το απορρίψουμε. Αντιθέτως, θα πρέπει να εμβαθύνουμε τις γνώσεις μας σε αυτόν τον τομέα και χρησιμοποιώντας την δύναμη του μυαλού μας να καταφέρουμε να επωφεληθούμε. Άλλωστε, η σωστή χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης μπορεί να βελτιώσει κατά πολύ την ποιότητα ζωής των ανθρώπων και να τους προσφέρει μια άνετη, εύκολη και ξεκούραστη ζωή.

Ανδρέας Πινότσας ΓΟΠ4

Κρυπτονομίσματα: Η επανάσταση στον κλάδο της οικονομίας

Αν γυρνάγαμε τον χρόνο είκοσι χρόνια πίσω και ρωτάγαμε τους ανθρώπους αν σε λίγα χρόνια θα μπορούσαν να πληρώνουν με κάποιο άλλου είδους νόμισμα κυρίως ηλεκτρονικής μορφής, θα νόμιζαν ότι παραλογιζόμαστε. Σήμερα, λοιπόν, υπάρχει ραγδαία ανάπτυξη του κλάδου της πληροφορικής που έχει δημιουργήσει ένα καινούριο είδος τεχνολογίας: τα κρυπτονομίσματα. Τα κρυπτονομίσματα είναι μια καινούρια, επαναστατική και πρωτοποριακή μέθοδος στις συναλλαγές μας. Πλέον, αντί των κερμάτων και των χαρτονομισμάτων μπορούμε να χρησιμοποιούμε τα κρυπτονομίσματα για τις αγορές μας. Πράγματι, ισχύει ότι δεν είναι κάτι από και η αξία τους δεν μπορεί να υπολογιστεί εύκολα, διότι πολλοί είναι οι παράγοντες που τα καθορίζουν. Άραγε τι πραγματικά είναι τα κρυπτονομίσματα που κάνει μια μερίδα ανθρώπων να διασπείρει θεωρίες συνωμοσίας γύρω από αυτά, αλλά παράλληλα ανησυχεί τους επενδυτές και τις επιχειρήσεις για την φυσικότητα τους;

Τα κρυπτονομίσματα είναι μια peer-to-peer αποκεντρωμένη μορφή χρήματος η οποία βασίζεται στις αρχές της κρυπτογραφίας για τη διασφάλιση των συναλλαγών. Όπως γίνεται μια συναλλαγή χρημάτων μεταξύ δύο ανθρώπων, έτσι γίνεται και με τα κρυπτονομίσματα, αλλά αντί για ανθρώπους έχουμε υπολογιστές που κάνουν τη συναλλαγή. Άρα οι υπολογιστές μπορούν να κάνουν συναλλαγές όποτε θέλουν χωρίς να έχουμε εμείς τον πλήρη έλεγχο; Όχι! Οι υπολογιστές διασφαλίζουν να μην μπορεί κάποιο τρίτο άτομο να παραβιάσει τις συναλλαγές μας, γι' αυτό είναι και δύσκολη η παρουσία κεντρικών αρχών ελέγχου. Η τεχνογνωσία που αναπτύχθηκε γύρω από αυτά ονομάστηκε blockchain, δηλαδή είναι η δυνατότητα να αποθηκεύουμε στοιχεία σε μπλοκ-μικρά κουτιά-όπου το ένα συνδέεται με το άλλο και δεν αλλοιώνεται η αλυσίδα αυτή στα οποία βρίσκονται.

Η ιστορία των κρυπτονομισμάτων ξεκινάει το 1998 από τον Wei Dai, ο οποίος υποστήριξε πως πρέπει να υπάρχει μια νέα μορφή χρήματος όπου να ελέγχεται αποκλειστικά από τον χρήστη χωρίς να επεμβαίνουν κεντρικές αρχές στη διασφάλιση των συναλλαγών. Την ιδέα αυτή δέκα χρόνια αργότερα την υλοποίησε ο Satoshi Nakamoto, δημιουργός του Bitcoin και επινοητής της πρώτης βάσης δεδομένων Blockchain. Από τότε μέχρι σήμερα, τα κρυπτονομίσματα έχουν ξεπεράσει συνολική κεφαλαιοποίηση τα τρία τρισεκατομμύρια με κύριους ανταγωνιστές πλέον μεγάλους κολοσσούς εταιρειών, όπως την Amazon, BlackRock, Nvidia, Google, Saudi Aramco κ.

Τα κρυπτονομίσματα πλέον είναι και περιουσιακό στοιχείο, το οποίο έχει νομιμοποιηθεί στις περισσότερες χώρες. Η απόκτηση κρυπτονομισμάτων μπορεί να γίνει με πολλούς τρόπους. Για παράδειγμα, μπορεί να γίνει είτε με την αγοραπωλησία σε κάποιο εξουσιοδοτημένο ανταλλακτήριο είτε με την εξόρυξη από ηλεκτρονικούς υπερυπολογιστές, που εξειδικεύονται σε αυτό.

Παρά τα θετικά χαρακτηριστικά, υπάρχει και η αρνητική πλευρά. Τα κρυπτονομίσματα χαρακτηρίζονται από μια έντονη αστάθεια τιμών. Αυτό είναι ένα φαινόμενο που προκύπτει κυρίως από τη συνύπαρξη τεχνολογικών, οικονομικών και ψυχολογικών παραγόντων. Εκτός αυτού υπάρχει μια διαφορά εμπιστοσύνης ανάμεσα στα κρυπτονομίσματα και στα παραδοσιακά περιουσιακά στοιχεία, όπως είναι ο χρυσός ή οι μετοχές, κάτι που καθιστά τις τιμές εύκολα ασταθείς. Επίσης, η ακανόνιστη ρύθμιση της αξίας τους, σε αντίθεση με μετοχές που συνδέονται με εταιρικά κέρδη, ωθεί τους επενδυτές να βασίζονται σε συναισθήματα (π.χ. FOMO - φόβος του να χάσουν ευκαιρίες που οδηγεί σε πανικόβλητες αγοραπωλησίες χωρίς κέρδος) και σε φήμες, όπως δημοσιεύσεις στα social media. Ακόμα, η απουσία ενός ισχυρού κανονιστικού πλαισίου διευκολύνει τη χειραγώγηση της αγοράς, όπου μεγάλοι κάτοχοι, τεχνητά ανεβάζουν τις τιμές, προκειμένου να πουλήσουν με κέρδος, αφήνοντας μικροεπενδυτές με ζημιές. Επιπλέον, οι ανακοινώσεις των ειδήσεων, όπως κυβερνητικές απαγορεύσεις, (π.χ. η σκέψη απαγόρευσης των κρυπτονομισμάτων στην Κίνα) τεχνολογικές αναβαθμίσεις (π.χ. η μετάβαση του Ethereum σε Proof of Stake) ή σκάνδαλα ασφαλείας (π.χ. χακαρίσματα ανταλλαγών), προκαλούν απρόβλεπτες διακυμάνσεις στην τιμή. Ακόμα εντείνεται ο κίνδυνος καθώς οι επενδυτές αναγκάζονται να πουλήσουν βιαστικά σε περιπτώσεις πτώσης, επιταχύνοντας την κατάρρευση τιμών. Παράλληλα, η ανισορροπία προσφοράς και ζήτησης, ιδίως σε νομίσματα με αυστηρά όρια (π.χ. Bitcoin) δημιουργεί πιέσεις όταν η ζήτηση αλλάζει, ενώ η συνεχής εμφάνιση νέων για μαζικές απώλειες χρημάτων από άχρηστα νομίσματα υπονομεύει την εμπιστοσύνη στην αγορά.

Παρατηρούμε πως τα κρυπτονομίσματα δεν είναι κάτι το υπερφυσικό παρά μόνο μια τεχνολογία του κλάδου της πληροφορικής που δημιουργήθηκε με σκοπό να υπάρξουν νέες ευκαιρίες στην αγορά. Ωστόσο, για την επένδυση σε αυτά πάντοτε απαιτούνται γνώσεις και εξειδίκευση ώστε να μην υπάρξουν ζημιές. Αν και είμαι σίγουρος πως αν η τεχνολογία συνεχίσει να αναπτύσσεται με τάχιστους ρυθμούς, τα κρυπτονομίσματα θα καταφέρουν να αποτελέσουν το κυριότερο νόμισμα στις συναλλαγές μας.

Ανδρέας Πινότσας ΓΟΠ4

Προώθηση της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης για τη μείωση της φτώχειας

«Αν η φτώχεια είναι μια ασθένεια που μολύνει ολόκληρη την κοινότητα με τη μορφή της ανεργίας και της βίας, τα σχολεία που αποτυγχάνουν και τα κατεστραμμένα σπίτια, τότε δεν μπορούμε απλώς να αντιμετωπίσουμε αυτά τα συμπτώματα μεμονωμένα. Πρέπει να θεραπεύσουμε ολόκληρη την κοινότητα». — Πρόεδρος Μπαράκ Ομπάμα, 44ος Πρόεδρος των Η.Π.Α.

Μία από τις κύριες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν σήμερα τα κράτη μέλη είναι η βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη. Αυτό σημαίνει ότι οι χώρες θέλουν να αυξήσουν τα παραγόμενα αγαθά και τις υπηρεσίες τους χωρίς να δημιουργήσουν περαιτέρω οικονομικά, περιβαλλοντικά, κοινωνικά προβλήματα ή επιπλοκές ή να βασίζονται σε μη βιώσιμες πρακτικές. Ένα σημαντικό πλεονέκτημα της αυξημένης οικονομικής δραστηριότητας είναι ότι μας επιτρέπει να αντιμετωπίσουμε σημαντικά ζητήματα, όπως η φτώχεια, με σωστές πολιτικές και να επιτύχουμε την οικονομική ανάπτυξη με βιώσιμο τρόπο, μέσω υπεύθυνης κατανομής πόρων, με επίκεντρο την εκπαίδευση και την ανάπτυξη. Γι' αυτό, στις 8 Σεπτεμβρίου 2000, εγκρίθηκαν οι Αναπτυξιακοί Στόχοι της Χιλιετίας (ΑΣΧ), με στόχο την επίλυση μεγάλων παγκόσμιων ζητημάτων, όπως η φτώχεια και η πείνα. Δεκαπέντε χρόνια αργότερα, στις 25 Σεπτεμβρίου 2015, εγκρίθηκε η Ατζέντα 2030, η οποία περιλαμβάνει δεκαεπτά στόχους βιώσιμης ανάπτυξης που πρέπει να επιτευχθούν μέχρι τότε. Ο πρώτος στόχος ήταν να τερματιστεί η φτώχεια σε όλες τις μορφές της παντού.

Ωστόσο, για να προσεγγίσει κανείς αυτό το θέμα, πρέπει πρώτα να εντοπίσει τα εμπόδια που υπάρχουν τόσο στη βιώσιμη ανάπτυξη όσο και στη μείωση της φτώχειας. Αυτά περιλαμβάνουν ορισμένα επαγγελματικά ζητήματα, όπως η ανεργία, η άτυπη απασχόληση και η εισοδηματική ανισότητα. Μπορούν επίσης να προκύψουν προκλήσεις σχετικά με την εκπαίδευση και παγκόσμιες οικονομικές κρίσεις. Είναι πρωταρχικής σημασίας να ληφθούν υπόψη και οι ηθικές εκτιμήσεις του θέματος, όπως η εκμετάλλευση των εργαζομένων και η υποβάθμιση του περιβάλλοντος.

Επομένως, γίνεται αντιληπτό ότι η προώθηση της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης για τη μείωση της φτώχειας αποτελεί επιτακτική ανάγκη στις μέρες μας, εάν λάβει κανείς υπόψη του την καθολικότητα αυτού του προβλήματος.

Τσαμπίκα Κουτουνίδη Α5, Κωνσταντία Κρονιέ Α5

Περσειδες

Οι Περσειδες είναι βροχή μετεώρων, κοινώς πεφταστέρια και κινούνται με ταχύτητα ανιχνεύσιμη με γυμνό μάτι. Κάθε φωτεινό φαινόμενο που εμφανίζεται μέσα στην ατμόσφαιρα της Γης ονομάζεται μετέωρο. Ως αποτέλεσμα της εισόδου αυτών των σωματιδίων με μεγάλη ταχύτητα, οι Περσειδες αποκτούν την ταχύτητα των 60 χιλιομέτρων ανά δευτερόλεπτο. Ο μεγαλύτερος αριθμός που έχει παρατηρηθεί στον ουρανό είναι έως και 100 μετέωρα την ώρα. Ονομάζονται έτσι διότι παρατηρούνται από το βόρειο ημισφαίριο -εξαιτίας της τροχιάς του κομήτη από τον οποίο προέρχονται- κάθε καλοκαίρι και πρόκειται για διάπτοντες αστέρες που πέφτουν από την περιοχή στην οποία βρίσκεται ο αστερισμός του Περσέα.

Το φαινόμενο παρατηρείται κάθε χρόνο από τα μέσα Ιουλίου έως και τις αρχές Σεπτεμβρίου και η κορύφωσή του γίνεται στα μέσα του Αυγούστου. Οι δύο κύριες μεταβλητές στις οποίες βασίζεται η ορατότητά μας είναι ο καιρός και η φάση της Σελήνης, για αυτό και η κατάλληλη ώρα για την παρακολούθηση του φαινομένου είναι μετά τα μεσάνυχτα. Το έτος 2024, το φεγγάρι την ημέρα του φαινομένου είχε δύσει, γεγονός που μας βοήθησε να έχουμε μεγαλύτερη ορατότητα στον σκοτεινό ουρανό σε σχέση με άλλες χρονιές. Είναι εξίσου σημαντικό να βρισκόμαστε μακριά από τα φώτα της πόλης, εφόσον η φωτορύπανση προκαλεί μείωση στην αντίθεση μεταξύ των αστερών και του φόντου του ουρανού.

Η ανακάλυψη των Περσειδων οφείλεται σε Κινέζους αστρονόμους που τις κατέγραψαν για πρώτη φορά το 36 μ.Χ. Είναι υπολείμματα μεγέθους από 0,1 χιλιοστά έως και μερικά εκατοστά, του κομήτη 109P/Σουίφτ-Τατλ, που διασταυρώνεται με την τροχιά της Γης. Ο εν λόγω κομήτης ανακαλύφθηκε το 1862 από τους αστρονόμους Λιούις Σουίφτ και Χόρας Τατλ και ο πυρήνας του είναι 26 χιλιόμετρα. Απαιτούνται περίπου 133 χρόνια για να ολοκληρώσει μία φορά γύρω από τον Ήλιο. Το τελευταίο κοντινό πέρασμά του από τη Γη ήταν το 1992 και το επόμενο αναμένεται να γίνει το 2126, χωρίς να αποτελεί απειλή για τον πλανήτη μας.

Φωτογραφία: NASA/Preston Dyches

Πράσινο, μωβ, ροζ, πορτοκαλί και άσπρο... Οι Περσειίδες είναι γνωστές για τα εντυπωσιακά χρώματά τους. Πώς δημιουργούνται όμως; Τα χρώματα των Περσειδών έχουν συνδεθεί με τα στοιχεία που παρατηρούνται στα μετέωρα, όπως το ασβέστιο, το μαγνήσιο, το νάτριο, το σίδηρο και το πυρίτιο. Βέβαια, και η ταχύτητα είναι ένας σημαντικός παράγοντας. Όταν οι Περσειίδες εισέρχονται στην ατμόσφαιρα της γης, αναπτύσσονται πολύ μεγάλες δυνάμεις τριβής ανάμεσα στο υλικό του μετεωρίτη και στην ατμόσφαιρα με αποτέλεσμα να παράγεται θερμότητα. Ταυτόχρονα συμπιέζεται ένα «μαξιλάρι» αέρα μπροστά από το μετέωρο και όσο μεγαλύτερη είναι η πίεση, τόσο περισσότερο θερμαίνεται ο αέρας. Τα μόρια του αέρα που έρχονται σε επαφή με τον μετεωρίτη ιονίζονται. Κατά τη διαδικασία του ιονισμού, τα μόρια υδρογόνου αποκτούν ηλεκτρόνια, δηλαδή αρνητικό φορτίο, και γίνονται ιόντα. Όταν τα ηλεκτρόνια χάνονται εκπέμπουν ένα φωτόνιο, ένα πακέτο φωτός. Όσο μεγαλύτερη είναι η ενέργεια που περιέχεται σε αυτό το πακέτο, τόσο πιο έντονο θα είναι και το φως που θα εκπέμπει. Τέλος, η ενέργεια του μετεωρίτη είναι μηχανική και μετατρέπεται σε θερμότητα, και ένα μέρος της μετατρέπεται σε φως. Μέσω της θέρμανσης, καταστρέφεται το μεγαλύτερο μέρος ή στην περίπτωση των Περσειδών, όλος ο μετεωρίτης.

Χριστίνα Αντωνάκου Β1

Φωτογραφία: NASA/Preston Dyches

Απανθρακοποίηση της Ναυτιλίας: Δρόμοι προς ένα Βιώσιμο Μέλλον

Η παγκόσμια ναυτιλιακή βιομηχανία είναι υπεύθυνη για τη μεταφορά περίπου του 90% του παγκόσμιου εμπορίου και αποτελεί επίσης σημαντική πηγή εκπομπών αερίων θερμοκηπίου. Καθώς η κλιματική αλλαγή γίνεται συνεχώς μια αυξανόμενη απειλή είναι επείγουσα η ανάγκη για απανθρακοποίηση αυτού του τομέα.

Η απανθρακοποίηση των πλοίων αναφέρεται στη μείωση ή την εξάλειψη των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) από τις ναυτιλιακές δραστηριότητες μέσω ενός συνδυασμού εναλλακτικών καυσίμων, τεχνολογιών ενεργειακής απόδοσης, ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και βελτιστοποιημένων πρακτικών λειτουργίας. Στο κείμενο αυτό θα αναφερθούν οι βασικοί τρόποι απανθρακοποίησης των πλοίων καθώς και οι προκλήσεις και οι δυσκολίες που υπάρχουν για την πλήρη απανθρακοποίησή τους.

Μία από τις πιο ισχυρές οδούς προς την απανθρακοποίηση είναι η υιοθέτηση εναλλακτικών, χαμηλότερου άνθρακα, καυσίμων. Τα παραδοσιακά ναυτιλιακά καύσιμα, όπως το πετρέλαιο, είναι εξαιρετικά ενεργοβόρα και συμβάλλουν σημαντικά στις εκπομπές του διοξειδίου του άνθρακα. Ως μια αρχική εναλλακτική το Υδροποιημένο Φυσικό Αέριο (LNG) προσφέρει μια καθαρότερη καύση, παράγοντας λιγότερο CO₂ σε σύγκριση με τα συμβατικά καύσιμα και μειώνοντας τους ρύπους. Αν και το LNG είναι ένα ορυκτό καύσιμο που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να βοηθήσει στην απανθρακοποίηση των πλοίων, χρειάζεται προσοχή και άριστες εγκαταστάσεις καθώς είναι επικίνδυνο πολύ για την υγεία του ανθρώπου. Παράλληλα, τη λύση δίνουν τα βιοκαύσιμα που φτιάχνονται από φυτά ή άλλα οργανικά υλικά. Είναι σημαντικό ότι έχουν τη δυνατότητα να μειώσουν τις εκπομπές CO₂ σε σύγκριση με τα παραδοσιακά καύσιμα, όπως το πετρέλαιο, καθώς προέρχονται από ανανεώσιμες πηγές. Ωστόσο, η χρήση των βιοκαυσίμων εγείρει κάποιες ανησυχίες. Η καλλιέργεια φυτών για βιοκαύσιμα καταλαμβάνει εκτάσεις γης και χρειάζεται νερό, ενώ η μεγάλη παραγωγή τους μπορεί να απαιτεί τεράστιες οικονομικές δαπάνες για να δημιουργηθεί χώρος ώστε να παραχθούν. Για αυτό είναι σημαντικό να βρούμε τρόπους να παράγουμε βιοκαύσιμα με βιώσιμο τρόπο, ώστε να μην προκαλούν περισσότερα προβλήματα από όσα λύνουν. Επιπλέον, η πράσινη αμμωνία και το υδρογόνο είναι εναλλακτικές επιλογές που βοηθούν στην απανθρακοποίηση των πλοίων, καθώς δεν παράγουν εκπομπές CO₂, όταν χρησιμοποιούνται ως καύσιμο.

Αυτά τα καύσιμα παράγονται από ανανεώσιμες πηγές και αποδίδουν μηδενικές εκπομπές. Ωστόσο, τόσο η αμμωνία όσο και το υδρογόνο, απαιτούν σημαντικές βελτιώσεις στην αποθήκευση, τις υποδομές και τις τροποποιήσεις κινητήρων για να εφαρμοστούν σε όλα τα πλοία. Τέλος, η μεθανόλη είναι μια εναλλακτική επιλογή, παρέχοντας χαμηλότερες εκπομπές και προσαρμοστικότητα σε διάφορους τύπους κινητήρων, όμως παρουσιάζει προκλήσεις αποθήκευσης και διαχείρισης.

Πέρα από τις δυνατότητες που προσφέρουν τα εναλλακτικά καύσιμα, η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης στον σχεδιασμό των πλοίων και των κινητήρων αποτελεί έναν σημαντικό πυλώνα της απανθρακοποίησης. Η πρόοδος στον σχεδιασμό του hull (υδατοστεγή ή βάση των πλοίων) είναι σημαντική με τα σύγχρονα σχέδια που έχουν αναπτυχθεί για να μειώνουν την αντίσταση και να βελτιώνουν την απόδοση του καυσίμου. Ακόμα, στον τομέα της πρόωσης, η τεχνολογία των κινητήρων έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο. Οι διπλού καυσίμου κινητήρες που μπορούν να λειτουργούν με πολλούς τύπους καυσίμου επιτρέπουν στα πλοία να αλλάζουν μεταξύ καυσίμων όπως το LNG και το παραδοσιακό πετρέλαιο, ανάλογα με τη διαθεσιμότητα και τις περιβαλλοντικές παραμέτρους. Πλέον, καινοτομίες όπως οι κυψέλες καυσίμου και τα ηλεκτρικά ή υβριδικά συστήματα πρόωσης, έχουν επίσης συμβάλει στη μείωση των εκπομπών. Επιπλέον, τα συστήματα αερολίπανσης μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να δημιουργήσουν ένα στρώμα φυσαλίδων αέρα κάτω από το hull, μειώνοντας ακόμη περισσότερο την τριβή και βελτιώνοντας την απόδοση του καυσίμου.

Η ενσωμάτωση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας αποτελεί ένα φυσικό επόμενο βήμα στην προσπάθεια για ναυτιλία χωρίς άνθρακα. Η υποβοήθηση της πρόωσης με άνεμο έχει επανεξεταστεί με την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών, όπως οι ρότορες Flettner, οι αετοί και τα σύγχρονα συστήματα πανιών, που αξιοποιούν την αιολική ενέργεια για να παρέχουν επιπλέον πρόωση. Τα συστήματα αυτά, που μειώνουν την εξάρτηση από τους κινητήρες καύσης, έχουν ήδη εγκατασταθεί σε ορισμένα πλοία. Η ηλιακή ενέργεια επίσης παίζει ρόλο, αν και είναι περιορισμένη ως προς την ικανότητά της να καλύψει πλήρως τις ανάγκες ενός πλοίου. Τα ηλιακά πάνελ μπορούν να παρέχουν ηλεκτρισμό για βοηθητικά συστήματα και να μειώσουν τη συνολική κατανάλωση καυσίμου. Αν και η ηλιακή ενέργεια δεν αρκεί για την πρόωση, αποτελεί ένα πολύτιμο συμπλήρωμα στις υπόλοιπες προσπάθειες απανθρακοποίησης.

Οι προσπάθειες απανθρακοποίησης επεκτείνονται πέρα από τα πλοία και στις υποδομές των λιμένων. Η ηλεκτροδότηση των λιμένων ή η παροχή ρεύματος ξηράς επιτρέπει στα πλοία να συνδέονται με μια ηλεκτρική πηγή όταν βρίσκονται σταθμευμένα, αντί να χρησιμοποιούν γεννήτριες ντίζελ. Αυτό μειώνει τις εκπομπές στις λιμενικές περιοχές, βελτιώνει την ποιότητα του αέρα και μειώνει τον περιβαλλοντικό αντίκτυπο στις παράκτιες κοινότητες. Επιπλέον, η υποδομή των λιμένων για εναλλακτικά καύσιμα είναι ζωτικής σημασίας για τη στήριξη των καθαρότερων πλοίων, απαιτώντας επενδύσεις σε εγκαταστάσεις ανεφοδιασμού και επαναφόρτισης για πλοία που κινούνται με υδρογόνο, αμμωνία και LNG.

Όλοι οι τρόποι που αναφέρθηκαν βοηθούν σε μεγάλο βαθμό στη μείωση των επιπέδων διοξειδίου του άνθρακα στην ατμόσφαιρα, αλλά η εφαρμογή τους στα πλοία έχει δυσκολίες. Για παράδειγμα, τα εναλλακτικά καύσιμα, όπως το υδρογόνο και η αμμωνία, απαιτούν μεγάλες αναβαθμίσεις στις υποδομές λιμένων, από δεξαμενές αποθήκευσης έως εξειδικευμένους σταθμούς ανεφοδιασμού. Επίσης, οι τεχνολογίες

και τα καύσιμα αυτά συνοδεύονται από υψηλό οικονομικό κόστος και ο ναυτιλιακός τομέας αντιμετωπίζει δυσκολίες στην εξασφάλιση των απαραίτητων επενδύσεων για να εκσυγχρονίσει τα υπάρχοντα πλοία ή να κατασκευάσει νέα, ενεργειακά αποδοτικά.

Η απανθρακοποίηση της ναυτιλίας είναι ζωτικής σημασίας για τη μείωση των παγκόσμιων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Ένας συνδυασμός εναλλακτικών καυσίμων, ενεργειακά αποδοτικών σχεδιασμών, ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, βελτιστοποιημένων λειτουργιών και ηλεκτροδότησης των λιμένων προσφέρει μια ολοκληρωμένη στρατηγική για την επίτευξη αυτού του στόχου. Παρόλο που η πορεία προς την απανθρακοποίηση είναι σύνθετη και θα απαιτήσει σημαντικές επενδύσεις, καινοτομία και υποστήριξη από την πολιτεία, η μέχρι τώρα πρόοδος αναδεικνύει τη δέσμευση της βιομηχανίας για ένα βιώσιμο μέλλον.

Ανδρέας Πινότσας ΓΟΠ4

Τα κοράλλια πεθαίνουν και πρέπει να αναλάβουμε δράση!

Οι κοραλλιογενείς ύφαλοι αποτελούν ένα από τα πολυτιμότερα και πιο ευαίσθητα οικοσυστήματα του πλανήτη. Παρόλο που καλύπτουν λιγότερο από το 1% της επιφάνειας των ωκεανών, φιλοξενούν περίπου το 25% όλων των θαλάσσιων ειδών. Παράλληλα, προστατεύουν τις παράκτιες περιοχές από τις καταιγίδες και τα κύματα, ενώ ενισχύουν την αλιεία και τον τουρισμό, δημιουργώντας οικονομικές ευκαιρίες για τις τοπικές κοινότητες.

Ωστόσο, οι ύφαλοι υποφέρουν από τις συνέπειες της κλιματικής αλλαγής. Ένα από τα καταστροφικότερα φαινόμενα που απειλούν τους υφάλους είναι η λεύκανση των κοραλλιών, που προκαλείται όταν αυτά παραμένουν για μεγάλο χρονικό διάστημα σε νερά θερμότερα από το φυσιολογικό. Οι άλγες (φύκια) και οι μικροοργανισμοί που παρέχουν τροφή στο κοράλλι μέσω της φωτοσύνθεσης αποκολλώνται από αυτό. Όταν αυτό συμβεί, τα κοράλλια χάνουν το χρώμα τους και αν οι συνθήκες δεν βελτιωθούν, πεθαίνουν. Η καταστροφή των υφάλων έχει σοβαρές συνέπειες για τη θαλάσσια ζωή και την ανθρώπινη οικονομία.

Για την αντιμετώπιση τόσο της λεύκανσης όσο και των υπόλοιπων προκλήσεων που θέτουν σε κίνδυνο τους κοραλλιογενείς υφάλους, οι επιστήμονες έχουν αναπτύξει καινοτόμες μεθόδους για την αποκατάσταση των υφάλων. Η πιο αποτελεσματική και σημαντικότερη ήταν η καλλιέργεια κοραλλιών σε ελεγχόμενα περιβάλλοντα και εν συνεχεία η μεταφύτευσή τους σε κατεστραμμένες περιοχές.

Καλλιέργεια Κοραλλιών: Μια Καινοτόμος Προσέγγιση

Η καλλιέργεια κοραλλιών σε ελεγχόμενα περιβάλλοντα αποτελεί μία από τις πιο υποσχόμενες μεθόδους για την αποκατάσταση των υφάλων.

Η διαδικασία αυτή περιλαμβάνει την αναπαραγωγή κοραλλιών σε εργαστήρια ή υπό ειδικές συνθήκες σε υδάτινες δεξαμενές, όπου οι επιστήμονες μπορούν να ελέγχουν τη θερμοκρασία, την αλατότητα και την ποιότητα του νερού. Στόχος είναι η ανάπτυξη κοραλλιών που θα είναι ανθεκτικότερα σε δυσμενείς περιβαλλοντικές συνθήκες, όπως η άνοδος της θερμοκρασίας των θαλασσών και η ρύπανση.

Η καλλιέργεια κοραλλιών ξεκινά συνήθως με τη συλλογή μικρών κομματιών κοραλλιών από υγιείς ύφαλους. Αυτά τα κομμάτια τοποθετούνται σε ειδικά κλουβιά ή σε «φυτώρια», όπου αναπτύσσονται και πολλαπλασιάζονται. Τα φυτώρια αυτά μπορεί να βρίσκονται στην επιφάνεια του νερού ή σε μικρότερες, προστατευμένες περιοχές κοντά στις ακτές. Η διαδικασία αυτή επιτρέπει την προστασία των νεαρών κοραλλιών από δυσμενείς περιβαλλοντικές συνθήκες και παράλληλα τους παρέχει την απαραίτητη τροφή και τις βέλτιστες συνθήκες για ταχεία ανάπτυξη.

Σημαντικός παράγοντας στην καλλιέργεια κοραλλιών αποτελεί η επιλογή των ειδών. Ορισμένα είδη κοραλλιών είναι πιο ανθεκτικά στις αυξημένες θερμοκρασίες. Οι επιστήμονες εστιάζουν στην αναπαραγωγή αυτών των ειδών, τα οποία έχουν καλύτερη πιθανότητα επιβίωσης και προσαρμογής σε δύσκολες περιβαλλοντικές συνθήκες.

Μεταφύτευση Κοραλλιών: Το Επόμενο Βήμα για την Αποκατάσταση

Αφού τα κοράλλια αναπτυχθούν σε ελεγχόμενο περιβάλλον, το επόμενο βήμα είναι η μεταφύτευσή τους σε περιοχές που έχουν υποστεί καταστροφή. Η διαδικασία αυτή απαιτεί προσοχή, αφού οι μεταφυτευόμενοι ύφαλοι πρέπει να τοποθετούνται σε περιοχές με τις βέλτιστες περιβαλλοντικές συνθήκες, ώστε να αυξάνονται οι πιθανότητες επιβίωσής τους.

Οι επιστήμονες χρησιμοποιούν διάφορες τεχνικές για τη μεταφύτευση των κοραλλιών. Σε πολλές περιπτώσεις, τα κοράλλια τοποθετούνται σε ειδικές υποβρύχιες δομές ή σε «υποστρώματα» που προσομοιάζουν τον φυσικό πυθμένα του βυθού. Αυτές οι δομές προσφέρουν στα κοράλλια σταθερότητα και προστασία από τα θαλάσσια ρεύματα και τη διάβρωση. Επίσης, οι επιστήμονες προσπαθούν να επιλέξουν περιοχές για μεταφύτευση με τις βέλτιστες συνθήκες, όπως περιοχές με βαθύτερο νερό ή αυτές που είναι περισσότερο προστατευμένες από την ανθρώπινη δραστηριότητα.

Μερικές φορές, πραγματοποιούνται και προσθήκες σε ήδη υπάρχοντες υφάλους. Έτσι, συχνή είναι η τοποθέτηση μικρών κομματιών κοραλλιών σε περιοχές που είναι ακόμη ζωντανές, ώστε να ενισχυθεί η βιοποικιλότητά τους και να δημιουργηθεί ένας βιώσιμος πληθυσμός κοραλλιών. Ακόμη, με την πάροδο των χρόνων αυξάνονται οι περιπτώσεις όπου τα κοράλλια καλλιεργούνται σε συνεργασία με τις τοπικές κοινότητες. Έτσι οι ντόπιοι έρχονται σε επαφή με τις προσπάθειες για την αποκατάσταση αυτών των οικοσυστημάτων και διασφαλίζεται η διατήρηση και συνεχιζόμενη προστασία των περιοχών αυτών.

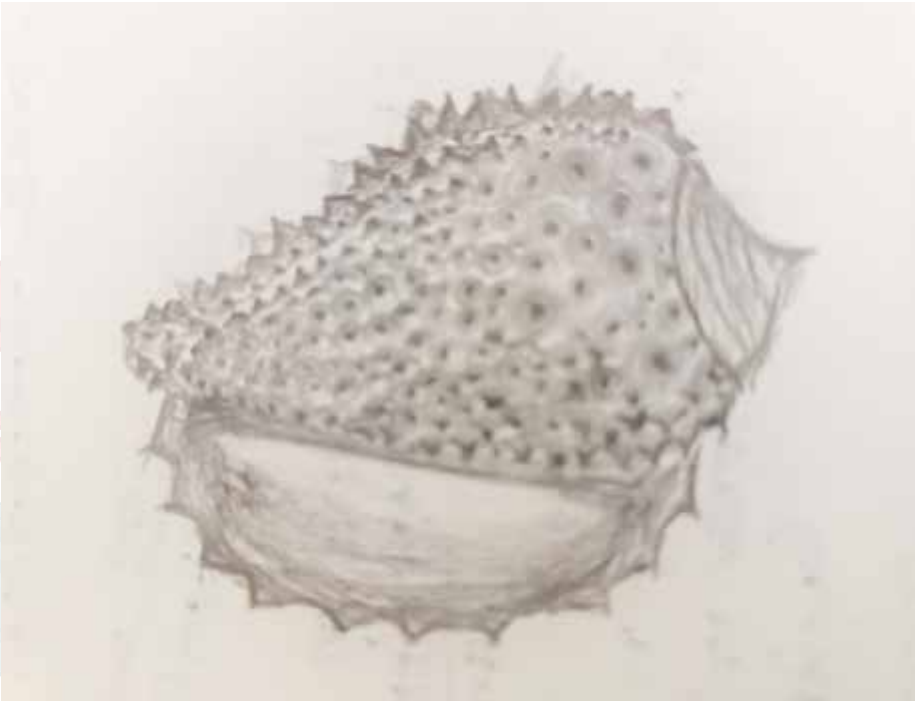
Προκλήσεις και Προοπτικές

Η αποκατάσταση των κοραλλιογενών υφάλων μέσω καλλιέργειας και μεταφύτευσης κοραλλιών είναι μια διαδικασία που απαιτεί υπομονή και συνεχείς προσπάθειες. Η κλιματική αλλαγή συνεχίζει να αποτελεί την κύρια απειλή για την επιβίωση των κοραλλιών, και η συνεχής αλλαγή των περιβαλλοντικών συνθηκών καθιστά δύσκολη την αποκατάσταση των υφάλων σε μεγάλη κλίμακα.

Ωστόσο, οι τεχνολογικές εξελίξεις και οι πρόσφατες έρευνες δείχνουν ένα ελπιδοφόρο μέλλον. Η ανάπτυξη νέων τεχνικών και η χρήση πιο ανθεκτικών ειδών κοραλλιών έχουν οδηγήσει σε σημαντική πρόοδο στην αποκατάσταση των υφάλων. Ενδεικτικά, η μεταφύτευση κοραλλιών σε συνδυασμό με τη δημιουργία προστατευμένων θαλάσσιων περιοχών έχει αποδώσει ήδη θετικά αποτελέσματα, με τους αναγεννημένους υφάλους να δείχνουν σημάδια «ανάρρωσης» και αύξησης της βιοποικιλότητας.

Οι κοραλλιογενείς ύφαλοι αποτελούν ένα από τα σημαντικότερα οικοσυστήματα του πλανήτη μας. Είναι επιτακτική η ανάγκη να τους προστατέψουμε και να συμβάλουμε στις προσπάθειες για την αναγέννησή τους. Σε έναν κόσμο που συνεχώς αλλάζει και το μέλλον είναι αβέβαιο, είναι πλέον αδιαμφισβήτητα υψίστης σημασίας να προστατέψουμε τα πολύτιμα οικοσυστήματα που έχουν απομείνει.

Μιχαήλ Ναθαναήλ Α7

Αριάδνη Μννιάτη Α6

Bullying

Στη σημερινή εποχή, το bullying είναι, δυστυχώς, ένα πρόβλημα που έχει λάβει τεράστιες διαστάσεις. Τα περιστατικά που βλέπουμε και ακούμε καθημερινά στις ειδήσεις ολοένα και αυξάνονται. Τίτλοι όπως «Περιστατικό bullying εντοπίστηκε χθες στην πλατεία» ή «Διαδικτυακό bullying έκαναν ανήλικοι σε συμμαθητή τους», κυκλοφορούν παντού. Γεννιούνται, λοιπόν, τα ακόλουθα ερωτήματα: Τί είναι στ' αλήθεια το bullying; Θα μπορέσει, άραγε, να αντιμετωπιστεί ποτέ;

Η λέξη «bullying» αποτελεί έναν επιστημονικό όρο και γι' αυτό πρέπει να υπάρχει κάποιος ορισμός, κάποια, δηλαδή, βασικά γνωρίσματα που να χαρακτηρίζουν το φαινόμενο. Έτσι, για να μπορέσει κάποιος να χαρακτηρίσει μια κατάσταση ως bullying, θα πρέπει, αρχικά να είναι μια κατάσταση ή μία συμπεριφορά επαναλαμβανόμενη. Επίσης, με βάση τη βιβλιογραφία, θα πρέπει, να συμβαίνει για τουλάχιστον έναν μήνα, ωστόσο αυτό δεν είναι απόλυτο. Bullying μπορεί κάλλιστα να θεωρηθεί μία κατάσταση που κάνει τον δέκτη να αισθάνεται άσχημα, ακόμα και αν συμβαίνει μόνο για μία εβδομάδα, ή μόνο τρεις, για παράδειγμα, φορές την εβδομάδα και όχι κάθε μέρα.

Έτσι, η πρόθεση για βλάβη αποτελεί το δεύτερο χαρακτηριστικό. Είναι, δηλαδή απαραίτητο, το άτομο που ασκεί το bullying να θέλει αναμφίβολα να προκαλέσει πόνο, είτε σωματικό είτε ψυχικό, σε αυτόν που δέχεται την πράξη του. Τέλος, για να θεωρηθεί κάτι bullying, είναι απαραίτητο να υπάρχει κάποιου είδους ανισορροπία δύναμης μεταξύ των δύο πλευρών (δηλαδή αυτού που ασκεί και αυτού που δέχεται). Πιο συχνά συναντάται η διαφορά στην ηλικία (π.χ μικρότερος-μεγαλύτερος μαθητής), η διαφορά στη σωματική διάπλαση (π.χ. κοντότερος-ψηλότερος) και η αριθμητική διαφορά, δηλαδή πολλοί εναντίον ενός.

Επομένως, για να ονομάσουμε μια κατάσταση «bullying» είναι αναγκαίο να πληρούνται και τα τρία αυτά κριτήρια. Διαφορετικά, δεν αναφερόμαστε σε περιστατικό bullying αλλά σε περιστατικό βίας.

Διάκριση Βίας και Bullying

Έχει επικρατήσει στην καθημερινότητά μας η λέξη "bullying" να χρησιμοποιείται αυθόρμητα για να περιγράψει οποιοδήποτε περιστατικό συμβαίνει το οποίο περιλαμβάνει βία. Όμως, το bullying και η βία είναι δύο διαφορετικά φαινόμενα, που απλώς πολλές φορές συνδέονται. Μπορεί, δηλαδή, ένα περιστατικό bullying να περιλαμβάνει σωματική βία ή ένα περιστατικό βίας να αποτελεί μέρος μιας γενικότερης συμπεριφοράς που μπορεί να θεωρηθεί bullying, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι κάθε φορά που κάποιος ασκεί bullying σε κάποιον άλλο του ασκεί απαραίτητα σωματική βία ή ότι κάθε περίπτωση βίας είναι bullying.

Η σημασία της διάκρισης των δύο φαινομένων δεν είναι κάτι φανερό με την πρώτη ματιά. Όλοι μας γνωρίζουμε ότι το bullying είναι ένα πολύ σοβαρό πρόβλημα, με καταστροφικές συνέπειες για όλους όσους εμπλέκονται σε αυτό. Αρκετές φορές όμως, ονομάζουμε bullying καταστάσεις που δεν είναι, με αποτέλεσμα να θεωρούμε ότι όλα όσα συμβαίνουν γύρω μας είναι εξίσου σοβαρά. Όταν, όμως, όλα είναι σοβαρά, τίποτα δεν είναι. Πόσες φορές έχει τύχει να μη δώσετε σημασία σε ένα συμβάν επειδή «είναι άλλο ένα περιστατικό bullying»; Η μη διάκριση του bullying και της βίας έχει οδηγήσει σε κάποια αδιαφορία ως προς αντίστοιχα γεγονότα, χωρίς απαραίτητα να το επιδιώκουμε. Έτσι, όταν εμφανιστεί ένα περιστατικό που σ' αλήθεια χρειάζεται να το προσέξουμε, δεν θα το κάνουμε γιατί το θεωρούμε φυσιολογικό, σαν όλα τ' άλλα.

Σωτηρία Πήγα Α8

Παράλληλα, ως διαφορετικά φαινόμενα, το bullying και η βία έχουν διαφορετικά αίτια που τα προκαλούν, και φυσικά, διαφορετικούς τρόπους αντιμετώπισης. Γι' αυτό και είναι τόσο σημαντικός ο διαχωρισμός τους. Γιατί η διαφοροποίησή τους στο μυαλό όλων των ανθρώπων αποτελεί το πρώτο βήμα για την αποτελεσματική αντιμετώπισή τους.

Αντιμετώπιση

Το bullying είναι ένα πρόβλημα που επηρεάζει ολόκληρη την κοινωνία, όχι μόνο τα παιδιά ή τους μαθητές στα σχολεία. Έτσι, το πιο σημαντικό που πρέπει να κατανοήσει κανείς, όσον αφορά στην αποτελεσματική αντιμετώπισή του, είναι ότι πρόκειται για ένα πρόβλημα κοινωνικό, και απαιτεί συλλογική προσπάθεια για να εξαλειφθεί. Ο καθένας από εμάς παίζει έναν ρόλο, μικρότερο ή μεγαλύτερο στην καταπολέμηση του προβλήματος.

Όλοι, λοιπόν, από τα παιδιά, τους γονείς και την εκπαιδευτική κοινότητα μέχρι τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και την πολιτεία, μπορούν να βοηθήσουν στην αντιμετώπιση του φαινομένου. Η κάθε κοινωνική ομάδα μπορεί να συμβάλει με διαφορετικούς τρόπους, αλλά η βάση θα πρέπει να είναι μία: η ενημέρωση. Αν θέλουμε να νικήσουμε το bullying πρέπει ο καθένας από εμάς να ενημερωθεί για το φαινόμενο και τα χαρακτηριστικά του, για να έχουμε μια ξεκάθαρη εικόνα για το τι θα πρέπει να αντιμετωπίσουμε. Έπειτα, πρώτα εμείς οι ίδιοι θα πρέπει να καλλιεργήσουμε μέσα μας τον σεβασμό, την αλληλεγγύη, την αποδεκτικότητα, την ευγένεια και την ενσυναίσθηση, προτού επιχειρήσουμε να μεταδώσουμε αυτές τις σημαντικές αξίες και σε άλλους. Και τέλος, έρχεται η ώρα που θα πρέπει να αρχίσουμε να εφαρμόζουμε τις γνώσεις και τις αρχές μας στις καθημερινές μας πράξεις και τις συναναστροφές με άλλους ανθρώπους.

Φυσικά, υπάρχουν και τρόποι αντιμετώπισης, ειδικοί για κάθε κοινωνική ομάδα, ανάλογα με τον ρόλο που παίζει στη ζωή ενός παιδιού. Για παράδειγμα, οι καθηγητές θα πρέπει να ευαισθητοποιούν τους μαθητές τους για το θέμα και οι γονείς να διδάσκουν από νωρίς στα παιδιά τους την ευγένεια και τον σεβασμό, όντας οι ίδιοι το παράδειγμα προς μίμηση για να αποτρέψουν επιθετικές συμπεριφορές στο μέλλον. Η πιο σημαντική ομάδα, ωστόσο, που πρέπει οπωσδήποτε να λάβει δράση είναι τα παιδιά. Έχουμε πραγματικά τη δύναμη να αλλάξουμε την κατάσταση. Έτσι, ανεξάρτητα αν κάποιο παιδί ασκεί bullying, το δέχεται, ή παρατηρεί εξωτερικά, μπορεί να συμβάλει στην αντιμετώπισή του. Το σημαντικότερο είναι να μη φοβάται να μιλήσει. Το bullying δεν είναι κάτι που χρειάζεται κάποιος να αντιμετωπίζει μόνος του. Και φυσικά δεν είναι κάτι που θα αλλάξει, αν απλώς το βλέπει από μακριά. Αν δεν κάνουμε κάτι, αν δεν μιλήσουμε για αυτό, είτε συμβαίνει σε εμάς είτε όχι, η κατάσταση δε θα αλλάξει ποτέ!

Γιατί ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ να βάζουμε ταμπέλες

Πόσες φορές έχετε ακούσει τις λέξεις «θύτης» και «θύμα» σε συζητήσεις που αφορούν το bullying; Είναι σίγουρο ότι είναι άπειρες. Τόσο στις ειδήσεις που ακούμε και βλέπουμε, όσο και στην καθημερινή ομιλία, οι λέξεις αυτές χρησιμοποιούνται διαρκώς. Αυτό, όμως, δε θα έπρεπε να συμβαίνει. Δεν πρέπει να βάζουμε «ταμπέλες» μπροστά σε ανθρώπους, και ειδικά στα παιδιά.

Το φαινόμενο του bullying αφορά κυρίως τα παιδιά. Παιδιά το ασκούν, παιδιά το δέχονται, και παιδιά το παρατηρούν να συμβαίνει. Έχει επικρατήσει, λοιπόν, να κατηγοριοποιούμε τα παιδιά και να τα ονομάζουμε «θύτες», «θύματα» και «παρατηρητές». Κάνοντάς το, όμως, αυτό, έχουμε αυτομάτως δημιουργήσει μία πληγή, έχουμε αφήσει στα παιδιά αυτά ένα στίγμα, που μπορεί να το κουβαλούν για την υπόλοιπη ζωή τους. Τα παιδιά δεν είναι ούτε θύτες, ούτε συμμορίες, ούτε κακοποιοί, ούτε, βέβαια, θύματα. Είναι απλώς παιδιά που μπορεί να ασκούν ή να δέχονται βία. Όταν τα χαρακτηρίζουμε με οποιονδήποτε τρόπο, είναι αρκετά πιθανό να πιστέψουν ότι πρέπει να γίνουν αυτό ακριβώς. «Με αποκαλείς θύτη; Ε, λοιπόν, θύτης θα γίνω!», «Πιστεύεις ότι είμαι το θύμα; Αυτό θα πρέπει να είμαι για όλη μου τη ζωή!». Οι ρόλοι αυτοί, ωστόσο, είναι ρευστοί. Ένα παιδί που τώρα ασκεί bullying μπορεί στο μέλλον να γίνει αυτός που θα το δέχεται ή και το αντίστροφο.

Δεν υπάρχει τρόπος να προβλέψουμε, επομένως, τι θα συμβεί στην ψυχή ενός παιδιού αν του «κολλήσουμε» μία ταμπέλα, έναν χαρακτηρισμό. Γι' αυτό, θα έπρεπε να αποφεύγουμε σε κάθε περίπτωση να ονομάζουμε τα παιδιά με οποιονδήποτε τρόπο.

Το συμπέρασμα που προκύπτει είναι σαφές: Το bullying είναι ένα φαινόμενο, που μπορεί μεν να αγγίζει κάθε πτυχή της καθημερινότητάς μας, είναι δυνατό δε να το αντιμετωπίσουμε. Με σωστή ενημέρωση και πράξεις καλής θέλησης όλα μπορούν να γίνουν. Όλοι μας μπορούμε να συμβάλουμε σε αυτό. Ας γίνουμε, λοιπόν, η αλλαγή που χρειάζεται ο κόσμος!

Ναταλία Χαραλαμποπούλου Α10

Μαρία Πολενάκη, Δανάη Τσελεπή, Ήβη Τσούτσουρα,
Αλκμήνη Φαρμάκη, Κρυσταλλένια Χατζηνάκη Β8

Η αξία του παιχνιδιού και της κοινωνικής ζωής

Το παιχνίδι και η κοινωνική επαφή είναι δυο πράγματα που έχουν μεγάλη αξία στην ζωή μας, ακόμα και αν πολλές φορές τα θεωρούμε δεδομένα. Όταν ήμασταν μικρότεροι δεν υπήρχε μέρα που να μην παίζαμε με τους φίλους ή τα αδέρφια μας κάποιο παιχνίδι, το οποίο μας γέμιζε χαρά. Όμως, το παιχνίδι δεν είναι μόνο για τα μικρά παιδιά, ακόμα και τώρα το να περνάς χρόνο με τους συνομηλίκους σου διασκεδάζοντας, πηγαίνοντας βόλτα, μιλώντας για καθημερινά θέματα είναι εξίσου καθοριστικό και ευεργετικό για την ζωή μας. Κάθε παιχνίδι, είτε αθλητικό είτε επιτραπέζιο είτε βιντεοπαιχνίδι έχει θετικά αποτελέσματα στο μυαλό και το σώμα μας. Μας κάνει να συνεργαζόμαστε καλύτερα με άλλους ανθρώπους και να παίρνουμε γρηγορότερα αποφάσεις. Όταν παίζουμε με φίλους, μαθαίνουμε να συνεργαζόμαστε, να σεβόμαστε τους άλλους και να αποδεχόμαστε τις νίκες και τις ήττες μας. Η κοινωνική επαφή είναι επίσης κάτι που χρειαζόμαστε όλοι. Η επικοινωνία με άλλους μας βοηθάει να καταλάβουμε τον εαυτό μας και να αναπτύξουμε τις σχέσεις μας. Όταν μιλάμε με φίλους, εκφράζουμε τα συναισθήματά μας και

αισθανόμαστε λιγότερο μόνοι. Η στήριξη που παίρνουμε από την παρέα μας μπορεί να μας κάνει πιο δυνατούς και να μας βοηθήσει να ξεπεράσουμε δύσκολες καταστάσεις. Το παιχνίδι και η κοινωνική επαφή είναι τρόποι να απολαύσουμε τη ζωή και να νιώσουμε συνδεδεμένοι με τους άλλους. Αυτά τα δύο μας βοηθούν να παραμείνουμε θετικοί και να μάθουμε πολλά για τον κόσμο γύρω μας και για τους ανθρώπους που έχουμε κοντά μας. Ειδικά στην εποχή μας, με τόσες ψηφιακές επαφές, είναι σημαντικό να θυμόμαστε να αφιερώνουμε χρόνο για να συναντάμε πραγματικά τους άλλους και να περνάμε καλά μαζί τους.

Εβίτα Βέργου Α1

Ζωή Τσούγκου Α10

Σχέσεις γονέων και εφήβων

Όλοι οι νέοι κατά τη διάρκεια της εφηβείας περνούν δυσκολίες είτε αυτές αφορούν τις αλλαγές στο σώμα και στο πνεύμα είτε στις σχέσεις τους με άλλους ανθρώπους. Είναι φυσικό, λοιπόν, κατά την εφηβεία, οι σχέσεις μεταξύ γονέων και εφήβων να βρίσκονται σε ρήξη και να υπάρχουν χάσματα που προκύπτουν από καβγάδες και διαφωνίες.

Οι πιο συνηθισμένες συγκρούσεις μεταξύ γονέων και εφήβων αφορούν απλά, και πολλές φορές ασήμαντα, πράγματα όπως τους κανόνες του σπιτιού που οι έφηβοι τους θεωρούν αποπνικτικούς. Τα ρούχα, η ενασχόληση των εφήβων με το διαδίκτυο και τα κινητά τηλέφωνα, οι προσδοκίες των γονέων για τη σχολική επίδοση των εφήβων αλλά ακόμα και μία διαφορετική άποψη σε ένα θέμα είναι αιτίες που πυροδοτούν τους καβγάδες στο οικογενειακό περιβάλλον. Όμως, στις περισσότερες περιπτώσεις, οι καβγάδες για σοβαρά ζητήματα όπως η παραβατική συμπεριφορά, οι εξαρτισιογόνες και άλλες ουσίες καθώς και ψυχολογικά θέματα όπως η κατάθλιψη, αντιμετωπίζονται από τις οικογένειες. Οι συγκρούσεις γονέων και εφήβων βρίσκονται σε αιχμή ιδιαίτερα μεταξύ των ηλικιών 14-17 ετών.

Επίσης, η εφηβεία είναι η περίοδος κατά την οποία ο άνθρωπος αναπτύσσει τη λογική του σκέψη και γενικότερα μεταβάλλεται ο τρόπος που έβλεπε τον κόσμο και τους ανθρώπους γύρω του. Είναι η φάση στη ζωή του εφήβου που αμφισβητεί αυτά που λένε οι γονείς του ενώ ταυτόχρονα μπορεί να διαπιστώσει τα λογικά σφάλματα των γονέων του. Επιπρόσθετα, απαιτεί από τους γονείς του να υποστηρίξει όλες τις απόψεις που έχει ο νέος σε λογικά επιχειρήματα.

Επιπλέον, η εφηβεία είναι μία περίοδος ανεξαρτητοποίησης για τους εφήβους. Οι έφηβοι βρίσκονται σε μία ηλικία που επιθυμούν να απομακρύνονται από το οικογενειακό τους περιβάλλον και να απολαμβάνουν περισσότερη αυτονομία. Αυτό οδηγεί σε συμπεριφορές που είναι πιθανό να παρεξηγηθούν από τους γονείς. Συχνά, οι έφηβοι αμφισβητούν την εξουσία και τους κανόνες των γονέων. Ο έφηβος προσπαθεί να πειραματιστεί με αποφάσεις και μαθαίνει να αναλαμβάνει την ευθύνη για τις πράξεις του. Οι γονείς οφείλουν να υποστηρίξουν τα παιδιά τους για τη σωστή ολοκλήρωση της εξελικτικής αυτής διαδικασίας. Με την ανεξαρτητοποίηση των νέων σηματοδοτείται το τέλος της εφηβείας και η αρχή της ενηλικίωσης.

Στέλλα Κουφή A5

Μαριτίνα Μαμαγκάκη A6

